

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 9-వ తేది గురువారము

No. 111

శ్రీ విభవనాథ సంవత్సర ఆధిక శ్రావణమాస బహుళ అష్టమి

సంచిక ౧౧౧

ఆమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల యాపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నోవ్వులకు నంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

ఆమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

109, ఫ్రెరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

ది ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

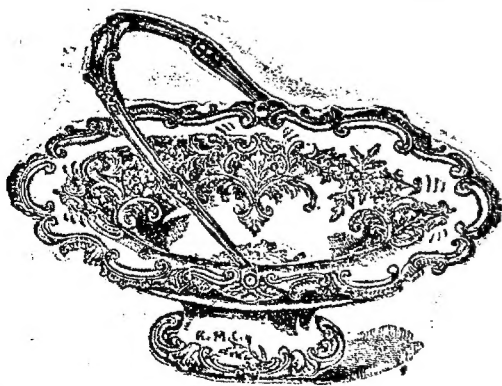
- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182-0-4 నికరాదాయము (Surplus) ఇది చాల అధికము.
- (2) 1927 సంవత్సరములో వరణము వల్లగాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయియ్య లేకపోవుట కుభూతకము.
- (3) ఖర్చులు పీమియము ఆదాయములలో మొదటి సంవత్సరం 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది విశేషమైన మనకు దాఖలా.

“భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాదాయమును (Surplus) కనవరచుట అధికము. ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీవారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలుగుట ప్రశంసనీయము” (ప్రెస్టురీజ్ క్రితిక.)
వలకుబడి గల ఏజెంట్లు జీతము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి

“తంజిలొనమునంద”! స్థాపితము 1890!! టెలిఫోను నెం బోరూం 3860, రెసిడెన్సు 3861

ఒక గొప్ప సదుపాయము.
ప్రాతకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు, మంచిముత్యములు

మున్నగువాటిని మేము క్రయమునకు
తీసుకొనెదము.

తరువాత మీకు వెండిసామానులు, బంగారు
సీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వురాగములచే
అమర్చబడిన నగలు యేపైజులో కావలసినను
సిద్ధముగా నున్నవి. హాజరులో లేనివి ఆర్డరిచ్చిన
తర్వాత తయారుచేసి యిచ్చెదము.

కోటా మునిరత్నంశెట్టి అందు సన్ను,

వజ్రాలు, రత్నాలు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు, 216 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

(75-8851)

4 మిక్కిలి ఘాటును నువ్వానగలది

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా
నుండుటయే గాక అజీర్ణము, వాయువ, జలుబు,
జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ
గుణము, కలరా, క్షేగు మొదలగు అనేకమును
వ్యాధులను హరించుటయే గాక బలమును, జీర్ణ
శక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము.

ప్రతి గృహమం దుండదగినది. 250 మాత్రల సీసా 0-4-0
12 సీసాలు 2-8-0. ఐ. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా 0-5-0.
పి. కె. పి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నల్లూరుజిల్లా.

కలరా
భయము
లేదు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
కర్పూరాద్భురిష్టము
విషూచి సంజీవివంటిది

కలరాయన వాంతిభేదిని రూపుమాపును.
సెట్టు 1 కి వెల రు 1-2-0
ఆ యు ర్వేదా శ్ర మ ము,
పోస్టుబాక్స్ 287, మద్రాసు.

ప్రకృతి మహాసభ

శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి
అధ్యక్షోపన్యాసము

ప్రకృతిమహాసభ కథ్యక్షుల పహించిన శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ యువన్యాససందర్భమునం దిట్లు మున్నట్లెంచిరి.

మహాశ్రమాలారా! నమ్మగువారి ఆహ్వాన ప్రకారము లును తిరుపతిగాజుగారును నుడివిన ఆతిథిమూర్తులతో నిండిన సభాశాలలకు వందలము లర్పించుచున్నాను. నిజముగ ప్రకృతి మహాసభ కథ్యక్షుల పహించుటకు శాకధికారములేదు. నేను వైద్యకాస్త్రమునందు పరిశ్రమ జేసియుంటిను. ప్రకృతిచికిత్స యందు నింతకంటెను పరిచయము లేదు. ఈ ప్రకృతిచికిత్సయందు మానవా పరిశ్రమజేసినకాస్త్రజ్ఞులెవరైనా ఈ సభకథ్యక్షులగు నందుల సమన్వితముగ నుండిరి. ఇట్లనల రెండుసంవత్సరముల క్రిందులే ప్రకృతిసభకథ్యక్షులహింపబడుకంటె గొప్పది. కాని ఆహ్వాన సభ కథ్యక్షులకును నీలు గాక నోయినది. అంద్రసభల పర్యవేక్షించు శ్రీమత రాజవంద్రరావుగారిచయలను నాకును నొక యగ్రతాబూతులు లభించింది. నామొకున్న నే దీ సభ కథ్యక్షులహింపించి చెల్లించుచును. ఈవిషయమై నా యువభవములను నాకు తెలిసిన కొన్నివిషయములను మీకు తెలుపగోరుచున్నాను. తాము సావధానముగను విని దానియందలి గుణములను గుర్రగ్రహసాక్షిలైన సభాసభులు గ్రహించుదురని నమ్ముచున్నాను.

ప్రపంచమునందు జీవము పుట్టి న తోడనే ప్రాణరక్షణమునకును జ్ఞాన సంపాదనమునకును ప్రయత్నించుచున్నది. ఏకకణజుతువు మొదలకొని సృష్టిలో మానవునివరకును నుండు సృష్టిపరిణామమును పరిశీలించినచో ప్రతిజీవమును ప్రపంచమునందు తనకు లభించిన పదార్థమును దేనినైనను తిని బ్రతుకుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. విశేషము కాగలదు. అట్లు తినుటలో మానవుడు తప్ప తదితర జీవజతులనూనా మంతయు యుక్తాయుక్తవిధముల తినుట పట్టు నింపుకొనును. మానవుడు మాత్రము ఆహారమును యుక్తాయుక్తవిధముల చేసి తినుచుండును. ప్రపంచమునందు ప్రప్రథమమున ఏకకణజీవము జన్మించినది. ఈ యొకకణజీవమునకు తినుటకు, చూచుటకు, వినుటకు అన్నిటికిని ఒకే యింద్రియము పనిచేయుచున్నది. కాలక్రమమున కర్మేంద్రియములు జ్ఞానేంద్రియములు మనోబుద్ధిచిత్తాహంకారములు ప్రత్యేకముగ నేర్పడినవి. మానవునకు ప్రత్యేక కార్యముల నిర్వహించుటకై నేర్పేరింద్రియములు గలవు. చతుర్వింశతితత్వములను ధర్మపరిజ్ఞానమును గలిగిన మానవుడు జీవించుటకై ఏమి చేయవలయునను ప్రశ్నను ప్రాజ్ఞులు యోచించుచుండిరి. ఇందుల కనియె ఆనేకకాస్త్రములు పుట్టినవి. ప్రపంచమునందు వారి వారియధిపతులనుబట్టియును అభిరుచులనుబట్టియును పేక్కు సిద్ధాంతములు కళలు మతములు ధర్మములు ప్రబలినవి. దేశ కాలపాత్రలను ననుసరించి ఆహారములు పానీయములు విహారములు నేర్పడినవి. సర్వసామాన్యముగ ప్రపంచమందందల నొక పదార్థమును భుజించిగాని, నీటిని త్రాగిగాని బ్రతుకుట సాధ్యముగాదు. సృష్టియందుగల పదార్థములన్నియును సామాన్యముగ నాహారమునకు వియోగపడుచున్నవి. ఆహారముల నుపరిశీలించి తగిన యాహారపదార్థములను నిర్ణయించుటకు ప్రాజ్ఞులు పూనుకొనిరి. భీమంతులు ప్రకృతియందుగల పదార్థములను పరిశీలించుచు వానినివర్ణములను గని పెట్టుచుండిరి. ఏవగులను, జంతువులను, భాతువులను పరిశోధించుచు వాటినివర్ణములను నిర్ణయించిరి. మఱియును మానవుని దేహప్రాణములపై వానియొక్క గుణవర్ణములను నినిపెట్టిరి. ఈవిశిష్టతల ఫలమే పాశ్చాత్యవైద్యమునందును ఆహారవైద్యమునందును సిద్ధాంతములందును మహామహతీయునానెన్నె వైద్యకాస్త్రము నేటికిని పరిశోధనకాస్త్రముగ నున్నది. వైద్యులు రోగికి మందునిచ్చి పరిశోధించుచుండును. ఒకమందు పట్టినపుడు నుండును మార్పుచుండును. వెంటనే నుండు అగమ్యుని మున్నునని చెప్పటం జేసెద్యుడును సానిసిండును. వాని చిరుగుబలనును శాంతిపరములనును పరిశీలించు గలరు. వైద్యులకని పెట్టిన వైద్యవిధానములు రోగమునకు శాంతమేలును జేసిన నని యంగీకరింపవలయును. కాని పాశ్చాత్యవైద్యులం దిద్రుతి

మిమిమిమిమి. వర్తమానకాలమునందు మానవులబ్రతుకంతయును ముగియటోను ఆహారముతోను నిండిపోయినది.

మానవుడు పశువులవలెను శేవల మాహారమును తినుటకు మాత్రమే పుట్టలేదు. ఆహార నిద్రా భయ సంగమములు మన జాలకును నకువులకును సమానధర్మములు.

పశువులుగా జననమందిన మానవులు, కనుకృత్యమునండి మానవత్వమునుబొంది, తదనంతరము దైవత్వమును గాంచవలయున్నాడు. పశుకార్యములను సాధించుటకును శరీరరక్షణము ప్రథమ ధర్మముగనున్నది. అందుచే "శరీరమాద్యం ఖలుధర్మసాధనమ్" అని మనపెద్దలు చెప్పిన విధమునను మున్నుండు మనము మాన శరీరపోషణమును గావించుకొనవలెను. దేహమాద్యారా దేహితన సర్వరూపములు బాంధవులు వ్యక్తముచేయుచున్నవి. ప్రకృతి యందులపశుకలరహస్యములను గ్రహించుటకు మానవశరీరమునర్యా వియోగమున్నది. గలిగియున్నది. జీవమున కెల్ల వేలసంవత్సరముల కరణాల నట్టి పరిణామము కలిగినచో మానవు యెప్పుడాలను. కాని మానవుల దేహేంద్రియనిర్మాణము పరమాశ్చర్యమును గలగజేయుచున్నది. ఆహారమైన కాస్త్రపరిశోధనలను జేయుటకు జ్ఞానేంద్రియ కర్మేంద్రియములు దగియున్నవి.

యంద్రియము మనము బొగ్గు నీటితో నడువవచ్చును. దానినే కరోసిను నూనెతో నడువవచ్చును; పెట్రోలియో నడువవచ్చును; మెటువుతో నడువవచ్చును; దానినే రేడియముతో నడువవచ్చును. ఆయంద్రియ రీతినే మన దేహయంద్రియమును నడుపుటకును భిన్నములైన సాధనములు గలవు. ఆసాధనములందు భౌతికసాధనము సామాన్యసాధనముగను ఆధ్యాత్మిక సాధనము ముత్తమసాధనముగను నున్నది. కందభూతములను విశ్వ ప్రవృత్తికి సాధనములై విశ్వపరిణామమునకు వియోగపడుచున్నవి. కందభూతముల యాధారమునను మన జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియములు ప్రవృత్తియందు కర్మాణుస్థానమును జేయుచు జీవయాత్రను జేయుటకు సాధనంబులగుచున్నవి. మానవులకు సామాన్యసృష్టి శ్రేణుములై కాకును దూరశ్రేణు దృష్టులుగల విధమును కాస్త్రములు రుజువుచేయుచున్నవి. రేడియో సాధనములవ్వారా మనవిశుద్ధదనున మాకాశవార్తలకు ఆకాశగోళమును వినుచున్నాము. లండను బొంబాయి మొదలగు నగరములందు పాడేడి పాటలకు మన విచలనందేయి వినుచున్నాము. ఇట్టి మహామృతశక్తులన్నియును మనదేహేంద్రియములందు ప్రవృత్తిగనున్నవి. ఆశక్తులను వ్యక్తముచేయుటకు నగిన దేహేంద్రియములను బడయుటయే మనయాహారమునకు ప్రయోజనము.

అట్టి మహామృతశక్తు లన్నియు నిమిడియున్న యాదేహము నెట్లు పోషింపవలెనో ఎట్టి యాహారమును తినవలెనో ఎటులు దీనిని సాధించవలయునో ఇట్టి మాహాత్మ్యమును బడయుటకు మందులు యోగములు జపములు తపములు యజ్ఞములు పూజలు ప్రార్థనలు మొదలగు సాధనములకు సాధకులు వారి సుస్కారమున కనురూపముగనునిర్ణయించిరి. మానవజీవి తమనకు ప్రయోజనము పురుషార్థసాధనము. చతుర్విధపురుషార్థములకును ధర్మము మూలాధారముగనున్నది. ధర్మములేనిది కామముగాని అర్థముగాని పురుషార్థములకు సాధనముగాదు. పశుకార్యములకును ధర్మమానశ్యకము. ధర్మమును సాధించుటకు పరిశుద్ధమైన శరీర మవసరము. దేహాధారమునకు ప్రాణ మవసరము. మానవులందరకు ప్రాణరక్షణమునకై పాటుపడుట సహజమై యున్నది. ప్రాణరక్షణమునకు బలము గావలెనా ఆరోగ్యము కావలెనా యని విచారించునపు డారోగ్యము నావలయునని ప్రాజ్ఞు లంగీకరించుదురు. ఆరోగ్యములేనిబలము నిరుపయోగము. ఆరోగ్యమున్నపుడు బల మెంతయోన్నను జీవయాత్రను చక్కగా చేయవచ్చును. ఆరోగ్య వింధ్రియనికానమును గలుగజేయుచున్నది. ఇంద్రియ వికాసమువలనను జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియములు మనోబుద్ధి చిత్తాహంకారములు పూర్వోక్తముగలిగి పురుషార్థమునకు సాధనములు గాకవు. బలమే ఆరోగ్యముగాదు. ఆరోగ్యమునకు నిగహము లక్షణముగనున్నది. బల మనావశ్యకమని చెప్పుటలేదు. బలము ఆరోగ్యమునకు తోడ్పడవచ్చును. కాని బలము ప్రధానముగాదు. మనమందలను మహాబలముగాజాలరా. కావలసిన యవసరమును లేదు. కాని మనమందలను ఆరోగ్యవంతులముగను నుండవలెను. ఆరోగ్యము మన కాహారవిహారములందు నిగహములనను గలుగుచున్నది. అన్నమువలనను భూతములు పుట్టుచున్నను శేవల మన్నమే ప్రాణముగాదు. సృష్టిక మమునందు ఆహారశాంతి గాదును, వానిపునుండి అగ్ని యును, అగ్ని నుండిజలమును, జలమునుండిపృథ్వి యును పుట్టినవి. పృథ్వి సృష్టియందు వియోగపరముగనున్నది. విశ్వయంతయును

ప్రాణసముద్రము. ఆ ప్రాణమహాసముద్రమునందు నకలగోళములు మూర్ఖవంద్రులు నక్షత్రములు సంచారమును జేయుచున్నవి. ఆకాశతత్త్వము విశ్వమునకు మహాప్రాణతత్త్వముగ నున్నది. ఆప్రాణతత్త్వము క్రమక్రమముగ నృధిపీతత్వమునకు వచ్చునపు టికి తగ్గిపోయినది. ప్రాణతత్త్వము మనదేహములందు కాగుగా నిలచుటకు ఆకాశతత్త్వము సంపూర్ణముగా మనదేహములోనుండువలెను. ఆకాశతత్త్వము మనదేహములందు వికసించినపుడు మన కాయారోగ్యములు గలుగుచున్నవి. అర్చితత్త్వము లందును నడత మమైనది పృథ్వి తత్త్వము. అన్నమునగా తినదగిన పదార్థము. ఆపదార్థము పంచతత్త్వములందును గలదు. కాని పార్థివపదార్థము మన కన్నముగను గోచరమై దానివలననే మనమందలను జీవించుచున్నామని మనము ప్రముఖముచున్నాము. కాని నిజముగ జన పదార్థమువలనమాత్రమే మనము బ్రతుకుటలేదు. దానికంటెను అతీతమైన తత్త్వములు కలవు అట్టి తత్త్వముచేసిన మనమందలను జీవించజాలియున్నాము. మనమే కాదీ విశ్వయంతయు నీతత్త్వములననే నిలచియున్నది. జీవించుచున్నది. అదియే ఆకాశ తత్త్వము.

ప్రాచీనకాలమున యోగులందఱును దీనినే అభ్యసించిరి. ఇందు మాతయోగము, జ్ఞానయోగము, కర్మయోగములు రాజయోగము మొదలగు యోగము లున్నవి. రాజయోగము సమత్వముయొక్క లక్షణమును తెలుపుచున్నది. వర్తమానకాలములో పాశ్చాత్యవైద్యకాస్త్రజ్ఞుల లక్షణముక్రకారము రోగము వచ్చినపుడు ఆహారవిస్తన మవసరములేదు. పూర్వకాలములో మనవారి సిద్ధాంతముక్రకారము రోగము సంప్రాప్తించినపుడు ప్రాణతత్త్వము నకు వ్యతిరేకముగ మనదేహములో ప్రవేశించిన పదార్థమును వెడలగొట్టువలెనని సిద్ధాంతముచేసిరి. అందువలననే పూర్వము మనవారు రోగికి లంకణము పరమాషధమని నిర్ణయించిరి. అన్నము మన జాల కాయవ్యయ నీయజాలదు. ఆయువ్య మన్నను నిచ్చుచున్నది. "ఆయురన్నం ప్రయచ్ఛతి." యనువిషయ మిసత్యమును తెలుపుచున్నది.

ఆయువుండిన అర్చము లభించును. అన్నముండినను అయోగ్యురారు. అందుచేత మనము తినపదార్థములో ఆయువు నెచ్చెడి పదార్థములను తినవలెను. నియమము గలిగి తినవలెను. మనజానకు దినమునకు గానలయు ఆహారము ఆరు ఔన్సులు మాత్రమేయని "ఎడిసన్" గారు చెప్పిరి. అన్నాహారములు మన నిత్యవ్యవహారమునకు కొంతవఱకే యవసరమైయున్నవి. దానిని మనదినవారమై మనము పుట్టినది శేవలము రుచికరముగ తిండి తినుటకేయని భ్రమపడుచున్నాము. చక్కగా తినుట యొక నాగరికచిహ్నమై పోయినది. చార్యాక సిద్ధాంతములు విపరీతాకారములు దాల్చినవి. మన మనవసరమైన యాహారములను తినుచు దురభ్యాసములకు లోబడియున్నారము. మన శరీరమునకును నిండ్రియములకును మితమైనకైమాత్రమే యున్నది. ఆకైకి దగిగట్టు లాహారయమును గలిగియున్న పురారోగ్యము గలిగి మన కవసరమైన ప్రాణతత్త్వమును గ్రహించగలగుదుము. ప్రాణతత్త్వమును నిలుపుటకు గాను మన శరీరములోని యంద్రియములను మన స్వాధీనములో నుంచుకొని వానికి అవసరమైన శ్రమ కలగజేయకుండ నుండవలెను. ఇంద్రియనిగ్రహమునకును ఆరోగ్యమునకును మనకు సాత్త్వికాహార మావశ్యకము.

శ్రీ. ఆయుగ్యత్వలభారోగ్యముఖిప్రీతిదవర్ధనా,
రస్యాస్మిగాః స్థిరాస్మాద్యా ఆహారా సాన్త్రిక్ప్రియాః.
అని భగవద్గీతయందు చెప్పబడియున్నది. మనము భుజించు ఆహారములో ఆయుగ్యుత్తము బలము నుఖము ప్రీతి ఆరోగ్యమును నిచ్చెడి పదార్థము లుండవలెను. సాత్త్వికాహారమువలన మనజానకు పశుత్వము పోయి సత్త్వసౌఖ్యధిక్యము కలుగును.
శ్రీ. కల్పాస్తు లవణా త్యుష్ణ తీక్ష్ణ రూక్ష విదాహినః,
ఆహారా రాజసస్యేష్టా దుఃఖిలోకాయప్రదాః.
కల్పము, లవణము, అత్యుష్ణము, విదాహము మొదలైనవి రాజసాహారములు. వీనివలన రోగము లుద్భవించును.
శ్రీ. రూతయామం గతరసం పూతి పర్వసితం చ యత్.
ఉచ్ఛిష్ట మపిచామేధ్యం భోజనం తామసప్రియమ్.
తామసాహారములనుబట్టి చెప్పవలసిన యవసరము లేదు.
మనము భుజించు నాహారములో ముఖ్యముగ మనయాంధ్రదేశములో అరుదినము గాజసాహారముల తినుచున్నాము. మనమెంతవఱకేయాహారమును దేహముండి వెడలించునా, అంత

వలె కీచేములో జనుల కారోగ్యము గలగజాలదు. పూర్వకాలమునందు మనవా రెట్టిబలముగలవారో గమనింపవలెను. పూర్వకాలమునందు మనవా రీయిష్టకారములను తినకపోలేదు. కాని వారు నియతమితముగ మాత్రమే శంకుపూటలు భుజించుచుండిరి. మన కట్టినియమము లేదు. కాఫీ ఉప్పునూపులతో సారంభించి ఎల్లప్పుడును నియమము లేకను తినుచున్నాము.

మన కిప్పుడు సత్త్వము, ఆయుస్సు, ఆరోగ్యము కావలసి యున్నవి. ప్రాణసంరక్షణజేయు పదార్థమునకు మనశీరమందు తా వియ్యవలెను. అదియే ఆకాశతత్త్వము. ఆకాశతత్త్వ మొక మహాపదార్థము. మనదేహములో నుండెడి జబ్బుపదార్థములను పోగొట్టుటకు నియతాహారము గా వలయును. తిండివలన రోగములు హెచ్చుచున్నవి. నియతాహారమును సాత్వికాహారమై యుండవలెను. సాత్వికాహారమనిన శేవలము, పాలుపండ్లు మాత్రమేగావు. అన్నము పప్పు కూర ఆయురారోగ్యములకు చాలిన నియతాహారము. నియతాహారమును విడిచినపుడు ప్రాయశ్చిత్తము గావించుకొనవలెను. ఆప్రాచ్యుత్తమే ఉపవాసము.

ఉపవాసమునలన మరణించుమను సభిప్రాయము మనలో చాలవందెకి గలదు. నేను పదమూడుదినము ఉపవాసము జేసినాను. ఆకాలమునందు నాయారోగ్యము బాగుగనుండెను. అన్నిపనుల జేయుచుంటిని. చదువుకొనవారికిని, గ్రంథములను వ్రాయువారికిని, ఉపవాసము చాలలాభకరముగ నుండగలదు. ఉపవాసకాలమున మనస్సునకు శాంతియును విశ్రాంతియును గలగలవు. పృథివ్యాపస్తేజోవాయూరాకాశాదీరూపములగు విరుచితీర్ణము మనకు గలవు. ఉదయముననే లేచి సంధ్యావందన ముజేయుచున్నాము. దానియందు,

"ఉత్తమంతు భూతపితావాః
... .. బ్రహ్మకర్మనమరణే."

అని భూతములకు ప్రబోధమును గలకజేయుచు బ్రహ్మకర్మను జేయుచున్నాము.

సంధ్యావందనము బ్రహ్మకర్మ శారంభించుటకర్పదినది. శరీర రక్షణమున జేయుటకు బ్రహ్మకర్మ సాధనముగనున్నది. బ్రహ్మకర్మను "ఓమ్భూః ఓమ్భూః ఓమ్భూ సత్యమ్" అని ఆరంభించవలయునని సంధ్యావందనము తెలుపుచున్నది. ప్రాణ శక్తి పృథ్వీతత్త్వమునం దుత్తేజమునబొంది ఆకాశతత్త్వమునందు శాంతి పదమును జేయుచున్నది. సంధ్యావందనమునందు నూత్యం, ఆపన్న, ఆగ్ని ఆయురారోగ్యములను గలగజేయుట కారాధింపబడుచున్నాడు. రోగములకు పాపము మూలబీజము. మనోవాక్కాయ కృతములైన పాపములు పోయినపుడు రోగములు పోవును. ప్రాణకాలమున సంధ్యావందనము సూర్యనమస్కార రూపమునను జేయవచ్చును. యథావిధిగను సూర్యనమస్కారము జేయుటలనను రోగములుపోయి ఆరోగ్యము గలుగుచున్నది. సూర్యనమస్కారములను అనువాకనామములను విని మాయమచేయుచు జేయునపుడు సకలేంద్రియములకును శారోగ్యము గలిగి ప్రాణము నర్థిలు చున్నది.

"ఉద్యమ్య ద్యమి త్రమూ ఆరోహన్తు త్రరాంధివం |
హృద్రోగం మమూర్ధ్వ హరిమాంధం శాశ్వతం కేళు మే హరి
మాంధం రోపణా కామధర్మసి | అధోహేద్రవేషు మేహరిమాం
నిధర్మసి || ఉదగదయమాశ్చిత్వో విశ్వేనసహసాసహ | క్వివ
స్తంభవ్యాం కంధయన్తో అహం ద్వివ తే రంభమ్ ||".....

"ఓం మిత్రంవి మూర్ధ్వభాను ఖగ పూవ హిరణ్యగర్భ
మరీచ్యాదిత్య సచిత్రగ్రభాస్కర శ్రభ్యోనమః"

ఈనూరోపాసన కలనను చిత్రకుద్దియును ఆరోగ్యమును గలుగుచున్నది. ఈవిధానమునం దాతపవాయాకాశ చీకత్సలు గలవు.

మనకు భూవైద్యము జల వైద్యము లేజోవైద్యము నాయువైద్యము ఆకాశవైద్యము మొదలగు వైద్యములు గలవు. పూర్వము మనవారు జబ్బుచేసిని సూర్యనమస్కారమును చేయుమని చెప్పెడివారు. దానిని యిప్పు డాతపస్నానమని వాడుదురు. చివరకు లేజో తత్త్వము వలె కిటు లే వైద్యము పోవును. పూర్వకాలమునం దిట్టి పాపజమైన చీకత్స లుండెడివి. ఎర్రమానకాలములో వానినెల్ల మనము విడదాడితిమి. ఇందులకై ఎవరను నిందార్థులు గారు. ప్రస్తుతకాలముందు ప్రతివారును కాశీపానమున కలవడియున్నాడు. మనకుండెడి రోగములన్నియు మనకు జీర్ణముగాని నెయ్యిచక్కెర మొదలైన పదార్థములనలన గలుగుచున్నవి.

వ్యోసత్త్వమయాహ సర్వస్య శ్రద్ధా భవతి భారత
శ్రద్ధామయోఽయం పురుషో యోయచ్చృద్ధ స్సవపః.

మన ఆయురారోగ్యములకు మనసత్త్వ మధారము. మనసత్త్వమునకు దగినటులు మనము ప్రవర్తించుదుము. మనజాడు తా నెట్లు ప్రవర్తించునో ఆకథముగను పురుషార్థమును బడయును. నిత్యకృత్యములందు మనము తినుపదార్థములలో నియమము కట్టుకొంటు లేనిచో మనము రోగులమై నిరర్థకముగను జీవయాత్రను చేయుదుము. సంపూర్ణముగ కడుపురిండుగ తిననిచో బ్రతుక లేమను భ్రమను మనము బీజవలెను. ఏకాంచె మాహారమును భుజించినను మనము జీవించగలము.

పాశ్చాత్యదేశీయులకును మనకును జీవితవిధానమునందు చాలభేదముగలదు. ఆస్ట్రేలియానుండి ఎండినమాంసము వచ్చినగాని యింగ్లండుదేశీయులు బ్రతుకలేదు. పాలు జాన్యు గూడ ఆయులే దబ్బీలలో రావలయును. మనముగూడ శాంతిమతి కడేపనిని జేయుచున్నాము. ఇంగ్లండుదేశీయునం దన్నికన్దువులు నుత్పత్తిగావాలవు. కాన వారికి ఇతరదేశీయులనుండి రావలసియున్నవి. దారిని జూచి వారిపార్థమును మన మిచ్చునదియేగాదు. అందులన ధననష్టమును, అనారోగ్యమును కలుగుచున్నవి. మనదేశీయులందు సంపూర్ణముగా లేజోతత్త్వమున్నది. సూర్యభగవానుడు ప్రాణ తరంగములనిచ్చుచున్నాడు అందుచే మనకుగావలసినవస్తువులన్నియు నిజబునే యొత్పత్తియగుచున్నవి. ఈకృత్యమునకుపహజముగానే సర్వసౌకర్యముల నొసంగియున్నాడు. వైద్యపద్ధతిలో మనము వారిననుసరింపవలసినపనిలేదు. విషను వానశాస్త్రపద్ధతులలో అనేకనూతనపద్ధతులు కనిపెట్టుచున్నాడు. దానియందు మనము ఉచితమైనవానినెల్ల గ్రహింపవచ్చును. ఏకాస్త్రపద్ధతులైనను కళుత్త్యమునందీ, మానవత్వమునకు, అందుచే దైవత్వమునకు మనకుగొంపోయినగాని ప్రయోజనములేదు. గాంధీ మహాత్ముడు జీవితచాపల్యమును జయింపవలసినయవసరమును సత్యాగ్రేహణ చరిత్రమునందు విశేషముచేసియున్నాడు. యూరోపియులు డాక్టరులు నైతికవిషయము గురుపదార్థమునువదలి, లభ్యమగు ద్రవపదార్థములను రోగి కొనగవలసినదిగ చెప్పుచున్నాడు. పూర్వకాలములో మనవాడు మనశాస్త్రములందు జేసిన సిద్ధాంతములను నవరూపకాలములో పాశ్చాత్యులు పరిశీలనముచేసి కనిపెట్టుచున్నాడు.

కాని యాపరిశీలనమును మనుజులపై చేయవలదని నామనది. జంతువులపై ప్రవృత్తిము గానియెచున్న పరిశీలన మన్వాయా మగనన్నది. ఇదియును జీవహింసయే. మన మేపదార్థమును భుజించినను జీవహింసగావించుచున్నాము. యోగీశ్వరులు ఆకాశతత్త్వమును వశముచేసికొని జీవయాత్రనుజేయుచున్నాడు. కాని ఇది లోకాతీతమైనవిషయము. లోకమునం దీనికి కృత్యముగనుండు సాగ్యము గావచ్చును. కాని సామాన్యముగను మానవులు సాత్వికాహారమును భుజించి సకలకార్యముల నిర్వహించుచు నిరోగులు గాగలరు.

ముఖ్యముగ భారతనర్మము కడుజేదదేశము. ఈకర్మను మనకు పహజమున కేత్తులనన్నిటి నొసంగియున్నాడు. సర్వసమృద్ధిమగు జలము గలదు. రోగములను నివారించెడి ఎండ మనకుగలదు. పాశ్చాత్యులకివి, తక్కువ. పాశ్చాత్యులసాధనములకంటె లేటికయగుసాధనములు మనకుగలవు. మానవనిర్మాణములో ప్రకృతియందలిసంపూర్ణమగునిర్మాణ మున్నది. సహస్రారము ప్రాణతత్త్వము నాకర్షించుటకు సాధనముగ నున్నది. ఆస్థానమునుండి ప్రాణతత్త్వము క్రిందికి ప్రవరించుచున్నది. అన్నిటికి ప్రధానముగనున్న ఆస్థానమునే సంధ్యాకాలమునందు యోగు లుపొంది చిరోగులై బ్రహ్మనందము ననుభవించుచున్నాడు. దైవప్రార్థన మూలమునను మంత్రోపాసన మూలమునను, యోగముమూలమునను, శ్యామముమూలమునను ఆయురారోగ్యములు మానవులకు గలుగుచు బ్రహ్మత్వము సాధ్యమగుచున్నది.

ముగింపు

నిత్యకృత్యములలో ఆరోగ్యమును నియమము జేసి సాత్వికాహారమును భుజించి, ఆరోగ్యము నిలువగలదు. పంచేంద్రియములద్వార మనలోనుండు జబ్బుపదార్థములు పోవుచుండును. కావున మన మిట్లు శరీరమును పోషించుకొని సమత్వము కలిగియుండవలెను. నేను వైద్యుడిను కాకపోయినను నాయ నుభవముపై ఏవోకొన్నిమాటలు చెప్పినాను. నన్నీవిధముగ గౌరవించినందులకు నమస్కరించును. - అని వత్కిం.

శ్రీగోవిందరాయ సురభి నాట్య మండలి

వైసహజమువారు గుంటూరున నెలకొనవల నుండెయిన వారి స్వంతిహాసన నాటకము లాడుచుండిరి. బ్రాహ్మసభాసీనులు, పోకను, వైద్యవక్త, ఆత్మధ్యుత్తములు. రంగవరకరంబులన్నియు నేకరీతియకొని స్థాయిగాంచిన సమాజములలో నిడియొకటి. మేనేజరు ప్రాత్రయిలుగ నగు వి. గోవిందరావుగారు సరళస్వభావులు. నాటక కళాభిమానియగుటయేగాక "కాంతామతి" నాటకమున- పోదలనాయకుని పాత్రను, "చిత్రనర్మాయను" నీగనాయకునిపాత్రను" సంపూర్ణ రామాయణమున ఆంజనేయుని పాత్రనిధరించి భ్యాతిగాంచిన వారట. కాత్యనిర్వహణమునందు వీరత్వధికసంధ్యులు. నాటకముల నిర్వహణలయందు దారభించి కాలయాపనమొనర్చక నాటకము నడిపించుటలో వీరు మాపుచాకవక్తలు ప్రశంసాపాత్రము. ప్రతిష్ఠక్రియు యథోచితరీతిని దన భూమికను ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల కానందమును గొల్పినది. పాత్రధారులలో వీరికుటుంబమువారే పెక్కురుగలరు. శ్రీమతి శ్రీ పాత్రలనేగాక పురుషపాత్రలనుగూడ ధరింతురు. సావిత్రి పత్నివంతులు, లవకుళలు, కన్యకలేపరింతురు. వారి శ్రావ్యగానము, సమయోచితాభినయము, విస్తృతవాచకము లెన్నపని యున్నవి. శ్రీయ్యత లంగుటూరి కోటిశ్వరరావుగారు ప్రధానపురుషపాత్రలను ధరింతురు. వీరత్వధిక ప్రతిభాశాలురు. భాషప్రకటనలందును, రంగోచిత సంగీతముతో ప్రేక్షకుల కర్ణమునట్లు పద్యములు చదువుటలోను, శ్రమపడి సంపాదించిన యా విజ్ఞానము నకు వోడుగ దైవదత్తంబగు నుగళంబును, కురుతపంపదయు వీరిప్రతివంబును ప్రేక్షకులనుంబుల కవిశానందము గూర్చెడివి. తారకానుకుండు, యముడు, పాత్రలను వీరుధరించినపుడు వీరినిగాంచి, వీరు కళలలో శ్రీరామపాత్రనుగూడ ధరించెదననివిని కాంతామతికాభినయమున వీరి జయప్రదనిర్వహణమునుగూర్చి సందేహించిరి. కాని శ్రీరామని శాంతిరూపమును, ప్రేమభావమును, నాయకత్వమును, నీతావియోగపుట్టును శోకరసమును, వీరుప్రకృతతరంబుగఁ బ్రదర్శించిరి.

శ్రీమతి శ్రీపాత్రలధరించినగాని నాటకకళ కుత్తేజము జనింపదనువారి దృష్టితో వీరి నాటకములు పరిశీలించినను కోరికయే గాన్పించుచున్నది. వీరు కుటుంబ శ్రీమతిగలచే నంతరాయము లిందును గలవు. సీతశ్రీమతి ధరించినది. కళలపులు కన్యకలు ధరించిరి. వనవిహారమునందును, కుశలపులు దగ్గనభాగ్య పల్లినపుడును శ్రీరామండు దూర దూరముగనుండియే భాషప్రకటనము లొనర్పవలసినచె. సావిత్రిపత్నివంతులు కన్యకలే ధరించుటచే విపరీతిని తలపింపదయ్యె.

ఇట్టి పరిస్థితులలో శ్రీపాత్రలనుగూడ పురుషలే ధరించుట యుచితమును ననిపించును. మనలోహడ పాశ్చాత్యకాగరికత పూర్ణముగ వ్యాపించి హైందవ సాతతధర్మములు సంస్కరింపఁబడి పరపురుషవివక్షణతలు బానిపోయినగాని నూతనాశయంబుల శాధారమేర్పడి నాటకరంగము వన్నెగాంచదు కాబోలు. భగవదను గ్రహ మెట్లున్నదో తెలియదు. కాలవిపర్యాక మెట్టి పరణామముల గలిగింపనున్నదో లెలింపనున్నది.

ఈనాటకమండలివారు నర్పారావుపేటకు వెళ్లుచున్నాడు. పరాత్పరాగ్రహమున శ్రీ గోవిందరావుగారికి జయము సర్వతోముఖముగగాక.

గుంటూరు పళ్ళె వేంకటసుబ్బారావు. 7-8-28.

లిలోవా కర్మాగారములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:-లిలోవా కర్మాగారములు నేడు తెరువబడినవి. బర్రరపు చేయబడిన 54 మంది తక్కు మిగిలిన పనివాండ్రందరను పనిలోనికి వచ్చిరి.

బొంబాయి మిల్లుల సమ్మె

బొంబాయి మిల్లులు కొన్ని తెరువబడినవి గాని వని వాండ్లొక్కరునుగూడ మిల్లులలో పనిచేయుటకురా లేదు ఇందులకు కారణ మేమనగా సమ్మెదాదల నాయకులు ఇంటింటికి కల్గి ప్రతిపనివానిని హెచ్చరించుచు చేసిన ప్రబోధమేయయి యున్నది.

సమ్మెదాదలు మిల్లుగేట్లవద్ద సాత్వికనిరోధముచేయుచు రనియు అందువల్ల అల్లరులు కొట్టుటలు జరుగుననియు ఊహించి గవర్నమెంటువటాలములు పోలీసుదళములు కాపలాయుంచబడెను. కాని వీరిధమైన కల్లరియును జరుగలేదు.

“రాజభక్తి”

వివాదాంతసాటికముల హైందవ సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధములను మాట సత్యమారముని తనివారమునాడు గుడ్డిగాటకపథవాదు ప్రదర్శించిన “రాజభక్తి”యను కన్నడసాటికముంజూచిన దెలియగలదు. మొత్తము 27 రంగములును, యందు మిందు అన్నిరంగములందు కుట్రలు హత్యా ప్రయత్నములు చివరకు నాటగు హత్యలు పట్టాభిషేకముతోను యీ సాటికమును నటించు ఆత్మకథామయ ప్రదర్శించిరి.

ఇందులో కథ:— బ్రహ్మవర్త సింహాసనము నధిష్ఠించుచున్న చంద్రశేఖరవంశ బాలరాజు తనమేనమామ విక్రాంతసింహాద్రివంశమునకు చెందిన చాత్రాలి కముగ రాజ్యము పాలించుచున్న జగద్వింశతి భార్యయగు మదాలస భర్తను చంపి రాజ్యమును ఆక్రమముగ నాక్రమించు కొని విక్రాంతసింహాచార్యుని వంశించి చంద్రశేఖరుని హత్యగావించి ఆచార్య కుట్రలు పన్నును. సామంతరాజగు దుర్జయను ఆమెక పట్టాభిషేకము నశిమై అమెకు తోడ్పడును. మదాలస విక్రాంతసింహాచార్యుని పరాధింపబడి ఆశ్రయి, అతని సతీయగు దేవాంగనను పలు చామలపెట్టును. చివరకు చంద్రశేఖరుని సంతకార్యము దేవాంగన తన స్వంతపుత్రుని బరియొసంగి తాను కారాగృహమునందు కండ్లు తీసివేయబడినచే అశ్రులలో క్రూరమృగముల వాతబడి మరణించును.

విక్రాంతసింహాచార్యుని మునుపటివీరుకావని, సతీకుతులను గోలుపోయినను సరకుకేయక కేలము రాజభక్తి ప్రేరేపించుచున్నందున సంతకరింపబడి మృత్యుని సహజీవియైన యిరువురు కుత్రియశ్రీలకు కరణ్యమునందున్న చంద్రశేఖరున కెట్టిఅపాయముకలగకుండ కాపాడుటకై, పరుగిడును. సహజీవిదేవి దుర్జయను భార్యయయ్య తనభర్తనుమదాలసకు ప్రియమైన రాజద్రోహియై కేయమున్న అన్యాయప్రవర్తన సహించ బాలక, ఆశ్రయించుచున్న తెందుకొని విక్రాంతసింహాచార్యుని ముల తోడ్పడును. చివరకు విక్రాంతసింహాచార్యునకే జయము కలుగును. యుద్ధమునందు పట్టువడిన మదాలస, విక్రాంతసింహాచార్యుని కంఠిబొందుమని బోధించిన తన నేనాధిపతిని పొంది చంపి తాను పాదుమకొని చచ్చెను.

ఈమెఅధిపతికి అనేకసార్లు విక్రాంతసింహాచార్యుని హత్యగావించి యత్నించినపుడు ఆతని రహత్యకుగ ప్రేమించుచున్న మృత్యుని రక్షించుచుండును. చంద్రశేఖరుని పట్టాభిషేకానంతరము విక్రాంతసింహాచార్యుని, మృత్యునియు సన్మానులగుదురు.

ఈ సాటికమునందు మానవస్వభావమునందు యెన్నెన్ని రీతులుండునో అన్నిరీతుల పాత్రలు సృష్టించబడినవి. సినీమాలయందు యెన్ని వినోదములు ఉండేరంగములు నూచింపబడునో అన్ని యందుగలవు. విక్రాంతపాత్రధారియును ఎం. వి. నుభ్యయ్య నాయునుగాడు కుత్రియ పాదమము గాంధీర్యమును చక్కగ ప్రదర్శించిరి. దేవాంగనపాత్రధారి యగు శ్రీమయ్యకృష్ణ ప్రదర్శనములన కష్టములతోగూడ సహజభక్తి శ్రీమయ్యకృష్ణ యొప్పుయొన్నదియు, అయ్యది సాటికరంగమున ప్రదర్శించుటగూడ శ్రీమయ్యకృష్ణ ప్రత్యేకముగ చెల్లవనియు ప్రేక్షకుల కభిప్రాయము కలిగియుండును. సాటికమునందు సంగీతములేదను నిందకలుగకుండ ప్రతి రంగము భ్యయన సమయోచితముగ పాటలను మనోరంజకము పాడుచు మృత్యునియు, పరినైన ప్రతిభుటించి భర్తనునే కాపాడుట శ్రీమయ్యకృష్ణుని బోధించు సహజీవియు తమపాత్రలను చక్కగ పోషించిరి. ఇతరనటులుగూడ ప్రదర్శనము జరుగదముగ జరుగుటకు పూర్తిగ తోడ్పడిరి. ఈ సాటికము మైసూరు బెంగళూరులందు యాకంపెనీవారు అనేకసార్లు ప్రదర్శించి ప్రశంసను బడసియుండిరి. మదరాసులోగూడ వేరొకసారి ప్రదర్శించెదదని నమ్ముచున్నాము.

- 1. సహజీవిపాసన, నిర్దుష్టపాసన రు. 0-8-0
 - 2. దేవస్మృతి, విదేహస్మృతి రు. 0-4-0
 - 3. దైవబలము (భక్తిప్రధానముగవిన్నవద్యకావ్యము)రు. 0-6-0
- (ఈపుస్తకములుకాపలసినవారు ఈక్రిందివిధనామాకు(వాయవర) అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, కోవ్వూరు,పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

ఫేమిలీ పపుడరు

గడ్డి, చిడుము, మొలగడ్డి, చప్పి, మేహరంగములు, గాయములు మొదలగు సమస్తమైన చక్కలోగములకు అమోఘము. కొబ్బరినూనెతోగాని, చెన్నతోగాని, వేసలైనుతోగాని కొద్దిగాపపుడరుకలిసి రాయవలయును. నోటికి తగిలిన భయములేదు. మంట, దురదగుడ్డులు దాగుపడుట మొదలగునవి లేకుండా రెండుపూతలతో తవ్వక గుణముకలుగును. వల 0-4-0, గోలేటి పెంకట్రాపు, సోడోపింబలు క్రిగాంధీరీప్యంసరి, అవిడి, గోదావరి.

సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము వలారు

సమాజాధిపతులు శ్రీయుత ఆంధ్ర నాటక కళాపోషక మోతే నాచార్యరావు జమీందారు (ఎం. ఎల్. సి) గారు సుప్రసిద్ధులగునటులు కలరు. ఈ సమాజ మిదివరకు రెండుసార్లు చెన్నపురి పౌరుల మెప్పును బడసి యున్నది. ఈసారి కొద్దినాటకములు మాత్రమే ప్రదర్శింపబడును. [గంటలకు శ్రీరామ పాదుకాపట్టాభిషేకము—11-8-1928 శనివారం సాయంకాలము 5-30 సావిత్రి—12-8-1928 ఆదివారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు సాల్వకొటార్సువద్దనున్న రాయలుధియేటరులో ప్రదర్శింపబడును ప్రధాన నాయక నాయకి పాత్రలను ధరించువారు శ్రీమాన్ విద్యాన్ బాలకవి పంచాంగం వేంకటరామానుజాచార్యులుగారు శ్రీమాన్ రంగరత్న రాజహంస ఉ. సంజీవరావుగారు. మరియు శ్రీయుత అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారు, శ్రీయుత కడియాల రత్నయ్యనాయుడుగారు మున్నగుప్రముఖులు ప్రధాన పాత్రలను ధరింతురు.

బెంగాలు శాసనసభ

కలకత్తా, ఆగష్టు 7:—కేటింగినను సభాసమావేశ ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరముల సమయమును గుఱానుచంద్రబోనుగారు బేబారు రైల్వేవిభాగమునూర్చి చర్చజరిగెను. హుగ్లీ జిల్లా షేబర్టీటుగారు యాచివయమై విచారణచేసినయు వారి రిపోర్టు పథవారి యెదుట నిశ్చయించబడదనియు ప్రభుత్వప్రభుత్వము చెప్పెను. ఈ విషయమంతయు రైల్వేబోర్డు వారికి కేంద్రప్రభుత్వమువారికిని సంబంధించిన దనియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినదికాదనియు చెప్పెను. చాదరీగారు:—సదరు నిశ్చయముకొరకు ప్రతి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి పంపబడియుండలేదా? గవర్నరుమెంటు:—అవును. పంపబడినది. చాదరీగారు:—చానిని యీ సభవారికి నివేదించుట కాత్మరణ ఏమిటి? గవర్నరుమెంటు:—ఇది రాష్ట్రీయ గవర్నరుమెంటునకు సంబంధించినదికాదు. జే. యల్. బెర్ట్లీగారు:—ఈరిపోర్టును యీసభవారి యెదుట నివేదించవలసినదిగా అనుజ్ఞ కోరుచు యీరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు కేంద్రప్రభుత్వమువారిని చాని రైల్వేబోర్డు వారిని గాని కోరెదరా? గవర్నరుమెంటు:—అట్లు అడగితే అనుగవచ్చును. గంగూలీగారు:—ఆ రైల్వేవిభాగమునందు మరణించిన వారి సంఖ్య ఎంతయని తెలిసికొనబడినది? గవర్నరుమెంటు:—నాకు అసంఖ్య సరిగా తెలియదు. గాని 20 మందియిం భావకమున్నది. బెంగాలు రాజకీయ ఖైదీలకు యివ్వబడులలవెన్న ఎంత యని జే. సి. గవర్నరుగారు అడిగిరి. కాని యాచివయమతో ప్రజలకు ప్రమేయము లేదు. గనుక జవాబు చెప్పనక్కరలేదు. ప్రశ్నోత్తరములు ముగిసినతోడనే ప్రవోధుచంద్ర మిత్రగారు బెంగాలు టెనెన్సీబిల్లును ఉపపాదించిరి. చర్చ జరుగుచున్నది. (ఫ్రీప్రెస్.)

ఒక ప్రతికాధిపతికి ప్రవాసశిక్ష

పుదుచ్చేరి ఆగష్టు 5:—జేడోలియను ప్రతికాధిపతి యొ సందేశమును అగు ఎ. యస్. నాగరత్నం అయ్యగారు తనపత్రికలో బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి విధానమును ఖండించుచు ఒకవ్యాసము వ్రాసిరి. ఇది రాజద్రోహమును పురిగొల్పు వ్యాసముని పుదుచ్చేరిప్రభుత్వమువారు తీర్మానించి నాగరత్నం అయ్యగారు పుదుచ్చేరిరాష్ట్రమునండి వెడలిపోవలయునని యు, మరల రాష్ట్రములోనికి రాకుండననియు ఉత్తరువును ప్రకటించిరి. (ఫ్రీప్రెస్.)

నారికురుపు

నారికురుపులకు ముందు శిశోఫలచెట్టు-దీని ఆకు నూరి కట్టిన నారిపుండుతోని పురుగు బుడటికి వచ్చును. ముగనచెట్టు (ములంకాడలుచెట్టు దీని అకునూరి కట్టిన నారికురుపులు మానును. తువరిమున్న-దీనినిపైకిపూసిన నారికురుపులు మానును. చోడవరం వసుమతి కామయ్య.

మద్రాసురాష్ట్ర సహకారసంఘము

సహకారశిక్షణ మొనంగుటకు యేర్పాటు మద్రాసురాష్ట్ర సహకారసంఘాధ్యక్షు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—సహకారోద్యమములో పనిచేయదలచు యువకులకు యూనియను, ఫెడరేషను, సెంట్రలుబ్యాంకు, నూపరువై జరులగాను, ఇనస్పెక్టరులుగాను శిక్షణ మొనగుననియు మద్రాసు రాష్ట్ర సహకారసంఘముచే మద్రాసునగరములో నొక ప్రైయింగు క్లాసు తెతవబడును. 1-9-28 తేదిన యీక్లాసు తెతవబడి రిక్త మాసములవరకు పనిచేసిన పిమ్మట నొకవర్ష జరుగును. ప్రైయింగుక్లాసుయొక్క విద్యావళాళికయందలి వివిధ విషయములగూర్చి యువశ్యాసముల నొసగుటకు సహకార ప్రవీణులు నియమించబడుదురు. విద్యార్థులకు సంఘములందు ప్రాక్టికలు ప్రైయింగు నొసగుటగాను అసిస్టంటు రిజిస్ట్రారుగూడ నొకరు నియమించబడుదురు. స్కూలులపైసలు పర్ఫిఫీటులు గలవారే చేర్చుకోవదలదు. ఇంతకంటె సభిక యోగ్యతగల విద్యార్థులును, మద్యగిను, చెంగల్బట్టు, దక్షిణఆర్కాటు జిల్లాలనుండి వచ్చునరుకు ముందుగా చేర్చుకోవదలదు. సహకారసంఘముండి సిఫార్సు పొందిన విద్యార్థులగుడ ముందుగా చేర్చుకోవదలదు. ప్రైయింగు క్లాసు నడుపుటకు శ్రీయుత వి. వెంకటగుబ్బయ్య (సర్వెంటుస్ అఫ్ ఇండియా కార్యదర్శి, రాష్ట్రీయసంఘ కార్యదర్శి) గారు నియమించబడి యున్నారు. సహకారశిక్షణమును పొందదలచు విద్యార్థులు తమకనసరమగు భోగట్టా శిరినుండి సంపాదించుకొనవచ్చును.

కృష్ణాగోదావరిజిల్లాల రీనెటిల్వెంటు

యలమంచిలి రెయితులసభయొక్క తీర్మానములు 5-8-28 తేది రాత్రి యలమంచిలి బోర్డుపాన్సులు వద్ద రాజమండ్రితాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులకు శ్రీయుత ఎం. నరసన్నగారి యధ్యక్షతన జరిగిన రయితులసభలో పీక్రిండి తీర్మానము లామోదించబడెను:— (1) కృష్ణా, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, జిల్లాలయొక్క రీనెటిల్వెంటు సందక్ష్మమున ఇండియాప్రభుత్వమువారు వస్తులనుపెచ్చించు మాచనను ఈ పథవారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు. ఇదియవ్యాధ్యము, అక్రమముగావున, ప్రభుత్వమువారురట్టుగావించుచో ప్రజలలో నశాంతిపెచ్చుపెరుగునని యీసభవారిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారిని అట్లు గావించవలదని విన్నవించుచున్నారు. 2. ప్రస్తుత భూమినిస్తులేట్లనే ఖాయపరుచుచు లె.గా లంలోవలెనే రెవిన్యూసెటిల్వెంటు ఖాయపరుపవలెననియు, లాండురెవిన్యూవట్టును విషయమున కాసనసభలో నొకతీర్మానము తెటవలెననియు, ఇండియా గవర్నరుమెంటువారిని యీ పథవారు గోరుచున్నారు. 3. ఈ గ్రామముందును, చుట్టుప్రక్కల గ్రామములలోను నొక “రయితుసంఘము” నేర్పాటుచేయుటకు యీసభ వారు తీర్మానించు చున్నారు.

శ్రీశీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు

శ్రీశీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము

మూడవసారి చెన్నపురిలో నాటక ప్రదర్శనములను జరుగ వచ్చుట

విద్యాధికులను జమిందారులను కాంగ్రెసు శ్రేణులను చేర్చి పురి శాసనసభసభ్యులను దాక్షిణ్యమును కారితమున వైన యశశీల్యుని పద్మం భీరితులను నిగర్హమాదానమును ఆంధ్రనాటకకళాపోషకులను శ్రీయత మోలే శాశ్వత శాశ్వతమోదాత (ఎం. ఎల్. సి) గారిచే నేర్పరచబడి పోషిం శీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమువారి ది సరకు రెండుసార్లు చేన్నపురికి వచ్చి ఆంధ్రనాటకములను అతిభాషునియముగా ప్రదర్శించి చేన్నపురిలోని ఆంధ్రమహా యుల మన్ననకు పాత్రులై ి. ఈసారి మరల ఏక తోనూ 17వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము ౬ గంటలకు పాదుకా పట్టాభిషేక నాటకమును 12వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము ౬ గంటలకు సావిత్రినాటకమును సాయం కాలము ౬ గంటలకు రామకృష్ణమేటలలో ప్రదర్శించెదరు. అటుపిమ్మట 15వ తేదీ బుధవారమునాడుగూడ సభలనె వరచి క్రయ నాటక మును పిమ్మట 18, 19 తేదీలలో విజ్ఞోరియా పబ్లిక్ హాలులో మరి రెండునాటకములనుగూడ పిద ప్రదర్శించెదరని తెలిసినది. ప్రస్తుతము మొదటి రెండు నాటకములనుగూర్చి మాత్రమే పత్రికలలో ప్రకటనలు వెలువడినవి ఆంధ్రదేశమునందు ఉత్త ముడలములలో విఖ్యాత నటులనబడు చున్నవారిలో పెక్కు మంది యెప్పుడో యొకప్పుడు స్వల్పకాలమో దీర్ఘకాలమో మా శేవారి నాటక సమాజమునం దైనను మైలవరంవారి నాటక సమాజము సంధైవను పాత్రధారణ మొనరించినవారే. ఈసమా జమునం దిప్పుడు విఖ్యాతులగు నట శేఖరులు పెక్కుమందికలరు. నాయకిపాత్రములను ధరించువారిలో ప్రేక్షకుల ఆదరమును అధికముగా చూరగోనిన రంగరత్న రాజమంప ఉప్పులూరి సం జీవరావుగారును అన్నిటను వారికి సమానులగు శ్రీయత కడి యాల రత్నయ్యగారును ఇదివరకు చేన్నపురిలో రంగస్థలము నందు తమ నైపుణ్యమును చూపించి యే యున్నారు. నాయకపాత్ర ధారులలో సంగీత విద్యాకా అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారి గానకళలనుచేన్నపురి పోయ లకు శ్రీ శ్రావణమునుకలిగించియున్నది. ఇప్పుడు శ్రీరామ విద్యాక బాలకవి పంచాంగం జేంకటరామానుజాచార్యులు గారు గూడ బుచ్చుచున్నారు. వీరి నడివరకు చేన్నపురి పాదుల చూచి యుండలేదు. శ్రీయత నాటకకళాసభి అంటి సత్యనారాయణ గారి మృదువధుర వాగ్గాధురి మనకు క్రొత్త గారు. మొదటి నాటక మగు పాదుకలో శ్రీరామమూర్తిగారు దక్షరథపాత్రను రామానుజాచార్యులు గారు శ్రీరామపాత్రను సంతోషరావు గారు కై కయిపాత్రను రత్నయ్య గారు సీతపా త్రను ధరించెదరు. సత్యనారాయణగారు వరచి క్రయమున పురు షోత్తమరావుపాత్రను ధరించెదరు. శ్రీయతులు కంచెన వీర వెంకయ్య మంజులూరి కృష్ణారావుగారు మున్నగు నుపసీద్ధులు లు కలుపు రిందుగలరు. సావిత్రిలో సంతోషరావుగారు సావిత్రి పాత్రను, వీరవెంకయ్య గారు యమునిపాత్రను శ్రీ రామమూ ర్తిగారు సత్యవంతుని పాత్రను ధరించెదరు. ఈ సమాజము తారా నివరకు చేన్నపురిలో రెండుసార్లు నాటక ములను ప్రదర్శించుటయే గాక బరంపురము, విజయనగరము, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము మున్నగు పట్టణములలో గూడ నాటకములను ప్రదర్శించి యున్నారు. ఈసారి కొద్దినాటకములు మాత్రమే ప్రదర్శింపబడును గాన చేన్నపురి ఆంధ్రులు వీరి నాటకముల నన్నిటిని రిలకించి ఉచితరీతిని వీరిని గౌరవించ త్రాగియును.

నోటీసు

కృష్ణా షుగర్ వర్క్సు, లిమిటెడ్

మచిలీపట్నం

యీ కంపెనీని వాలంటరీ వైండింగు అప్ చేయుటకు ది 5-8-28 తేదీన కంపెనీవారివల్ల Extra-ordinary Resolution (ఎక్స్ ట్రా) డ్డెసరీ రిజ ల్యూషన్) ప్యాసు చేయబడెను.

ఇట్లు వెంకటసుబ్బారావు, క్రెకటరీ & ప్రజరర.

నైమను సంస్థ ఉపసభ్యత్వము

డా॥ అంభేద్కరుగారిని లావిద్యార్థులు బహిష్కరించుట

నభ్యత్వము విమవవలెనని ఒత్తిడికల్గించుట బొంబాయి, ఆగస్టు 7:—నైమనుకవిమనగూర్చి బొం బాయి శాసనసభలో తీర్మానము దానినై ఉపసభ్యులను ఎన్నిక యందు డా॥ అంభేద్కరుగారు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడుట యు లాకాలేజి విద్యార్థులకేమియు మనస్ఫూరింపక లాకాలేజీ ప్రధేసరు ఎల్. ఎల్. వి తరగతిలోనికి రాగానే విద్యార్థులందరు బయటకు వెడలిపోయిరి. విద్యార్థులందరు ఒక లేఖనువ్రాసి అంభేద్కరుగారి తొనగిరి. అందు ఇట్లుగలదు:— “మీరు మాఉపాధ్యాయులై యుండియు యువకులగు మాకు పుత్రవర్తనయందు ఆదర్శనియులుగా వుండవలసిన మీరే ఆత్మ వసరసమయమున దేశోపాము కావించినందులకు చాచిందిందు యేర్పాము. మీరు ప్రతినిధులుగాయున్న నిమ్న జాతులకు ఎంతో లాభముకలగు నను భ్రమతో మాత్రుదేశముయొక్క గౌరవము ను విక్రయించిరి. భారతదేశముయొక్క శ్రేయముతోపాటు ని మ్న జాతుల శ్రేయముకూడా అభివృద్ధి చెందగలదనియు విదేశవరి పాలనా అధికారము లొలగిపోయిన గాని మనకీయములు బా యవనియు మీరు మరచిపోయినట్లున్నారు. భారతీయులందరు ఏకగ్రీవముగా బహిష్కారము చేయుచున్నపుడు మీరు విదేశీ యులచెంతచేరి ఏదో కొద్దిలాభమును పొందమామట నిరర్థకమని యు గుర్తింపవలసియున్నది. యువకులు యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్న నిరసనభావమును గుర్తించి గుణపాతమును నే ద్యుకొందురుగాక. వెంటనే కమిటీసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసంగుడు. యిప్పటికి విచించిపోయినదేమియులేదు. మీరెప్పుడు సవ రించుకొనబడు యింకను వ్యవధికుదు. మామాటని మావిశ్వాస మును తిరిగి గ్రహించురుగాక. (అ. (వె)

లెఫ్. కర్నలు క్రాసువెయిటుగారు

చెన్నరాష్ట్రపు దేశీయసంస్థానములందు గవర్నరుగారి ఏజంటుగ కాటనుగారిస్థానే నియమింపబడిరి.

మోటారు హెడ్ లెట్టు

పోలీసు కమిషనరుగారి ఆర్డు మద్రాసునగర పోలీసుకమిషనరుగారు 6-8-28 తేదీన ఈక్రింది విధమున ప్రకటించియున్నారు:— మద్రాసు మోటారుబండ్ల నిబంధనలప్రకారము నగర స రిహద్దులలో శోధించిదగాని మోటారుబండ్ల కుంసబడు హె డ్ లెట్టు నుండి అమికమగు వెలుతురు ప్రసరింపకుండుటకుగా ను ఈ క్రింద నూచింపబడిన విధములలో నేడియయినను అను సరింపబడవలెను:— (1) హెడ్ లెట్టుయొక్క రిఫ్లెక్టరు యొ క్కు క్రింది సగముభాగము గాఢముగ యెరుపురంగుతోగాని తెలుపురంగుతోగాని పూయబడవచ్చును. (2) రిఫ్లెక్టరు యొ క్కు క్రిందిసగముభాగము గాఢముగ యెరుపు లేకనలుపు గలిగిన యెరుపురంగు కాగితముతోగాని లేక ఆధికముతోగాని కప్ప బడవచ్చును. 3. ల్యాంపులున్న ప్రాద్దాడు గాజుతోచేయబడ వచ్చును. లేక సాకెట్టునకు పూరిగా తెలుపురంగు పూయబ డవచ్చును. 4. ప్రత్యేకబల్బులు పొడవునైన సగమువరకు వసిమి, లేక నలుపురంగు గలిగియుండి, ల్యాంపునుండి మిగిలి ప్రసరింయ కాంఠిని చూగుగా కర్ణియనట్లుగా నమర్చబడవచ్చు ను. 5. ల్యాంపుయొక్క బయటి గాజుకప్పు కాంఠినిచూగుగా కర్ణియ నేవిధముగ గాజుతోనైనను చేయబడవచ్చును.

వార్డోలీ విజయము

శ్రీశీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము

గాంధీమహాత్ము డభినందించుట

చివరకు విజయము కలుగుట ఆత్మంర ముహూము. కుభవరిచానుమునుబడినక సమస్య అన్నియును కుభవరములే. బొంబాయిదొరతనమును, వార్డోలీ పలాడుతలకాల ప్రజ లను, శ్రీయత వల్ల భాయిగారినిగూడ నేను ప్రకంపించుచు న్నాను. వల్ల భాయిగారు విషయముతోగూడిన మనోవాగ్ధ్య మును వెల్లడింపకుండినచో నిది యిటుల పరిష్కరింపబడుట అసంభవము. సత్యాగ్రహ మొనరించినవారి అభీష్టము లన్నియు ను నెరవేరినవి. ఇది ముఖ్యముగా గమనింపబడగలవిషయము. విచారణసంఘమువారి కియ్యబడిన ఆపకాతముగూడ సంతృప్తి కరముగా నే యున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులు గావించిన కఠిం సరస్య విచారణేమియును విషయములలో చేర్చబడలేదు. వేల మునేయబడిన భూములను యితరభూములనుగూడ మరల రై తుల కిచ్చివేయుటకు దొరతనమువా రంగీకరించుటచే కఠినదర్శలను గూర్చి పట్టుబట్టకపోవుటలో వల్ల భాయిగారు చాల ఉచార భావమును వెల్లడించిరి. తలాటీలకు మరల వారి యుద్యోగము లియ్యబడును. ఇతర చిన్నివిషయము లన్నియునుగూడ సరే యబడును. ప్రాతీత్యులను త్రవ్వకుండుటయే మంచిది. వాని కింతకంటె హెచ్చుగా నెట్టి సదుపాయమును చేపాడుట కన కాశములేదు. విచారణ శాంతమగువరీస్థితులలో జరుగుటకు గూడ దీనివలన సదుపాయము కలుగుచున్నది. ఇటుల విజ యము కలిగినదిగా యని సత్యాగ్రహదీక్షితులు విరమింప గూడదు. కన్నులను గూర్చి వారు ప్రభుత్వోద్యోగులపై మోపిన నేరముల నన్నిటిని రుజువుపరచుకొనవలసిన సాత్య మును వారు సమకూర్చుకొనవలసి యున్నది. దీనికంటెను ముఖ్యమైనది నిర్భాణవిధానము. ద్వీసర కృత్ శాసనముతో వారు నిర్భాణ విధానమును కొనసాగించినవేగాని వారి స్థాన మును స్థరము కాజాలదు. నిర్భాణవిధానము చాల కష్టమైనది ఇది శీఘ్రముగా జరుగునది కాదు. దీనివలన పేరు ప్రఖ్యాతులు రావు. సాంఘికములగు దురాచారములు చాలకలుపు గాని వాటిని తొలగింపవలసియున్నది. రాట్టులును వ్యాపింపజేసి దారిద్య్రమును రూపుమాపవలెను. మనలో నెట్టి ప్రబోధమును కలిగించుటకు రాట్టుమే ముఖ్యకారణము. మద్యపానకళంక మును మనము తొలగించి వేయవలెను. గ్రామములలో పారిశుధ్యమును పెంపొందింపవలెను. ప్రతిగ్రామమును చక్క గా పరిపాలింపబడెడు పాఠశాలయొకటి యుండవలెను. అగ్ర వర్ణములవా రనబడువారు అంత్యజా లనబడువారిని నిమ్న జాతు లనబడువారిని మిత్రభావముతో చూడవలెను. దేశారాధకు లీవిషయములగుగూర్చి అధికముగ శ్రద్ధను చూపుచున్నకొలది యు వార్డోలీ సత్యాగ్రహమువంటి విషమపరిస్థితులలో విజ యమునుగాంచగల కై అధికమరుచుండును. ఇట్టి నిర్భాణ విధానమును నెరవేర్చుటలోనే దేశారాధకుల దేశభిమానమును ధైర్య సైక్యములను విదితము కాగలవు. శ్రీయత వల్ల భాయి గారి నాయకత్వముక్రింద నేవచేసిన వలంటీరులు నాయకుల అజ్ఞలను శిరసావహించుటలోను కష్టములను సహించుటలోను చాల ప్రశంసనీయుగ వనిచేసినందున వారిని నే నత్యధికముగ కొనియాడుచున్నాను. కార్యభార మింకను వహియలేదు గాన తీరికకలవా రందరును సర్దారు వల్ల భాయిగారికి తోడ్పడగోర దను” అని మహాత్ముడు వ్రాసిన ప్రధానవ్యాసము నేడు 9-వ తేదీని వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడిన.

లోకలుబోధు అధ్యక్షుల

నియామకము

(ప్రభుత్వప్రకటన)

ఈ క్రింది ప్రభుత్వ ప్రకటన జూలై 14 వ తేదీన జారీచేయబడినది:— మద్రాసు లోక లుబోధుల వట్టు ము (1920) యొక్క 18 వ సెక్షనుయొక్క 3 వ సలు సెక్షను క్రింద ఒకతాలూకాబోధునకు తాత్కాలికాధ్యక్షుని నియమిం చుటకు తాలూకాబోధయొక్క అధ్యక్షోపాధ్యక్ష పదవులు రెండునుగూడ ఖాళీగానున్నప్పుడే అధికారము రాగలవనియు, ఈపదవులు రెండును ఖాళీగా నుండకపురస్కరే తాత్కాలి కాధ్యక్షుని నియమించుటకు జిల్లాబోధు అధ్యక్షునకధికారము లేదనియు ప్రభుత్వమువా రుత్తరచొసగుచున్నారు. ఈయత్త రపు మద్రాసులోకలుబోధు వట్టు ము యొక్క 18 (3) వ సెక్ష నుక్రింద ఒకయూనియను బోధయొక్క తాత్కాలి కాధ్యక్షుని నియామకమునకుగూడ, ప్రవిధముగానే వర్తిండును.

నైమనునప్రకరణము

“గోష్ఠానుప్రభువుగారి అధికారదుర్వినియోగము”

మంత్రుల విశ్వాసద్రోహము

గోష్ఠిలో భవనమును పోరులసభ - నాయకుల గంభీరోపన్యాసములు

నైమను కమిషను బహిష్కరణసమస్య విషయమై గవర్నరుగారి సొంత “సర్వవిశదీకరణ” కార్యములను, ప్రధాన మంత్రి దావూరు నుబ్బరాజుగారు వారితోడి మంత్రులు శ్రీ ముత్తయ్య మొదలియారు, నేతురత్నమయ్యగారు గాడ్ గావింస “నేత్రోహము” సయమున ప్రకటించిన కవట శాటకమును విన్నవించుటయు గోష్ఠిలో భవనమును శ్రీ సత్యమూర్తి, జి. రామదాసు, పి. రంగశాస్త్రిగారు ప్రభుత్వము వెల్లడిచేసి, శ్రీమంత్రి విమర్శించిరి. సభా భవనము తయ్యకమునకు నిందితయైనది. పురప్రముఖు లనేకలు సభ కగుచుండిరి.

అధ్యక్షులు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము, డ్రైటు ఆనగిలో సయ్యదు అమీర్ అలీగారి యొక్కయు, జమీందారుగారు, జాతీయవాదులు వగు రామ శాస్త్రి రాజాగారియొక్కయు మరగులకు విచారమున ప్రకటించుచు నొక తీర్మానమును, శ్రీమంత్రి వి. జె. పటేలుగారి శాసనములందలి బాటోలీ ప్రజలు న్యాయమునకు, సక్రమ మైన తమహక్కులకై ప్రభుత్వముతో సంబంధముగావించి సంపూర్ణ విజయమును బడసినందులకై పటేలుగారిని బాటోలీ ప్రజలను గౌరవపురస్కరముగ అభినందించుచు వరొక తీర్మాన మును సభయందు ప్రకటించిరి. మొదటితీర్మానమును సభ్యు లెల్లరు నిలచి శాంతిలోడను, రెండవతీర్మానమును తమ హక్కు లిచ్చుచును ప్రకటించు కరతాళధ్వనులతోడను ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించిరి.

శ్రీ యస్ సత్యమూర్తిగారు

పిమ్మట సత్యమూర్తిగారిట్లుపద్యమిచ్చిరి. “ప్రస్తుతము దేశమందలి పరిస్థితి ఆశాభంగకరముగదనము. గవనమండలము వెలుగులేక మేఘావృతమైయున్నదనియంగీకరింపవలయు. పం బాబురాష్ట్రములో మొదలుజేసిన కొని పంజాబీలు, బొంబాయి రాష్ట్రముగూడ నైమనుకమిషనుతో సహకార మొనర్చుటకు రాష్ట్రమునాసనసభాసభ్యులమును నియమించెను. సర్వమును తలచిందగునట్లు కనపించుచున్నది. కాని అంతయుమిగిలిపోలే దని విన్నవించుచున్నాను. అంగ్లేయుడు తమదేశమున దెంతటి న్యాయశక్తి పాఠియైనను ఈ దేశమునకు దెంచి యుచున్నది దాటిపోవువరకునుత్రమ అక్రమపధానమర్పియై మెలగును. నైమనుకమిషనునా రీతిలోనుకడ దెంచినపుడు దేశమునందలి శాసనములరాజకీయ శాసనములుగాని, ఎన్నడని రాజకీయపక్ష ములుగాని, అన్నియును రమారమి వికలములతో కమిషనును సంపూర్ణముగ బహిష్కరించెనని మీరు మరచియుండరా, నైపు నున ప్రక విదేశమునకు దెంచినపుడు తమయందెట్టి న్యాయతలల తేనట్లును, కేవలమునిష్కృతపాత్రులైనట్లును, స్వప్రయోజనమునందలి మందులను తమయందు గానరానట్లును సాక్షాద్రుకవేతయే నింపిన మధిష్ఠించినట్లును, ఏతత్వాన్వితములైన ప్రకటన నటించెను. ప్రభుత్వముగాని, ప్రజలుగాని సమభావముతో ఏకీకరణమునకు, యుద్ధపుర సాత్వములను తక్కుడయిండునలె తూచి మరి తాము తమయభిప్రాయములను ప్రకటించుమియు ఏమేమో భర్తవన్నములను, శ్రీరంగనీతులనెల్ల వెల్లడించిరి. మన దేశములలో కొందరు మలలోచి విశాసముగా నిట్టి పయోమాఖ విమకుంభాన్వితమునననించి రని నేడు తెల్లమై నది. కమిషనునా రాజకీయపటశాటక మాడియందెట్లుబయిలై నది. తెర తెరువబడగానే పరజాన్ నైమనుగారు బీదల కొల్ల గొట్టుటయే ఏకైకమతముగాగల బ్రిటిషు భూభాగితత్వమున కు ప్రత్యక్షప్రధానదేశమై రంగమునందలికిరించిరి.

“నైమను బ్రిటిషు భూభాగితల ప్రతినిధి”

ఇక మన మదరాసురాష్ట్రముననే మొన్న మొన్నటి వరకు మంత్రులలో నొకడయినది నాల్గవ ఆంగ్లరాష్ట్రము నుదలియారుగారు గావించిన ప్రకటన గమనార్హము. నైమను కమిషను యెడల ప్రాతికూల్యమునామించుట యైన ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుటయే యని తమతో గవర్నరు గోష్ఠి ప్రభువుగారు సమక్షమున నుడివినటుల ఆంగ్లరాష్ట్రము నుదలియారుగారు రంగు తెల్పియొడిచిరి. కావున నేతిలోని మదురైబాటింగర్ కెప్పర్ బయల్పడినాడు; పరజాను నైమను బ్రిటిషుభూభాగిత తత్వమును బలపరచుటకు, పంపబడిన ప్రతినిధి

యని నువిదితమైనది బ్రిటిషుభూభాగితత్వము భారతదేశమున దు తనమహాదేశములు శ్రేష్ఠమై లెక్కపెట్టబడుచున్నవని గ్రహించి ఎటులైనను తనయొక్కయును వృద్ధిగాంచుకొనుట కై భారతీయ స్వాతంత్ర్యస్వయందనము నడపించి పరసేవాత్మంబు లయిన భారతీయుల కాలసేతులను వీలైనంతకాలము బంధించియుటకు పర జాన్ నైమనుగారిని దేశమున కనిపియించె నని తీర్పు మగు వరీలకగావించిన యనంతర మే నేను అభిప్రాయ మొసంగజాలి యున్నాను. అట్లుగానితత్వమున వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వములను నైమనుకమిషనులను నియమించుటకై “నేనుండ, నేనుండ” దని రెమకుక్కలనలె వక్షగిడుటకేమిపా రువుగదా! వరియు భారతప్రభుత్వమునందలి భారతస్వా తంత్ర్యప్రతిఘటనలకులతో యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు కమిషనును నూచనలొనరించుటకు గతమేమి! వీనివలన నైమనుకమిషనునా రెప్పట్లునైన విదేశీయులనునిలియునల విప్లవోగమున కెట్టియంతరాయము గలిగింపబోయి యున్నదని ప్రకటితము గాకన్నను గాధమును యెడలబడిక యున్నదని తెలుపుట లేదా?

“గవర్నరుగారి అధికారదుర్వినియోగము”

మనరాష్ట్రములోనై తమ గోష్ఠిప్రభువు ప్రయత్నిం పకవదలిన మాయోపాయ మొద్దియెనగలదా! అట్టితంత్రమేదైన నుండినపక్షమున గోష్ఠిప్రభువునాని నెట్లు పన్నవలెనో ఎరంగ కటాయయిండునలెనాని వేరొకటిగాజాలదు. (వత్స, నితి విరహితత్వమునకు తోడ్పడు నట్టి, నైతికమూలముల నెల్లవమ్ము జేయునట్టి, నిర్మలప్రభావితదేశముననులొన్నయంతమొనరించి, ప్రజలయందేవ్యామునజనింపజేయుచున్నట్టివన్న రాష్ట్రాసన సభను వరిహాసాస్పదముగ జేయగల యట్టి సమ ప్రసాధనములను, సర్వమంత్రకలతలను గోష్ఠిప్రభువు వినియోగించెను అంతకు పూర్వము నితివాక్యానికేరవు పెట్టుచుండిన గోష్ఠి ప్రభువు నైమను కమిషనుయొక్క ఆగమకానంతరము తన నైతికశాస్త్రసిద్ధాంతములనెల్ల మార్చుకొనెను. కానసభ్యు లను భూషించిగాని, భుజము తట్టిగాని పరిహసించిగాని, వరా మర్చ యొనర్చిగాని, తిట్టిగాని, డీవించిగాని, మోసంపజేసి గాని, మోసగించిగాని నైమనుకమిషను సహకార కానసభాసభాసభ్యులను నియమించున కొడంబరములకై యెట్టికార్యము గావించినను అదియెల్ల సమర్థింపబడినదే! భారతప్రభుత్వ చట్టము వలన గవర్నరుగారికి ప్రసాదించబడిన అధికార విందువలన దుర్వినియోగము గావించబడినది. కమిషనుకు ప్రతిఘటనై యున్న మంత్రులందఱునుగోష్ఠిగమునందలి విరమించుకొనవలసి నదిగ నిర్బంధించినందులకు గవర్నరుగారు తమయందు నెల కొల్ప బడి యున్న వి. క్లా స ము నకు దూర లైరని గవర్నరుగారిపై నేను దోషము శాశ్వతించుచున్నాను. తాముచేపట్టిన దుర్విధానమువలన గోష్ఠి ప్రభువు రాజకీయ పక్షములను పురిల మొనర్చెను. “నీవు నీకాంగ్రెసుపక్షమునకు త్రోవొకము, నీకు నీ నుద్యోగముల నొసంగెదను” అని చెప్పిది రాష్ట్ర గవర్నరుగారు ఏనాడు నునము వినియున్నాము! గోష్ఠి ప్రభువుగారు పార్లమెంటులో సాంప్రదా యములగాని, ప్రజాపరినిధుల హక్కు, బాధ్యతలగాని ప్రాప్తిహించుచున్నారా! స్వపక్ష పరిత్యాగము, విశ్వాస ద్రోహము శాశ్వతించి వారి కమాత్యవధవులొసంగి గౌరవించు నపుడు గోష్ఠి ప్రభువు చక్రవర్తిచే తనపై విధించబడిన విధు లను సక్రమముగ నిర్వర్తించుచున్నాడాయని మరొకతూర ప్రక్రియ చున్నాను. వీరినిమించి మంత్రుల కార్యదర్శులగు గూడ మరి యిరువురు ద్రోహులను గవర్నరుగారు నియమించిరి. అమాత్యవధవులను పూర్వ, నూతన విద్రోహులను యన్. మత్తయ్యమొదలియారు, నేతురత్నమయ్యగారుచేతను, కార్య దర్శి వధవులను గూడ టా జాన్ డిస్, మా జి క్యే తలునాయకగారుచేతను అలంకరింపజేసిరి.

“శ్రీమదుగ్రంథానుభవగోవిందమలెను”

పరిశీలించియుండ రాగల కానసభయందలి విషయమును గూర్చిన సంభాషనంభవము లేమియుని విచారితము. నైమను సహకారసంఘమును గూర్చిన యుపపాదన యొక సంవత్సరము వరకును యీ కానసభయందు ప్రజోపేక్షబడజాలదని శాసన ట్టుకు నేను తలంచుచున్నాను. కానసభాధ్యక్షుని యభిమతి

మొట్టుమనునో నేనెరుంగజాలను. ఒకవేళ అధ్యక్షుని యభిమతి దనను ప్రజోపేక్షకు కనుమరించినో యనుకొందము. అట్టి సం దర్భములో సహకారవాదులు తాము జేయువని సిగ్గుకూలిన దని గ్రహించి, అట్టికార్యమునుండి వారిని విముఖులగు జేయ గల ప్రకాశిప్రాయము దేశమందెల్లడల శ్రీమంత్రిగ బిట్టంబిం చినశీతవృ, లేనియెడల నైమను సహకారసంఘ మేర్పరచబ యునని తలంచుచున్నాను. కాని రణరంగమున నుంచువేసిన అ యుని పిడుదీయుటలో నాకు విశ్వాసములేదు. ప్రస్తుత మెన్ని యో ఆటంకములు గలవు. యింతకు మిక్కిలి ముగ నింకెన్నియోవిపత్తులు రావచ్చును. కాని విప్లుములు, అప దలు, అంతరాయములు సంభవించునను కాగలమున మనము మన ప్రయత్నమునుండి విముఖులమై మొకంజులై విడిచివేసి భౌ రతమాతృ సంతానముని చెప్పికొని గర్వింములు కెట్టియోగ్యత లేనివార మయ్యెదము. యీదేశద్రోహులపై యందోళనప్రకా షించుట కీయదను ఆదిగాగ్రహించి రాజోత్పాసనసభా ఎన్ని కలవరకు వీరిపై శ్రీమద్రాజ్యమొనరించి వీరల నియోజక గణము లచే విరీతిగనటుల గుణపాతము చెప్పింపవలసియున్నది. ఈ యందోళనవలన భరితములేకపోదు. ఏమన యీ నైమను కమిషను రాగల సంవత్సరాంతముననేగాని తమ నివేదికను సమర్పింపజాలరు. పిమ్మట కానసభగావించుటకు పూర్వము జాయింటు పార్లమెంటుపారి కమిటీ జరుగవలసియుండును. యీలోపున యీదేశమును కానసభల ఎన్నకలు జరిగితిరును. యీదేశమునందున్న కలజనసంఘమునకు పార్లమెంటులో నీ కమిషనువారి నివేదికవిచారించబడవలయు. అప్పటికి ఆయెన్నికలఫలితముగ నైమను కమిషను సహకారవాదు లెల్లరును పీడింపబడినట్లును, బహిష్కరణవాదు లందఱును జయమంది నట్లు మనము చూపగల్గితిమేని సహకారవాదులు ప్రజాభి ప్రాయమును ప్రకటించలేదనియు, జాతీయోత్సాహమునకు వీరు భిన్నముగ ప్రవర్తించి యుండిరియు వెల్లడించినవార మారు ము. కావున యిప్పటి కింకను మించిపోలేదు. కానసభయందలి విషయము చర్చింపబడి పక్షమున సహకారవాదుల నీతి దుర్భరముగ జేయుటకు మనము బూనుకొనవలెను.

“ప్రత్యేకసంఘములకు కమిషనువారు గల్గించు భ్రమలు”

వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వములనా రెవుడు నైమను కమిషను సహకారమునకు రాజకీయవాదవలన కట్టి పెట్టి సాంఘికాశయ ముల బురికొల్పుచున్నార. “నైమను కమిషనుతోడి సహకారముచే మీ రాజకీయ, సాంఘికనిర్మాణము చేయగలరని” నీ వేర్వేరు సంఘముల వారి ని ధ్ర మగొల్పు చు న్నార. నిమ్మజాతులు, మహమ్మదీయులు మొదలుగాగల యీవివిధ సంఘములవారను ప్రస్తుతము చేరివలన బాధితులై యున్నారే! అజ్ఞానము, దారిద్ర్యము అనునవి రెండు ప్రధానకారణములు. రమారమి రెండు కలెబ్బలునుండి యీ భారత ప్రజాసామాన్య బాహుళ్యమునుండి ఈయజ్ఞాన, దారిద్ర్యములను బారద్రోలు టకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము గావించినదేమి! సంస్కరణమును ప్రజోపేక్షబడువరకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు 16 అనాల సంపూర్ణాధికారముండే! భారత ప్రజాబాధ్య తాయురపరిపాలనము నుప్రతిష్ఠింపజనునంత వరకును ఈ యజ్ఞాన, దారిద్ర్యము లిట్లే యుండగలవు. మరియును, భార తీయులలో కులమతవిభేదములు, శరస్వరకలహములు, అల్లరులు గలవనియు, బ్రిటిషుప్రభుత్వ మిదేశమును లేనిపోవున మీదేశ మన కాంతయుతముగ నివసించజాలమనియు మరొకవాదనగలదు. సాంఘికవాదులలో అగ్రేసర్యలను పర అబ్దురరహీముగారిం దుల కేమిసమాధాన మొసంగిలో గమనించుట సమంజసము. ఈ మతకలహములనాది, చక్కలెట్టుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము శక్తి మానినదని స్పష్టముగరూపొచ్చెదది అని తెల్పియుండిరి. మహమ్మ దీయులు, కాంగ్రెసుకుసంబంధించినంతవరకు ప్రాతినిధ్యమువిష యములో ఉభయసంఘముల విద్వివాదముతోతప్ప ఎట్టి ప్రధానమార్పుగాని ఉండబోదు. అందుచే మహమ్మదీయులొక రులకు నైమనుకమిషనువలన అనుగ్రహించబడునదిగాని, కాంగ్రె సుచే నిరాకరింపబడునదిగాని యెద్దియనలేదు. ప్రాప్తజేతరుల యొక్కగాని, నిమ్మజాతులయొక్కగాని హక్కులనరిక బైడి వి ధానము కాంగ్రెసులో లేదు. ప్రభుత్వోద్యోగముల విషయము న్ననో నది నైమనుకమిషనుతో సంబంధించినదికాదు; శరస్వరా నుకూల్యతల ను బట్టి ప రి క్ష రించు కొనవలసి న ది య ము కా వు న శే క్త్య ల సం ఘ ము లు స్వతంత్రముగనిలచి భారతజాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకు తోడ్ప డుటవలసినగాని, విదేశీయుని పాదరజమును తలపెడినదొకానట వలన తమప్రయోజనముల బడయజేరవని యీ సాంఘిక శా యకులు గ్రహించురని సమ్మతమున్నాను. అభిభూత కాంగ్రె సు సర్వసంఘముల ప్రతినిధియేగాని ఏయొక సంఘముయొక్క

సాక్షాదము. నైమను కమిషను సమావేశమునకు యిందుకుంట్ల ప్రయోజనములేదు. యావిషయమును మనముండికొని నేటి నుండి వివిధ ప్రచారముగావలసినదని భావించుచున్నాము. కాననభూమిసంఘము సమావేశముగావించబడినపక్షమున నిక సమావేశములు మంత్రిమంత్రియొక్కయు, సభ్యులయొక్కయు కాననభూమిసంఘమునుండి అంతర్ముగిసినట్లు మనము తెలుపలేము. "ఎండకాయలు చుండగనే గడ్డినిచేరవేయనిండు." కాని వారికి ఎండకాయలు టయే యుండబోదు." (హర్ష ధ్వనులు)

శ్రీ వ. రంగనాథ ముదలియారు గారు

పిమ్మట ఉపన్యసించుచు కమిషను నియామకమును ప్రకటించిన పిమ్మట నీసమస్య భారతదేశమునందలి సర్వత్రముల వారిచే చర్చింపబడుచున్నదని భావించుచున్నాము. యందు న్యాయుండియూ కార్యాలయముండబలపక్షముననే మొకటి జనపభవదేశమున, అపుడు ద్వితీయామాత్యులగు నున్న తామును, ప్రధానామాత్యులగు డాక్టరు శుబ్బారాయణు గారను ఆసభకు జడలియించిపనియు, ఆత్మగౌరవముగ భారత పుత్రులందరకును కమిషను బహిష్కారమున కంగీకరించుటతప్ప మార్గాంతరము లేనందున తామును అందుల కనుకూలమై యుంటిమనియు, కాని తమపక్షమువారితో యాలోచించి వారి నిర్ణయమునై కొనసాగి సభలో తా మేయభిప్రాయముగానియదమి తమని వెల్లడించుట పాడిగాదని డాక్టరు శుబ్బారాయణుగారు చెప్పటను జట్టి తాము నాటిసభయందు తమ యభిప్రాయమును ప్రకటించక విస్మయపరిచియున్నట్లు. "నాకుడాక్టరు శుబ్బారాయణుగారు రొంగిన పలమో తమకుగూడ వర్తింతునని తలచితిమిగాని మరుసటిదినమే నైమనుకమిషను సమావేశమున కై విజృంభింప తయారై యుండరని తలచి యుండలేదు. "నిన్నటిదినము జరిగినసభలో నాయభిప్రాయము వెల్లడింపబడినది కొరయుంటిమిగా! నేటిదేమి సమావేశమునకై మీ రివిధముగ స్వతంత్రాభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నారా? అని నేను శుబ్బారాయణు గారిని ప్రశ్నించగా తామువరకే గవర్నరుగారితో సంప్రదించి యుంటిమనియు, తామిదిమిదల తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొన బోవుట లేదనియు పలికిరి! యంతరము కొన్ని దినములకు మార్పులేకనే సభజరిగి కమిషను బహిష్కారము నామోదించెను. కాని శుబ్బారాయణు గారు మాత్రము నైమను కమిషను విషయ మత్యంత ప్రాధాన్యమైనదనియు, మంత్రిమంత్రి ము వ్యతిరేకము యావిషయముపై భేదాభిప్రాయము లుండుటకు తాము సమ్మతించబడుననియు పలికిరి. అట్లునైనచో మేమిద పుర మంతకుప్రార్థనమే ప్రతికూలాభిప్రాయములై యుంటిమని శుబ్బారాయణు గారు చెప్పగలరుగా! నన్నుచే మంత్రపదవికి రాజీనామా యొసంగవలసినదిగ నేలకొరయుండలేదు? స్వతంత్ర ప్రకటనవారు సమావేశమై బహిష్కారము కనుకూలముగ తీర్మానించి శుబ్బారాయణుగారి నొంటరిగ వదలివైచిరి. కానన సభయందు దీర్ఘకాలము ప్రతిపాదించబడుటకు ముందు శుబ్బారాయణుగారు బహిష్కారము తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వోటువేయవలసినదని సభ్యులందరకు కోరుచుండిరి. తుదకు ఉప పాదన వోటుకు పెట్టబడుననుచున్నంత సభలో లేకుండ మొగమురప్పించిరి. (నవ్వు) ప్రధానమంత్రివై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము చర్చింపబడుటకు సభయందంగీకారమును బొందలేదని నైమను గవర్నరుగారు శుబ్బారాయణుగారికి సమయము నకు తోడ్పడి ఆ వోటింగు ఫలితము నాయం దును; నామిత్తులు డి. బి. ఆర్. గృహమంత్రి ముదలియారుగారి యందును సభవారి యవిశ్వాసమును వెల్లడించెనని వ్యాఖ్యాన మొనరించిరి. ఇకముందు కాననసభ్యుల తమిగాంపనున్నారో చూడవలసియున్నది. ఇదివరలో 61 మంది ప్రజాప్రతినిధి సభ్యులు నైమనుసంఘముబహిష్కారమున కనుకూలముగ సమ్మతుల వోసంగియుండిరి. అప్పటినుండి నేటివరకు కమిషను నిర్మాణవిధానములం తెల్లినూర్పును కలిగియుండలేదు. సర్ జాన్ సైమన్ గారు తమవారి ప్రకటించిన మరతులు విలువవేయ దగినవిగానని అంగీకారముపత్రములకు "పయ్యసిన" "మరరా నుమెయిలు" వత్రికలే ప్రకటించియున్నది.

చన్నపురియందు చివరకు ప్రభుత్వమువారిచే కాననసభ్యులనేక ప్రముఖ గల్పింపబడుచున్నవి. సభజట్టి ఉద్యోగముల యాశలు, తదితర వ్యాపారములు గల్పింపబడుచున్నవి. యిప్పుడు మన కత్తవమేమి? జన్మితు పక్షమువారు మాట తప్పిరని వారిని నిందించుచున్నాము. కాని మనయందే విశ్వాసద్రోహు లున్నపుడు యితరులను నిందించుటకు మనకెట్టి హక్కుగలదు? దేశమునందు ప్రజాభిప్రాయము దృఢముగ నుండినచో వీరల్లెలు యిప్పు నచ్చినట్లు ప్రవర్తించబోయి యుండినారా? ముత్తయ్య మొదలియారు, నేతురత్తుం అయ్యగారులేవర? వీరధయలును దేశమందంతటను సంతోషముగ సంచారము గావించుచు ప్రతివోటును ఆహ్వానపత్రములందులలేదా? ప్రజలసీతి యిట్లుండ గవర్నరుగారిని గాని, అధికారవర్గమును గాని మనము నిందించి ప్రయోజనమేమి? మన యుపేక్షకును, తూర్పు భావిమనకును మనలనుమనమే నిందించుకొనవలెను. ప్రజాసా

మాన్యమంతయు సరియైన యభిప్రాయములను గలిగియున్నవి. విద్యాధికు అనభువారే స్వప్రయోజనముల నాశించి దేశమునగలిగి పాత్రేయమున్నార. దేశములో ప్రజాభిప్రాయ జరిగి ప్రజలందరు బహిష్కారమునకు పట్టుదుల గలవారైనచో నేతురత్తుమయ్యగారు, ముత్తయ్య మొదలియారు తామెవ్వరు కార్యము సంపూర్ణముగ యాలోచించి గాని మరిచేయబోరు" యని పలికిరి.

శ్రీ వేమవరపు రామదాసుపంతులు గారు

పిమ్మట ఉపన్యసించుచు మూడు నాలుగు మాసముల క్రితము చెన్నరాష్ట్ర కాననసభవారు నైమను కమిషను నిర్మాణము మార్చుకొని యంతరమున తాము సమావేశము చేయ బాలమని అధిక సంఖ్యాకాలతో తీర్మానించి యుండినదియు, నైమనుసంఘ నిర్మాణము మార్చుకొనినదియు గావున కానన సభ్యుల యభిప్రాయమును మార్చుకొనినదనియు తలపపెట్టెననియు, ప్రభుత్వమునా రేమియో కొన్ని యాశలు గల్పించుచున్నారనుట తప్ప వేరేమియు జరిగియుండ లేదనియు, ప్రభుత్వము సామ, దాన, భేద, దండోపాయములను ప్రయోగించుట నూతనము గాదనియు వీనికి లోబడని వారే ధీరులును, దేశభక్తులు నియు పలికిరి. అందుచేత ఆత్మగౌరవముగల చెన్నపురి కాననసభ్యులు గూడ తమ వాక్యములను వరిపాలించుకొని నమ్మవలసి యున్నదనిరి.

ఒకజేర కాననసభ్యుల చిత్తములు మారినను సభాధ్యక్షులగు శ్రీ నరసింహారాజుగారు గా. వి. జే. వట్టెలు గారిని అనుసరించి యాతీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుట కనుమతి నిరాకరించురని యానించుచున్నాను. భారత కాననసభయందు దీర్ఘకాలమును ప్రభుత్వమునా రుపపాదించబోవుట లేదని నమ్మకముగ తెలియుచున్నది. ఈతీర్మానము నేపథ్యముగ ప్రవేశపెట్టబడినను గాని పట్టెలుగారు దీనిని ఆటంకపడవ నీడముగ నున్నార. ఇక పట్టెలుకొన్నింటి వారితో ఈ యేడుగురు సభ్యుల నెన్నుకొనవలసినదిగ కోరవలెను. లేదా ఏడుగురు సభ్యులను ప్రభుత్వమే నామిత్తు వేయవలెను. యీ రెండును కమిషను వారు గావించిన వాగ్దానములకు భిన్నములే కావున కేంద్రసంఘసభయమును నైమనుకమిషను గాంచబాలదు. కాని బ్రిటిషుప్రభుత్వమును భారతదేశమందలి అధికారవర్గమును, నైమనుకమిషనువారను ప్రత్యేకమునంతన మోసగింప యత్నించుచున్నార. రాష్ట్రీయసభ లే దేశమునందు నిజముగ ప్రజాప్రతినిధి సభలనియు, కేంద్ర రాష్ట్రసభ నిజముగ ప్రాతినిధ్యము వహించియుండుట లేదనియు కృత్రిమ ప్రచారమును సాగించుచున్నార. అట్లునైనచో యిదివరలో చెన్నరాష్ట్ర కాననసభవారు బహిష్కారమున కనుకూలముగ గావించిన తీర్మానమునేల యంగీకరింపరాదు? యిప్పుటికైనను అధికారసభ్యులను మిసహాయించి ప్రజాప్రతినిధి సభ్యులతో వోటునై కొనవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని నేను సవాలుచేయుచున్నాను. నేను కాననసభ్యులందరకు రాజీనామా లొంగి ఈ సమస్యవైన తిరిగి యెన్నికలు జరుపబడినచో బహిష్కారమువారులే జయముచెదరని నేను ఘంటావధముగ చెప్పగలను.

బ్రాహ్మసంఘమువారికి కొందరు నైమనుసంఘముతో సమావేశముగావించుమని బయలుదేరినట్లు వినియున్నాను. బ్రాహ్మజైతరత్వమునకు పానగలురాజుగారి కిట్టి నిజముగ ప్రతినిధులూ బ్రాహ్మసంఘమున కీ నైమనుసమావేశములంతకంటె నెక్కుడు ప్రతినిధులుగాబాలరు. నైమనుకమిషను సమావేశమున కంగీకరించెడి నీ ప్రమాఖులను మనప్రతినిధుల చెప్పకొనుటకు మనము సిగ్గుపడవలెను. ఆంగ్లేయులు భారతీయుల యాశలు మేమి యోయెదగ జాలమని యి క నెంతమాత్రము చెప్పజాలరు. సర్వత్ర సమావేశమువారు తమ నిశ్చయము నిశ్చయముచేసి యున్నార. యిదివరలో 1918-19 సం॥లోను 1925 సం॥లో గూడ భారతీయోపాయము వ్యవస్థగ జరగింపబడినది. అందుచే ప్రత్యేకసంఘములవారు బాధితమును నడుగునకు త్రోసి తమ స్వల్పభావములకే నగులాడుట విషాదకరదృశ్యము" అని పలికిరి.

శ్రీ సి. యస్. గోవిందరాజమొదలియారుగారు

పిమ్మట ఉపన్యసించుచు చన్నపట్టణముందును, రాష్ట్రమునందలి ప్రజలందరును తీవ్రముగ బహిష్కార ప్రచారము గావించి, నైమను కమిషను ఆహ్వానమునకు నుమాఖులగు ప్రజాప్రతినిధు లెంతమాత్రమును ప్రజల నిజముగ ప్రతినిధులు గారని తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయవలెనని పలికిరి. సయి మనుకమిషనువారు రహస్యముగ సాక్షులను విచారించుటను తొలగించిరను దురభిప్రాయము కొందరచే ప్రచారము గావించబడుచున్నది. యిది నేనును భ్రమాజనితమే గాని నేకు గాదు. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను తమపక్షమునండి చీలదీసి, బహిష్కారము విముఖులగు జేయుటకు గౌరవకరముగాని కుయుక్తులు, దుర్విధానము లనేకములగు ఉపయోగించబడు చున్నవి. కావున వీనినన్నిటిని ప్రతిఘటించుటకు ప్రజలు తీవ్రావేశన గావించవలె ననిరి.

అబ్దుల్ హమీదు ఖాన్ గారు తమ యుపన్యాసమందు కమిషనును సర్ సయిమును యాదేశముందు గావించిన యల జడిని, పన్నెన మాయోపాయముల నెల్ల ను వివరించి, బొంబాయి, బెంగాలు, పంజాబు రాష్ట్రములతోబాటు, చన్నరాష్ట్రసభగూడ సయిమును కమిషను సమావేశసంఘమును ఎన్నుకొనుననియు, దీనికంతయు కారణము ప్రజలలో విభేదములను, దేశభక్తిరాహిత్యము నని పలికిరి. జన్మితుపక్షము వారు కమిషను కమిషను బహిష్కారము విషయములో జూపెట్టిన బూటకము ప్రజాసీతజీవితమున కంతకును కళంక మాపాదించవలెననియు, జన్మితునాయకులు పానగలు, గామపాస్వి ముదలియారు ప్రభృతులు నిపుణు లగు రాజకీయనాయకులైనను యావిషయములో తాము దేశద్రోహులమని స్పష్టముగ తెలియజేసిరని పలికిరి.

పానగలురాజుగారు సయిమును కమిషను విషయములో తమ పక్షముయొక్క అభిప్రాయ మెట్లున్నను తాము బహిష్కారమునకే అనుమానమునని వోక్కి చెప్పియుండి నేటిట్లు తలకొందుగ మారిరి. అధికారవర్గము దేశమందంతటను మూఝు దీయుల కనేక ఆశలు, భ్రమలను గల్పించుచున్నది. ముసల్మానులు తామి ప్రభుత్వాధికారవర్గముచే బోకొట్టబడుచున్నామని గ్రహించుట తప్పవనదు.

హిందూమహమ్మదీయు లెన్నటికైనను యీ దేశమందు మనవలసియున్నది. విదేశీయప్రభుత్వము స్వప్రయోజనములకై తమ కనులయెడుట జూపెట్టి భ్రమాసంకల్పము లగు వదపులను ముసల్మాను లెంతమాత్రమును తక్కువేయరాదు. దేశభక్తియు ప్రధానముగ నెంచి హిందవులెల్లరును నైమను సంఘమును బహిష్కరింపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ యస్. యస్. శుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మాట్లాడుచు నింతవరకు ఉపన్యసించినవా రెల్లరును కమిషను బహిష్కారమునకు హేతువులను చక్కగ విమర్శించియుండిరనియు, కాని ప్రజాశయవిరద్ధముగ ప్రవర్తించిన ప్రభుత్వముతోగాని లేక దేశద్రోహ మొనరించిన కాననసభాసభ్యులతోగాని ప్రజలేపిధముగ ప్రవర్తించవలెనో, ప్రజలూచరించవలసిన కార్యవిధాన మెట్టియో తెలిపియుండలే దనియు, సత్యమూర్తి గారివంటి పలుకుబడిగల నాయకులు పూనికొనిన వేలకొలది ప్రజలనుయాయలుగ అనుసరింపగలరని పలికిరి.

శ్రీ ఓ. కందనామి కెట్టిగారు పిమ్మట మాట్లాడుచు వాయకులు కొంతవరకు వెనుకబడినను అనుయాయులే ప్రజలకును; నాయకులకును మార్గదర్శకులు గావచ్చునని పలికిరి. నిమ్మకాతుల విషయమునుగూర్చి మాట్లాడుచు ప్రభుత్వము వారు వీరిని తమ వశము గావించుకొనుటకై ప్రభుత్వమున బుజుములు తట్టి మొదలవలె కన్నీరు గార్చుచుండిరనియు తమ ప్రయోజనములు దీనివంతకె యీ సంఘములను మోసగించుట కెంతమాత్రమును దెనుకాడుట లేదనియు నిమ్మకాతులప్రతినిధి యగు యస్. సి. రాజుగారే ప్రభుత్వాధికారులను నమ్మజాలమని పల్కియుండి రనియు, వీరికంటెను యంతకుముందు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువల్ల భక్తివిశ్వాసములుగలవారెను; ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడినవారెంతో లేరనియు కావున అధికారవర్గ మిసమయముందు బన్నెడినూయోపాయములకు లోబడి ప్రజలు దేశమును మరవరాదనియు పలికిరి.

అధ్యక్షులు సభనముగించుచు కమిషను బహిష్కారమునకై కాననసభ సమావేశములోపల యీమాడువారములు లోగా తీవ్రముగ యాందోళనను గావించ వలెనని పలికిరి. సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

రేపల్లె డి. మునసబుకోర్టులో

బాపట్ల డి. మునసబుకోర్టు

ఫయిల్ అనలు 24/19
వాది:—మంత్రవాది లక్ష్మీకాంతం.
ప్రతివాది:— { పుష్పద్రుష్ట పెంకట్రామయ్య
మరీపు పెంకట్రామయ్య
యీ నెంబరులో సీటునోటిసులునిది ప్రమున్ను నె 150 రూలు నోటిసునిది త్తం అనగా title deeds produce చేయునిది ప్రమున్ను వాదిపాటుకు పరిమిష. కొనిమి ప్రమున్ను 1928 సం॥ 27 ఆగష్టు లేడికి నాయదా నియమించుచున్నార యీవిషయమై యీనెంబరు ప్రతివాదికి ఆక్షేపణలు పున్నయెడల సదరు లేడి పగలు 11 గంటలకు సదరకోర్టువారి యెరుటికి హాజరై తెలియపర్చుకొగలరులకు యిందుములముగా ప్రచురపర్చడమైనది.
రేపల్లె 8-8-28 } ప్రధల సుబ్రహ్మణ్యయ్య వాడితరపు ప్లీడరు.

కార్మిక వివాద పరిష్కారము

శ్రీకృష్ణ

కార్మిక వివాదపరిష్కార చట్టమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతశాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబోవుచున్నారు. ఇట్టిచట్టమును చాలకాలము క్రిందటనే కావించి యుండవలసినది. ఏల నన, పాశ్చాత్యపద్ధతిని పరిశ్రమలెప్పు డారంభమయ్యెనో, అప్పుడే కార్మికులకును యజమానులకును మధ్య వివాదములు చెలరేగునని చెలసిన విషయమే. అటు లనే చెలరేగుచున్నది. కాని వీనిని సామ్యముగ పరిష్కరించుమార్గము గనుపించుచున్నది. లేబరుకమిషన్ గారు డెన్నరాజధానిలో నియమించిరిగాని, వీ రెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనకున్నారు. ఉభయపక్షముల వారును కలసి తమ జోక్యమును కోరిన దప్ప తా మెరియు జేమటలనుచున్నారు. ఇటీవల జరిగిన దీక్షా ఇండియా రైల్వే కార్మికాందోళన సందర్భ మున, నవమాధానప్రయత్నములు జరుగవలెను. లేబరుకమిషన్ గారు తాటస్థ్యము వహించిరి. అధికారులు, లా ఆర్డరుపేరుతో 144 వ శెక్షనును వ్యవహరించి, కార్మికుల కిరారులు హితవు చెల్లకండ నాటకపరిచిరి. వెలుపలినుండి వచ్చిన కార్మికనాయకులకు జోషీ, వి. వి. గిరి, నాయుడు గార్లకు నాగపట్నమునందు వాగ్బంధన మొనరింప బడెను. వీరిని వెంటనే నాగపట్నమునుండి వెడలి పోవలెనని, మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరు విచ్చిరి. జోషీ గారు, భారతశాసనసభ్యులు. ప్రభుత్వనియమితులు. సర్వెంటుఆఫ్ ఇండియాసంఘసభ్యులు, మితవాదులు. వీరును, గిరిగారునుగూడ జనీవాలో జరిగిన అంతర్జాతీయ కార్మికసభకు, ఇండియాప్రభుత్వమువారిచే హిందూదేశప్రతినిధులుగ బంపబడినవారే.

కార్మికసమస్యలందయినను, వి. వి. గిరిగారు మితమగుసలహాల నిచ్చెదరనునంగతి, బి. యా. రైల్వేసందర్భమున వెల్లడి యయ్యెను. ఇటులనే జోషీగారును అతివాదము నలువరని, బొంబాయి మిల్లునమ్మె, జెంషడుపురపు నమ్మెల సందర్భమున వెల్లడి యయ్యెను. వీరు నాగపట్నమునందలి పని వారలను అల్లరులకు పురికొల్పుటకు వెడలలేదు. పరిస్థితులను గ్రహించి, పనివారలకష్టముల దీర్చుటకై మార్గముల నరయబోయిరి. ఇట్టి నాయకులు కార్మికులకష్టములను గ్రహించి, వానిని తీర్చుటకు పాటుబడనియెడల, ప్రయోజనమేముండును? కార్మికులకు హితబోధ నలుపువా రెవరుందురు? కార్మిక నాయకులను వాగ్బంధన మొనర్చి, వారిరాకను నిషేధించుటవలన, పరిస్థితులు మరింత విషమ మగుటదప్ప, వేరులాభము గలుగజాలదు. ప్రభుత్వ మువారు యజమానులకు తోడ్పడుచున్నారనియు, కష్టపనివారలకు అభ్యంతరము గలిగించు

చున్నారనియు, అభిప్రాయము ప్రబలకమానదు. జోషీగారును, గిరిగారును అధికారచర్యపట్ల అనమ్మతిజూపుట వింతగాదు. దేశమునం దంతటను ప్రబలిన కార్మికకలవరము గాంచిన, వివాదనిర్ణయ మునకు ప్రోద్బలమొనగు చట్ట ముండుట యవసర మని తోపగలదు. ఇండియా ప్రభుత్వపు చట్టము ప్రకారము, వివాద పరిష్కారమునకు రెండురక ములసంస్థ లుండును. ఇక్వయిటీ న్యాయస్థాన మును, సమాధానపు బోర్డును నెలకొల్పబడును. కాని, కోర్టులో జరుగు విచారణకు, న్యాయవాదు లను బెట్టుకొనగూడదని, చట్టమునందు గలదు.

న్యాయవాదుల సహాయముతో క్రమమగు విచారణ జరుగుట కవకాశ మున్నగాని, ప్రయోజన ముండదు. అట్టియవకాశము నొనగకుండుట గొప్పలోపము. ప్రజలకవసరమగు రైల్వే, పోస్టు, టెలిగ్రాఫ్ శాఖలలో నమ్మె జరుగునేని, నెలదిన ములనోటిను నీయవలయు నని, చట్టము చెలుపు చున్నది. ఇంగ్లండునం దిటీవల ఏర్పడిన నమ్మె చట్టమునందలి ఏర్పాటులు కొన్ని, దీనియందు పొందుపరుపబడినవి. కార్మిక సమస్య నిమిత్తము గాక, ఇతరప్రయోజనములకారకును, ప్రభుత్వము వారిని బలవంతపెట్టు నిమిత్తమును జరుగు నమ్మెలు శాసనవిరుద్ధము లనియు, వీనియందు పాల్గొను వారందరును శిక్షార్హులనియు, ఇండియాప్రభుత్వ చట్టము చెలుపుచున్నది. ఇట్టి ఏర్పాటు గావించుట అపాయకరమని, ఇంగ్లండులోనే గుర్తింపబడినది. నమ్మెచట్టము కార్మిక స్వాతంత్ర్యమును అడు గంట జేయు ననియు, కార్మికులకు మిగిలిన సాధనము నొక్కదానిని తొలగించుననియు, మాక్స్ నాట్టు ప్రభృతులు చెలిపి యుండిరి. ఇంగ్లండులో ప్రజాభిప్రాయ బల ముండును గాన ఇట్టి నిర్బంధ చట్టములను దుర్వినియోగ పరచుటకు, అవకాశము తక్కువగ నుండును. పరాధీనమగు హిందూ దేశమున, అధికారు లెటుల ప్రవర్తించినను అడుగు వా రుండరు. 144 శెక్షనును ప్రజల జన్మస్వా తంత్ర్యముల నరికట్టుట కుపయోగించు చున్న విధము జూచిన, ఈసంగతి తేటపడును. హిందూ దేశమున అన్ని యుద్యమములందును సామాన్య ముగ నొక్కరీతివారే పాల్గొనుచుందురు. స్వాతంత్ర్యప్రియులు, రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, కార్మికాది యుద్యమములన్నిటిలో పాల్గొనుట పరిపాటి యగుటయ గాక, అవసరముగూడ నగుచున్నది.

ఇండియాలో విద్యనేర్చినవారు స్వల్పసంఖ్యా కులు. వీరిలో ప్రజాహిత సేవకై తమజీవితమును ధారబోయువారిని ప్రేక్ష పై లెక్కింపవచ్చును. పండిత మాళవ్యాగారు, రాజకీయ, మత, సాంఘికోద్యమము లన్నిటికిని పట్టుగొమ్మలుగ నున్నారు. గాంధీ మహాత్ముడు వివిధోద్యమములకును గురు పీతము నలంకరించుచున్నాడు. లజపతిరాయి, మున్నగునాయకులు వివిధోద్యమములలో పాల్గొనవలసివచ్చుచున్నది. రాజకీయోద్యమమునందు పాల్గొనుట, నాయకుల కెల్లరకును తప్పనిసరి యగుచున్నది. రాజకీయోద్యమమునందు పాల్గొను నాయకులు కార్మికోద్యమమును నడుపుచో, వీరికి కార్మికరక్షణ గాక, వేరు ఉద్దేశ్యముగలదని, అధికారులు చాటు గలరు. కేవలము భూముల సేటిల్ మెంటుకు సంబంధించిన బర్డోల్డ్ ప్రశ్నకు, శాసనోల్లంఘనమని

పేరిడలేదా? బర్డోల్డ్ యుద్యమ నాయకులగు, పటేలు, మహాత్మా గాంధీగార్లకు వేరు యుద్దేశ్యములు గలవని తెలిపియుండలేదా? ఇటులనే కార్మికులకు తోడ్పడు రాజకీయనాయకుల కందరకును, ప్రభుత్వద్వేషము నంటగట్ట వీలగును. వీరికి ఇతర యుద్దేశ్యములు గలవనిచెప్పి, నమ్మె శాసనవిరుద్ధమని, ప్రకటించి దాని నణచివేయ వీలగును. కావున ఇండియాప్రభుత్వ చట్టమునందలి యిట్టి యపాయకర మగు ఏర్పాటును తీసివేచినగాని ప్రయోజన ముండదు. కార్మికవివాదపరిష్కారచట్టము ప్రవేశపెట్టబడు నని నంతిష్ఠి జెంద వీలులేకుండ, దీనియందు హానికరమగు ఏర్పాటులు కొన్ని యుండుటచే, వీనిని తొలగించుటకు శాసనసభ్యులు ప్రయత్నింప వలసియుండును.

ప్రభుత్వమువారు తగు ప్రయత్నముల నలుపుచో, ఎట్టి నమ్మెయొనను సులభముగ పరిష్కారము గాగలదు. అందుకుమారుగ అధికారులొక్క పక్షమువారికిమాత్రము తోడ్పడుచుండునెడల, పరిష్కారము జరుగనేరదు. బొంబాయి శాసనసభలో జరిగిన సందర్భము లీవిషయమును తేటపరచుచున్నది. బొంబాయిలో మిల్లుపనివారలనమ్మెచాల కాలమునుండియు జరుగుచున్న సంగతి తెలిసిన విషయమే. ఇంతకాలమునుండియు, ప్రభుత్వమువారిని పరిష్కారప్రయత్నముల నలుపుడని ఎంతగోరినను, వారు తమ కధికారము లేదనిచెప్పి యూరకుండిరి. నిన్నటిదినము శాసనసభ్యులగు బోలుగారి విషయమై ప్రస్తావించుచు, మధ్యవర్తులబోర్డు నేర్పరచి, వివాదమును పరిష్కరింపజేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారిని గోరియుండిరి. ప్రభుత్వపు హాంమొబరు గారు జవాబుచెప్పచు, ఉభయపక్షములవారును అంగీకరించుచో, తా మిట్టిబోర్డును స్థాపింప బ్రయత్నించెదమని, తెలిపిరి. కార్మికప్రతినిధి యగు జోషీగారు, మిల్లుపనివారల తరపున నిట్టి యేర్పాటుకు నమ్మించిరి. మిల్లుయజమానులు గూడ నమ్మించుచో, మధ్యవర్తినంఘ మేర్పరుపబడును. వీరందరుకు నమ్మించెద రని నమ్మెదము. మద్రాసుప్రభుత్వమువారుగూడ రైల్వేవివాదమును మధ్యవర్తిపరిష్కారమునకు బంపబ్రయత్నించుట ధర్మమై యుండెను. ఇంతవర కావిషయమై ప్రయత్నము జరుగకుండుట శోచనీయము. వ్యక్తుల అనుగ్రహముపై నాధారపడనవసరములేకుండ, కార్మికవివాదములను మధ్యవర్తులు పరిష్కరించుట కవకాశ మేర్పడుట, యవసరము. అందుచే భారతశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టనున్న చట్టము ఎల్లర కనుకూలించునటుల సజ్జరింపబడుట, ముఖ్యవశ్యకము.

విద్యకు డబ్బు లేదు

విద్యాభివృద్ధికి డబ్బులేదని మొరబెట్టుచున్న, బొంబాయివిద్యాశాఖామంత్రిగారిసిద్ధి గాంచిన జాలి పుట్టకమానదు. నిర్బంధవిద్యావ్యాప్తికి ప్రభుత్వము వారు స్థానికసంఘములకు తగిన సహాయము నలుపుటలేదని, ప్రజాప్రతినిధు లొకరు తెచ్చిన తీర్మానము నకుప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, ఆరుసంవత్సరములవరకు ట్రాన్సుఫర్డుశాఖల కెట్టి అధికధనసహాయము జేయుటకు వీలుండదని, ఆర్థికకార్యదర్శి తుదకు తెలిపినటుల ప్రభుత్వప్రధానకార్యదర్శి గారు శాసనసభలో

జేర్పిరి. విద్యాశాఖమంత్రియు ధనాభావమునకై వగ చెను. ఈసంవత్సరము తమకు అయిదులక్షలే ఇచ్చి రనియు, స్థానికసంఘములు గోరెడి ధనసహాయము జేయుటకు తమకు శక్తి చాలదనియు, నిర్బంధవిద్యా విధానమునువిడచి విచ్చికవిద్యావిధానమునువీలగు సంతవరకు కొనసాగించుట మేలనియు, మంత్రిగారు హాసంసగిరి. విద్య మున్నగుశాఖలు ప్రజాప్రతి నిధులపరము చేయబడుటచే, అందుకు వారే బాధ్యు లని పాలకులు తరుచుగజెప్పచుందురు. కాని, కోశాధికారము ప్రజాప్రతినిధుల కీయంత వరకు, ట్రాన్సుఫర్డుశాఖల యభివృద్ధికి వీరు తోడ్పడగలుగుట కల్గ. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము విఫల మగుట కిది ముఖ్యకారణము. మంత్రులు తమ పదవులను వదలినపిమ్మట, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నిరుపయోగమని చెప్పచుండిరి. బొంబాయి విద్యా శాఖామంత్రిగారు ఉద్యోగపదవియం దున్నపుడే, తమ నిస్సహాయతను బయల్పరచవలసి వచ్చెను. ఇట్టినిరుపయోగమగుద్వంద్వపరిపాలనమును ఎంత త్వరలో తొలగించి, స్వపరిపాలనమునిచ్చిన సంత మేలు.

బొంబాయిమంత్రి తన నిస్సహాయతనుబహి రంగముగ నొప్పుకొనియుండ, బెంగాలు విద్యామంత్రిగారు అందు కొడబడకున్నారు. భార తీయుల విద్యకన్న యూరపియను విద్యకు ఎక్కువ ఖర్చు జరుగుట కేమి కారణమని యడుగగ, బెంగాలు మంత్రిగారు జవాబుచెప్పక తప్పించుకొనిరి. ఇట్టి వ్యత్యాసమునకు తాము కారకులము గామనియు, అనాదినుండియు నిట్టి యాచారము వచ్చుచున్నదనియు మంత్రిగారు పలికిరి. అనాది కాల మనిన అర్థమేమని యడుగగ, మంత్రిగారు చెప్పకబోయిరి. మంత్రులు చేయగల మేలు అత్యల్ప మని విదితమగుట లేదా?

నిమ్నజాతుల యభివృద్ధి

నిమ్నజాతులస్థితిని చక్కబరచుటకు, పాలకు లును, ఉన్నతజాతులునుగూడ ప్రయత్నింప నవ సరమగుచున్నది. ఉన్నతజాతుల దృక్పథము త్వరి తముగ మారుచున్నదని చెప్పవచ్చును. పాలకులు, సానుభూతి జూపుచున్నను, అయ్యది ఆచరణలోని కంతగ వచ్చుటలేదు. శాసనసభలలో ప్రజాప్రతి నిధులు ప్రతిపాదించెడి తీర్మానములకు ప్రభుత్వము వారు తగినంతప్రోత్సాహ మొనగటలేదు. నిన్నటి దినము బొంబాయి శాసనసభలో నిమ్నజాతుల స్థితిని చక్కబరచుమార్గముల సరయుట కొకవిచారణసంఘమును నియమించవలెనని, శాసనసభ్యు లొకరు దెచ్చినతీర్మానమును, ప్రభుత్వమువారు రంగీ కరించుట ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. కాని విచారణసంఘమును నియమించినంతమాత్రమున సంతృప్తి గలుగదు. వీరు గావించు సిఫార్సులను ప్రభుత్వమువారు మనఃస్ఫూర్తిగ నాచరణలో బెట్టుట యవసరము. పాలకులు చేయు సహాయముతో, ప్రజలధర్మము తీరదు. వీరు అంటరానితనము దొల గుటకును, నిమ్నజాతులు హిందూసంఘమునందు అర్హస్థానము బడయుటకును, ప్రజలు తగుప్రయత్న ములను సలుపవలయును. ఇక్కార్యముపట్ల ఉపేక్ష వహించుటచే, హిందూసంఘాభివృద్ధికేగాక, స్వరాజ్యానుభవమునకునుగూడ తీరనిప్రతిబంధక మేర్పడు

ను. లోకమాన్యతిలకుకుమారులును, సమతనమా జోపాధ్యక్షులు నగు రామభాయితిలకుగారు అస్పృశ్యులను గణపతియత్నములలో పాల్గొననిచ్చి తమ విశాలదృష్టినిగనుపఱచిరి. ఇందుకై తిలకుగారుబహిరంగసభలో క్లాఫింపబడిరి. శ్రావణదినోత్సవసందర్భ మునగూడ, నిమ్నజాతులనుపాల్గొనసీయవలయునని, సమతనమాజమువారు తీర్మానించిరి. డాక్టరు లంబేద్కారు మున్నగు నిమ్నజాతుల ప్రతినిధు లీ యుత్సవములలో పాల్గొందురు. ఈతీని, నిమ్నజాతుల యెడ సమబుద్ధి జూపుకొలదియు, వారు దేశభక్తి జాపి దేశభాగ్యదయమునకు తప్పక తోడ్పడగలరు. ఐకమత్యములేక విచ్చిన్నమైన హిందూసంఘము, అభేద్యమగు దుర్గమువలె నుండగలదు.

మధ్యరాష్ట్ర మంత్రులు : పైమను కమిషను

మద్రాసు, సంయుక్తరాష్ట్రములలో వలె, మధ్యరాష్ట్రములలోగూడ మంత్రులు రాజీనామా సీయవలసివచ్చిరి సంభవింపనున్నది. మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారిదివరకు, పైమను కమిషను బహిష్కార తీర్మానము సంగీకరించిరి. మంత్రులు దీనికి బద్ధులుగ నుందుమని తెలిపిరి. మంత్రులు పైమనుకమిషనుకు తోడ్పడవలయుననియు, తేని యెడల రాజీనామా సీయవలయుననియు, మద్రాసు సంయుక్తరాష్ట్రములలో గవర్నరులు గోరుటచే, మంత్రులు రాజీనామా సీయవలసివచ్చెను. మధ్య రాష్ట్ర మంత్రులును ఈకారణముచేతనే రాజీనామా సీయవలసివచ్చు నని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. అభయంకరుగారు బహిష్కారప్రచారము గావించుచుండ, అధికారులు నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులను, బ్రాహ్మణేతర సభ్యులను మహమ్మదీయ సభ్యులను రిస్సాంసీపు సహకార వాదులను చీలదీయ ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. మంత్రులమధ్య భేదాభిప్రాయములు తీవ్రముగ నున్నవి. దేశముఖుగారు రాజీనామా నిచ్చినను, వారిని మరల మంత్రిగ నియమింపవచ్చును. అప్పుడు మంత్రులపక్ష మొకటి బయలుదేరును. ఇట్టిపక్షమువారి సహాయముతో, అధికారవర్గము తనయిచ్చను నెరవేర్చుకొనగలదు. పైమను కమిషనుకు సెలెక్టు కమిటీ నేర్పరుపగలరు. అధికారపక్షసహాయము లేనిచో సెలెక్టు కమిటీల నేర్పరచుటకు సాధ్యపడదని, బెంగాలు, బొంబాయి శాసనసభల చరిత్రము స్పష్టపరచినది. ప్రజాప్రతినిధుల యంగీకారము బడయని ఇట్టిసెలెక్టు కమిటీల గాంచి, పైమనుకమిషనువారు సంతృప్తి జేరిన జెండెరుగాక. దేశము వీనిని గాంచి, భ్రమ జెడజాలదు.

విద్యార్థులు : నూలు వడుకుట

తిరునల్వేలి జిల్లా ఎమ్మకేషనల్ కౌన్సిలు వారు, శ్రీవైకుంఠము బోర్డుస్కూలులో నేత నేర్పుటకును, తూత్తుకుడి తాలూకా బోర్డుక్రింద నున్న పదిపాతశాలలలో తల్లిలతో నూలువడుకుట నేర్పుటకును ఏర్పాటుజేయ నిశ్చయించిరి. ఇటులనే అన్ని కౌన్సిలులును, నూలువడుకుటను, నేత నేయుటను విద్యార్థులకు నేర్పుచో, వారికి ఎనలేని యుపకారము గలుగును. విద్యవలన నిజలాభము గలుగును. స్థానికసంఘము లన్నియు నిందుకొరకై ప్రయత్నముల నలిపి, కద్దరుఉద్యమమునకు తోడ్పడుట చాల అవసరము.

హెయిలీగారి బడాయి

ప్రభుత్వ సభ్యులును మంత్రులును ఇచ్చిన వీడికోలు విందు సందర్భమున, పంజాబు గవర్నరుగ బని చేసిన హెయిలీగారిని బట్టువలె పొగడుటయు, హెయిలీగారు ఆత్మస్తుతిగా వించుకొనుటయు తటస్థించెను. యూరపియను ఉద్యోగుల గొప్పతనమును హెయిలీగారు చాటిరి. పంజాబు ప్రజలు తక్కిన రాష్ట్రములవారికన్నను వివేకముతో ప్రవర్తించిరని వీరు పలుకుట చోద్యము. ఇట్టి పొగడ్తుకు పంజాబుప్రజలు సంతసించదరని సమ్యజాలము. సంయుక్తరాష్ట్రప్రజలనుగూడ వివేకవంతుల గావించుటకు, హెయిలీగారు ప్రయత్నించెదరని సమ్మతము. పంజాబుపరిపాలనమునకు సంతసించి, తమ కిక్కిరింపునందరము లక్కరలేదని, రాజావరేంద్రుగారు పలికిరట. పంజాబుప్రజ లికనయినన, పంజాబీసభకు గాక, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడుట యవసరము. లాలా లజపతిరాయిగారి బోలు నాయకుల గనిన పంజాబు దేశము, తనప్రస్తుతస్థితితో సంతృప్తి జెందు నని ఎంచజాలము.

బెజవాడ దుర్గా యమెచూర్పు

సంఘము : రత్నావళి

నిన్నటిసాయంత్రము బెజవాడ దుర్గా యమెచూర్పు సంఘమువారు బిక్టోరియాహాలుసందు రత్నావళి నాటకమును కడు మనోహరముగ ప్రదర్శించిరి. ఆంధ్రపాఠులు తగిన సంఖ్య లతో నడుదెంచి, ప్రోత్సాహమొసంగుటచే మంత్రముతోచ సీయము. రత్నావళి నాటకమునుగుణవిలాసపథవాదను, కన్నడ నాటకసంఘములును చెన్నపురిలో ప్రదర్శించుచున్నను, తెలుగులో ప్రదర్శించుట కిదియే మొదటిసారియ్యును. మరియొకమా రీ నాటకమును అమెచూర్పుసంఘమువారు ప్రదర్శింప సంగీకరించుటచే, ఆంధ్రపాఠు లీయవకాశమును పోగొట్టుకొనకుండురు గాక యని కోరెదము. పాత్రధారు లందఱును తమ తమ ధర్మములను ప్రశంసాపాత్రముగ నిర్వహించినను, వత్సరాజపాత్ర ధారులగు యడవల్లి సూర్యవారాయరావుగారు, వసంతక పాత్రధారులగు రాఘవయ్యగారు, వాసవదత్తపాత్రధారులగు నరసింహశాస్త్రిగారు, ప్రత్యేకప్రశంసకు పాత్రులని చెప్పవచ్చును. సూర్యవారాయరావుగారు కృంగారరసము నొప్పించుటలో కిట్టె. వసంతకపాత్రధారి హాస్యరసమును సరిపాట్లు సలికెను. పంతుండ గాపాడెను. వాసవదత్తపాత్రధారులగు నరసింహశాస్త్రిగారు, సాగరికామోహనీదీక్షుడగు వత్సరాజు నడత పట్టగల వీరనింపును, యుభయము, సాగరిక పట్టగల అనూయను ద్వేషమును బాగుగ గనుపరచిరి. సాగరిక ఎవ్వరో గ్రహించినపిమ్మట వాసవదత్త మా పిన్ ప్రేమయు, సరసముగ నుండెను. రఘురామయ్యగారు సాగరికపాత్రకు బాగుగ పోషించిరి. కాని, వీరు సాగరికతము చాల్చి, ఈలగానము నలుపుట బొదిత్యమనకు భంగకరమని తోచును. శ్రీహర్ష కృతరత్నావళి, కాళిదాసనాటకములంత ప్రాథమికాభియోగము, ఇందలికథాచమత్కృతి మెచ్చదగియున్నది వీరేశలింగము పంతులుగారి అనువాదము, మూలమునందలి భావములనుచక్కగవ్యక్తపరచెను. ఈనాటకముబట్టిహిందూదేశమునకును సింహాళీదేశమునకును పూర్వకాలమున రాకపోకలు తరుచుగ జరుగుచుండెననియు, సంబంధబాంధవ్యములు గలవని యు, అకాలమునందు దోపాద మొసగి చెట్టుపై పూలుపూయించుట చున్నగు విద్యులను ఆకాలపువాడు నేర్పియుండిరనియు, విండ్రజాలికావిద్యలు ఉన్నతస్థితియందుండెననియు, శ్రీలు స్వేచ్ఛ ననుభవించుచుండి రనియు గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టి ప్రాచీననాటకములను జయప్రదముగ ప్రదర్శించుట ఎంతప్రయాస సాధ్యమో చదువరు లాహింపవచ్చును. ఎడవల్లి సూర్యవారాయరావుగారు కమలల, రత్నావళి, బోలు నాటకరాజము లను వ్యాప్తికెచ్చి, నాటకకళను అభివృద్ధి గావించుచున్నందుకు, వారు ఆంధ్రులకృతజ్ఞత కెంతయు బాతులు. నాటకాంతమున, కాళిదాసుని శాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నలుల సామర్థ్యము నుద్గడించుచు, ఆంధ్రు లెక్కుడుప్రోత్సాహ మొసగవలెనని కోరిరి. సూర్యవారాయరావుగారు సముచితరీతిని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. నేటిదినము కృష్ణకులభారమును, డి. జి. డి. వెంకటవారాయణగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రదర్శించెదరు.

విదేశవార్తలు

ఆంగ్లో చీనా రాయబారములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, ఆగ. 8:—బ్యాంకింగు విషయమై ఒడంబడిక కుదిరెననియు సంతకము చేయుట తరువాత అనుమతించారు.

సీనో జపాను ఒడంబడిక

1898 సీనో జపాను ఒడంబడికను రద్దుచేయుచు ముఠా రియాలో యున్న జపాను ప్రజలను, ఇతర విదేశీయులను చీనా ప్రజలతో సమానాధికారముల నిచ్చితిమని ప్రకటించిన చీనా ప్రభుత్వము జపాను ప్రభుత్వము నిచ్చెను. ముఠా రియా సంబంధము విషయమై జపాను చేసికొన్న ఒడంబడిక లన్నియు రద్దుగావలసినవని, దానివలన కత్తికట్టవలసినవని, గాన ఆట్టి జరగకుండా చీనా ప్రభుత్వమునా తేమ ప్రభుత్వ రద్దు నిచ్చెదనో యని జపాను ఆకురతతో జూచుచున్నది.

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

లోకయో, ఆగ. 8:—లోకయోవార్త లిట్లు చెబుచున్నవి: క్రూయిజులను రెండు తరగతులుగా నియమించవలెను ఆరు ఆంగ్లములు లేక అంతకు లోపుగల ఫిరంగులుగల క్రూయిజుల ఒడంబడికని విధించవలెను. డెస్ట్రోయరులు ఏదైనా సరే 1800 టన్నుల బరువును మించియుండరాదు. అంతర్జాతీయములు 1800 టన్నుల బరువు మించియుండరాదు. 600 టన్నుల బరువుగల యుద్ధపరికరములపై నిర్బంధములను విధించరాదు. దీనిని నాకాధికారి అధికారకావ్య ఖాయజరుచుటకు నిరాకరించెను. జపాను ఈ ఒడంబడిక కంగీకరించినను అమెరికా ఒప్పుకొననో లేదో తెప్పరాలనుచున్నాడు. దీనిని బాతీయ సమితికి దయచేసెదరు.

చీనా ప్రభుత్వము

అమెరికా ప్రభుత్వ లేఖ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, ఆగ. 8:—మంగువోవార్త లిట్లు చెబుచున్నవి: చీనా బాతీయ ప్రభుత్వమువారు ఆక్రమించుకొన్న అమెరికనుల సొత్తును ఇచ్చెదమని అభయమొసగి ఆ ప్రకారము ఖాళీ చేయనందున కఠినముగ అమెరికా ప్రభుత్వమువారు తమ సొత్తు నిచ్చివేయవలెనని చీనా బాతీయ ప్రభుత్వమునకు లేఖ నంపిరి. ఇకముందెట్లు అమెరికనుల సొత్తు నాక్రమించుకొనరాదనిరి. ఇదివరకాక్రమించుకొన్న సొత్తును తిరిగి ఇచ్చివేయవలెననిరి.

లండన్ భారత వాణిజ్య సంఘము

లండన్, ఆగ. 8:—క్రొత్త సంవత్సరమునకు లండన్ భారత వాణిజ్య సంఘాధికారులు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన వారు ఎన్నుకొనబడిరి:—

సర్ ముఖ్యార్థి బిల్లి మోరీయా రాబోవు సంవత్సరమున కధ్యక్షుడు, కే. పి. మెహతాగారు ఎన్నుకొనబడినవైయర్కే. ఎక్. డి. ఆల్బ్రైట్ గారు ఉపాధ్యక్షులు, కే. ఎం. రెంత యగారు కోశాధికారి.

ఆర్. జే. ఉదాసిగారే గౌరవకార్యదర్శిగ నుండురు. రాబోవు సంవత్సరసంఘసభ్యులు కే. వి. మువలకర్, ఎస్. కట్టమక, ఈ. ఆర్. మెహతా, కే. పి. కొత్తా, కే. డి. వాత్సా, ఎక్. జి. మునిశ్చి గార్లు.

బరోపా రణనివాతులు

జమానులను సందర్శించుటకు యువరాజు, (బ్రిటిషు ప్రజల మేనినగేటు కే తెలిసిరి. ప్రార్థనలు జరిగెను. రణనివాతుల సేవను కొనియాడిరి.

రాబోవు సెప్టెంబరు 20 తేదీనండి సర్ సిసిలు రాజ్యేలుగారు దక్షిణాఫ్రికాను గవర్నరుగా నియమించబడెను.

బిడ్డు కృష్ణమూర్తిగారు

లండన్, ఆగ. 7:—కృష్ణమూర్తిగారు రూటర్ ఫ్రం నిధిలో ఇట్లు చెలిపెను:—ప్రాపంచిక గురు వనగా ఏమని రూటర్ ఫ్రం నిధి యడుగ దానినిగూర్చి అంత శ్రమపడవలసిన పని లేదు. బుద్ధుడు తాను జ్ఞానినని చెప్పుకొనెను. క్రైస్తు తాను దేవునికొమారుడనెను. నేను ఆట్టివాడనే. మేము మా గృరము సత్యమును గ్రహించితిమి. బుద్ధుడు క్రైస్తు దేవసంభూతుల మనుకొనలేదు. వారు మతములను సాపించ నుద్దేశించలేదు వారి యనుచరు లట్టి యుద్దేశ్యములను వారి కారోపించిరి. నేను చనిపోయినపిదప నా కృష్ణము లేకున్నను నా యనుచరులు నా కొక దేవతమును నిర్మించవచ్చును.

కృష్ణమూర్తిగారు ఆతరువాత రూటర్ ఫ్రం నిధిలోని గట్టిగా పట్టుకొనెను. “వారందరూ ననుపాగడి పూజింపగోరిరి. నేనంగీకరింప నొందినచో నేనుగూడ ఒక మతమును పెద్దగ నుండెడివాడను. కాని దానివలన సత్యము దూరమైపోయెడి దనిరి. పిదప కృష్ణమూర్తిగారుగొల్పిన ఆటనుగూర్చి ప్రస్తావించి తన పేరు సాచ్చిచివారా ప్రతికలతో ప్రకటించబడిన విషయమును మరవజాల ననిరి.

జోసావియా ఇండియా దేశములకు వరకసంబంధము కేర్పాటు చేయుటకు దాక్టరు రాలిగారు, పంజాబు ప్రభుత్వాధికారి ప్రయత్నించుచున్నాడు.

యునైటెడ్ స్టేట్సు ఆధ్యక్షుడు

హూవరుగారు తప్పక ఎన్నుకొనబడుదురు

కూలిడ్జిగారి జోస్యము

నువీరియరు: (వినిగ్నస్) ఆగ. 8:—నవంబరులో తప్పక హూవరుగారే ప్రెసిడెంటుగ ఎన్నుకొనబడుదురని కూలిడ్జి గారు చెబుచున్నాడు.

అన్నియ సైటరుగారిని హత్య చేయునకు తప్పక కిషీం చించుటకు ప్రభుత్వమునా రాతనికి 6000 పానులను పరివారముగ నిచ్చెదమని ఆతడు దానినంగీకరించెను.

ఇండియాను సినిమేటోగ్రాఫ్ కమిటీ నేతడికను పూర్తిగ విమర్శించినగాని తమ యభిప్రాయమును చెబుటకు వీలులేదని బ్రిటిషు సోషలు ప్రాజెక్షనరీవారు (బ్రిటిషు సాంఫీక ఆర్కాగ్య సంఘమువారు).

అగ్రికాతుకు: యూరపునకును వైమానికమార్గము చేర్చుచుటకు కప్టెన్ ఎఫ్. ఈగ్జుగారు త్వరలోనే సంచారము సల్పి కనుగొనెదరు. కార్మికులనుండి దక్షిణ అగ్రికాతుగూడ కినుముగుండా వైమానికమార్గము చేర్పాటు చేయుచున్నాడు.

ముద్దుబెట్టుకొనెదనని కటమట

ఇటీవల ఒకయువతి వేసుకొనిన గారిని సమావించి ఆతని చేయిని ముద్దుబెట్టుకొనవలెనని గోర ఆతడు తన చేతి నండియి దానిని నీవు రాజద్రోహివని నుడువుచు అమె కరచెనట.

బ్రదర్లైన ఇటలీ అంతర్జాతీయ 36 గురు చనిపోయిరి. 31 మంది ఊపిరాడకుండిరి. వారు చనిపోయిరి.

ఆంగ్లో చీనా సంబంధములు

దక్కన్, ఆగ. 7:—బ్యాంకింగు విషయమై త్వరలోనే రాజీ కుదరవచ్చుది.

వ్యవసాయపంటను వివిధరీతిగ ఏర్పరిచి విక్రయపు పేర్పాటులను చేయుటకును దానిని పరిశీలించుటకును ప్రభుత్వమువారు ఒక సంఘమును నియమించవచ్చును.

సింగపూరు నాకాశయము (ఒక స్థలమునుండి ఇంకొక స్థలమునకు గొంపోబడునది) న్యాయజాకాల్యలో ప్రవేశించెను.

పరిహారము త్వరలో ముట్టుటకు దొంగలు మేల్కొనగారిని గ్రీనులో విడుదలచేసిరి.

విమానమును పరిశీలించుదుండ రజిస్ట్రోలో అయ్యడి సముద్రములో బడెను.

యవరాజు ఇతర బ్రిటిషు ప్రజలతో రణనివాతుల సమాధులను జూచుట చేసిరి. ప్రాంగువేసిరి. వైత్రేసు కేగెదరు.

బొంబాయి శాసనసభ

మిల్లుపనివారి నమ్మెను అంత మొందించుటకు

మధ్యవర్తుల సంఘము.

పూన ఆగ. 8:—బొంబాయి మిల్లు యజమానులకు వనివారికి ఏర్పడిన తగాదాలను పరిష్కరించుటకు మధ్యవర్తి సంఘము చేర్చుటకువలయునని ప్రభుత్వ శాఖాధిని కోరుచు ఇటీ దినము బొంబాయి శాసనసభలో యస్. శే. బోలుగారిొక తీర్మాన ముపపాదించిరి. కార్మికులు గొప్పసహనమును ప్రకటించుచున్నారనియు, పరిశీతులు విషమముగ పరిగణించుటకు పూర్వమే ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొని తగాదాలను పరిష్కరింపవలయుననియు బోలుగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వసభ్యు డను సర్ గులాం హుసేను హిదాయతుల్లాగారు తీర్మానమును ఆ తే. పిం చుచు ఇట్లు చెప్పిరి. మిల్లు య జ మా ను ల కు క ని వా రి కి ఏ ర్ప డి న తగాదా రెండువర్గముల వారికి తృప్తికరముగ విభజన పరిష్కారము కావలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నాడు. కాని మధ్యవర్తులసంఘము చేర్పరిచినంత మాత్రమున ఆసమ్మతి తీరిపోదు. మధ్యవర్తుల నిర్ణయమును రెండువర్గములవారు అంగీకరించెదరని చెప్పటకు వీలులేదు. యజమానులు పనివారు పట్టుదల వహించి యున్నాడు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మధ్యవర్తుల నల్ల లాభ ముండదు.

జోషి గారు:—ఇట్టి మధ్యవర్తుల సంఘము చేర్పరిచిన సంఘమువారి నిర్ణయములకు బద్ధులై కార్మికు లుండెదరని నేను పూచీకడెదను.

సర్ హిదాయతుల్లాగారు:—సభయందలికార్మికులకు ప్రభుత్వము కలసి ఈ విషయమై కొన్ని నూచలను గావించిన ప్రభుత్వమువారు తమచర్య తీసికొన సంసిద్ధులై యున్నాడు.

అందుపై కార్మికులకు ప్రభుత్వమునకు సభకు వదిలి పోయి కలసి ఆలోచించుకొని తమ అభిప్రాయములను ప్రభుత్వ సంఘమునకు తెలిపెను. వారు తెలిసిన వరకులు ఈ దినవ ప్రకటించ బడినవి. మిల్లుయజమానులు, పనివారు ప్రభుత్వమువారు నియమించు మధ్యవర్తుల సంఘపు నిర్ణయములకు బద్ధులై యుండెదరా అను విషయమును తెలిసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు యజమానులను పనివారిని చమకేశరంజనలెను. 2. ఇందులకు రెండు వత్తుములవారు అంగీకరించిన ఈ మధ్యవర్తుల సంఘము వారు పరిష్కరింపవలసిన సమస్యలను ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించవలెను. 3. మిట్టట ప్రభుత్వమువారు మధ్యవర్తుల సంఘము చేర్పరిచవలెను.

ఈ వరకులను ప్రభుత్వ ము వారు అంగీకరించినట్లుగ సర్ హిదాయతుల్లాగారు చెప్పిరి. అందు పై బోలుగారు తన తీర్మానము నువసంహరించుకొనిరి.

మెలగాను ఆల్లరల సందర్శమున నిర్బంధింపబడిన వారిని విడుదలచేయవలయునని కోరుచు దాక్టరు సోలంకిగారిొక తీర్మాన ముపపాదించిరి. ఈవిషయమై అందరు కేసులను ప్రత్యేకముగ పరిశీలించ ప్రభుత్వసభ్యుడు వాదనామొసగుటచే తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

నిర్నవాతుల యొక్కయు అప్పయ్యల యొక్కయు అధికవిద్యాభివృద్ధికి తగునూచలను గావించ ఒకవిచారణసంఘ మేర్పరపవలయునని ఒకసభ్యు డుపపాదించిన తీర్మానము ఆమోదించబడెను. అంతలో సభ ఆపుదల చేయబడెను.

((ప్రీ. (కె.నె.))

కరణకమ్యసభ

విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు

డి. వి. శ్రీ కంఠయ్యగారు కరణకమ్యసభా కార్యదర్శిగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఈసభవారి మేనేజింగు కమిటీవారు యీనెల 4 తేదీ మద్రాసునందు సమావేశమై రూ. 1170 లు విద్యార్థులకు 1928-29 సంవత్సరమునకు స్కాలర్ షిప్పుల క్రింద వినియోగించుటకు నిశ్చయించిరి. విగ్డచెరువు గోపాలయ్యగారి బహుమానము 1926-27 సంవత్సరముది. వి. పట్టాభిరామయ్య బి. ఎ. బి.ఎడ్. హైకోర్టువకీలుగారికి నువర్తన తరహావమున నోచుటకు నిశ్చయించబడెను. కరణకమ్య సంఘపు గ్రామ్యులెటులలో ప్రముఖునికి యిటువంటి బహుమాన మొకటి 1927-28 సంవత్సరమున కిచ్చుటకు నిశ్చయించబడెను. ఈవిషయమున దరఖాస్తులను కరణకమ్య సభా కార్యదర్శి 25 రెడ్డి అప్పమొదలిపిడి, నెల్లూరు అను చిరునామాకు రాబోవు నవంబరునెలాఖరులోపున పంపవలెను.

స్థానిక కార్యదర్శు తీవ్రమయమున ప్రకటనములను గావించి ఈసభయొక్క చందాలను శీఘ్రముగా పరూలుచేయ గోరబడుచున్నాడు.

మదరాసువార్తలు

ద. అగ్రికా తపాలా:— ద. అగ్రికా తపాలా బోధుల తపాలా మద్రాసు జనరలు తపాలా అధికారులను ఈ దినము సాయంత్రము 6-25 గంటలకు కట్టివేయబడును.

నీలు సత్కారము:— నీలు విగ్రహము మీద మంటిముద్రలు విసరినంతలకు 6 నెలల శిక్ష విధింపబడిన తిరుగుబాటు సైన్యములకు రేపు మద్రాసు జైలు నుండి విడుదలయ్యారు. రేపు సాయంత్రము 6 గంటలకు లాస్ స్క్వేరునందు ఇరవినభివంతులకు బహిరంగసభ జరుపబడును.

కాఫీ అమ్మవారి దేబ్బలాట:— నేడు మధ్యాహ్నము వాసామెడు మన్నడి దగ్గర ఇద్దరు పిల్లలందు కాఫీ అమ్మవారు మరణముచేసినట్లు దేబ్బలాడుకొనిరి. కన్నుల అనువాదు రామని అనువాదిని కత్తితో పోడిచెను. రామని ఇప్పుడు ఆకపరలో విక్రీయమైనదకరను అంద్రలోనున్నాడు. మర్యాదపేట పోలీసువారు కన్నుల అనువాదిని అరెస్టు గావించిరి.

శ్రీ పాండరంగ భగవత్ ప్రాసంగసభ:— ఈసభవారియాజమాన్యమున ఈనెల 12 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీ. ఉ. కే. వి. శ్రీరంగం శతగోపాలస్వామిగారు హిందూధర్మాలాదిక ప్రామాణ్యమునందు ఉపాకల్పణ హరికథను చెప్పెదరు.

మోటారుపైకిలు రికార్డుబండితో డికోనుట:— రాత్రివారాజుగొడ్డునొకరికొబండితో నొక మోటారుపైకిలు డికోనుట. రికార్డుబండిలో నిద్రకుమారుమృదీయులొక్కరిని రి.గాని వారు దెబ్బవేతలకుండ తప్పిపోయిరి. రికార్డుబండివానికి గాథమగు నాయములు తగిలెను. ఆదిపుడుఅనుప్రేమితున్నాడు. రికార్డుబండివాడు ముక్కుముక్కులాయెను. రికార్డుబండివాడు ప్రమాదమగు అవస్థలోనున్నట్లు తెలియచున్నది.

బార్ కాన్సులు ఎన్నికలు
మీ ప్రతికరులు నేడు మోటారు బార్ కాన్సుల్ ఎల్ క్లౌలో ఒక కాన్సిడేటుగా నిలుచుచున్నానని ప్రచురపరచ గలదలకు వేడుకొనుచున్నాను.

వెంకటసుబ్బారావు, మోకొట్ట బారిష్టర్.
కవలవిలాస్-అజాపర్తి మైలాపూరు.

పరమరామారావుగారి సర్కసు:— నేటి రాత్రినుండి ఈసర్కసు కంపెనీవారు పెనిటెన్సియరీ జైలుకును మీదమును నున్న మైదానమునందు క్రొత్తగావేయబడిన డేరాలో క్రొత్తప్రొగ్రాము ననుసరించి ప్రదర్శనమును గావించెదరు. శ్రీమతి కన్యారక్త్యాబాయిగారు ఆంగ్లపీఠవిశారత్తులు యాప్రదర్శనమునందు అనువమానమును తమప్రజ్ఞను వెల్లడించెదరు. ఈకంపెనీవారు కొలదిదినములలో మద్రాసు నగరమునువిడిచి వేరొకస్థలమున కేగెదరు.

రాకపోకలు:— పర్. టి. విజయరావువారెగారు బొంబాయికి నిన్నరాత్రి యేగిరి. అప్పటినుండి వీరు సిహుకు బోయెదరు. వెంట్రులపైనున్న సి. రాజగోపాలాచారిగారు మన్నగుప్రముఖులు వీరిని వీడ్కొనిరి.

పి. సి. మెరిడాన్ గారు తగరాత్రి బొంబాయికి వయనమైరి. అప్పటినుండి వీరు సిహు కేగెదరు.

రాకపోకలు:— సి. ఆర్. రెడ్డిగారు, హె.వి. ఎల్. బ్రైడ్ వుడుగారు నిన్నరాత్రి లెజవాడకు వయనమైరి. సి. ఎస్. మర్రిమగారు కాలికట్టునకువెళ్లిరి.

డి. బి. సి. వి. రంగారెడ్డిగారు నేటి ఉదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

బ్రెటునివరెండు తియూటిని యన్. డి. కేప్లాగారు నేడు రోమునుండి బొంబాయిమీదగా మద్రాసువచ్చిరి. ఆర్. యస్. అరోగ్యస్వామి మొదలియారు మన్నగు ప్రముఖులు, వెంట్రులపై రోమున కేఫలిక్కులును వీరికి వెంట్రులపైనున్న స్వాగతమిచ్చిరి.

ఎన్. ఎం. బోపి, డి. వి. గిరి, వి. వి. ఆర్. నాయుడుగార్లు నేటిఉదయమునకు నాగపట్టునుండి మద్రాసు వచ్చిరి.

పి. సివరావు ఎం. ఎల్. సి. గారు బల్లారినుండి నేడు మద్రాసుకు వచ్చిరి.

ద. ఇ. రైల్వేసమై

కార్మికులకు సహాయము చేయవలెను
దా! వరదరాజులుగారు మద్రాసు యిట్లు వ్రాయుచున్నార. దక్షిణ ఇండియా రైల్వేసమై ఫలితముగ క్రమశిక్షమువారు ఉచితానుచితక్షానములక నిష్పంధపడగిని బూనుచున్నాను. ఒక మూకకు మూకను ఎర్రుచేయుట, ఏదో విధారా జరుపుట నేటియాచారమైనది. అమాయకులగు ప్రజలకు కొద్దిల కీడ్చుట, తిరుగుబాటులకు సాధారణమైనది. అనేక కేసులలో సాక్షులమును పీడకును జాగ్రత్తచేసికొనటకైనను తగినంత గడువు నిచ్చుటలేదు. ఈ సమైవాదల విషయమున గూడ నిష్టాజరగచున్నది. సమైవాదల కేసులవిషయమున వీరికి ప్రజలు కే కేవలసలకే సహాయము చేయవలెనని గోరుచున్నాను. సమైజరుగుచున్న కాలమున ప్రభుత్వమువారు, సమైవారులను దురభిప్రాయపడుదురని నేటిటి విజ్ఞాపనము గావించలేదు. ఇప్పుడు సమై అంతమొందెను గావున అమాయకులగు సమైవాదలకు ఉచిత వగు సహాయమును ఈ కేసులలో చేయవలెనని నేను విన్నవించుచున్నాను. ఈ కష్ట సమయమునందు సమైవాదల కేసులను ఉచితముగాగాని, తక్కువఫీజులను వుప్పుకొనిగాని క్రిమినలు శాఖ శాస్త్రవారులు సహాయము చేయవలెనని గోరుచున్నాను.

ఎ. ఎస్. మి. నాథుగారుండరమయ్యగారు తిరుమకవల్లి, ఎక్. ఎస్. రామస్వామియ్యగారు కోయంబత్తూరు, కె. నరసింహయ్యగారు నేలం యాశ్వామివారులు సమైవాదలకేసులలో తగుసహాయమును చేయవచ్చు రని చెప్పుటకు నేనెంతయు సంతోషించుచున్నాను.

కారేకరు గ్రాండు సర్కసు

బీదజనులకుచిత్ర ప్రదర్శనము
నిన్నటిరాజు (2-2-28) సాయంత్రం 6 గంటలకు బీదజనులకుచిత్ర ప్రదర్శనము గావించి కేంకరరావుగారు తమ ఉదారస్వభావమును వెల్లడి చేసిరి. మామూల ప్రదర్శనములకంటె కిల్లించేతను, అదనముగములచేతను గావించిన ప్రకృతప్రదర్శనములు కొనియాడగలి యున్నవి చూచి తీరవలసినదే కాని వ్రాయ నలవికాదు. ఈమహదకాశమును పొగట్టుకొని రాదు. చిలుక పయికిలుతోక్కుట, ఫిరంగికాల్చుట, సాము చేయుట వానిములు వేయుట మున్నగు వతులు అత్యద్భుతముగా చేసినది. కొత్త పయికిలుతోక్కుట, తీగిమీద నిలుచుట తనదుస్తులను విప్పట మొదలగు కార్యములను చేసినది 4 ఏనుగులు 4 గట్టములను తమ నాట్టును, కేర్పరితమును జాపి పేక్షకులముగముల కానందమును కలుగిజేసిరి. పింహములు కూడ వాటికేర్పరితమును జాపి కేంకరరావుగారియెదుట కక్కులవలె మెలిగి వాటిప్రదర్శనమును జాపించినది. పులిచేత వెనుకకు, మందుకు పైన బల్లకట్టి ఆబల్లమీద నడిపించిరి. మే, ఎడ్డు, పులి, ఈమూటి నొక ప్రొట్టిలో నీట్లుతొగించిరి. పులిచేత కుపాక కార్పించిరి. లేడిలు నాట్టును చేయుట, ఎస్ నాక్ తీగిమీద నడచుట మొదలగు అద్భుత కార్యములను చేసి ఆనందింపజేసిరి. బీదజనులు విచ్చగాండ్రుచెట్లక్రింద నివసించువారు చాలమంది వచ్చిరి. డేరా అంతయు నిండిపోయినది. జనరల్ మేజిస్టరు, కేంకరరావుగారికి ప్రైవేటు కే క్రటరీయనగు వి. వి. వేంకటేశాలనాయుడుగారు మాడగోరువారి నందరిని ఉచితముగా లోనికంపి క్రి గాంచిరి. మొదట లోని క్వెస్టని వంతలేదు. నాయుడుగారు వచ్చినతరువాత వైయేర్నాలు జరిగినది గుమాస్తాలు, వనివారు, విద్యార్థులు చాలమందివచ్చి ఆనందించిరి. నాయుడుగారు మర్యాదలోను మంచితనములోను ఎవరెవరి కట్టియేర్నాలులు చేయవలెనో వారికి యెరుక. ప్రజలు ఇట్టి ప్రదర్శనముల గాంచి ఆనందపడగోరెదము.

మద్రాసు, కే. యస్. చౌదరి.

కలకత్తాకళాళాల విద్యార్థుల సత్కారము
కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—కలకత్తా కళాళాల విద్యార్థుల సత్కారము జరుగుచున్నది. నేటిదినము కళాళాల పెట్టపై అడ్డుముగ నిలచియున్న ఇరువురు విద్యార్థులు నిర్బంధింపబడిరి. వీరు బానిసత్వ విరుదధులచేయబడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

మదరాసునందు కలరా

అరోగ్యాధికారి ప్రకటన
మద్రాసు కార్పొరేషను ఆరోగ్యాధికారిగారు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు.
మదరాసునందు కలరాబాధ్యము తగ్గుచున్నదానర ఈ వియు గానరావు. పెరంబూరు, రాయపురం, తండియాచేట్ట, మాశ్రే, పురకవాక్యము, ఎగ్నూరులందు యిప్పటికిని కలరా గలను. పొరులదీనిని గ్రహించక అశ్రద్ధతోనున్నారు. కలిపారునుతననిధిని యావయమునజేయకున్నచో యావ్యాధి వట్టా మంతయు వ్యాపించును. ఈ నెలలందు ఈ గతి విశేషము గ నుండును. అది యే యావ్యాధిని ఒకరినుండి యింకొకరికి అంటజేయును. ఈవ్యాధివృత్తాంతము నగదొక్కినచో నేమియు లాభము కలగదు. అందుచే కలరాకేసులను వెంటనే ఆరోగ్యాధికారులకు తెలియజేయవలెను.

అనుమానము గలప్రతి కలరాగోని కూడబసలేమను అనుప్రయించుచుటచేచాలమందరికింపబడవచ్చును. ప్రారంభమునందే చికిత్స గావించుకొనుట ముఖ్యము.

పొరులు తమ ఆహారమును ఈగలు వాలకురడ కాపాడుకొనుట, పరిపక్వము చెందనిఫలములను, బాగుగఉడుకని కూరగాయలను, చల్లారిన ఆన్నము, మున్నగునవి తినకుండుట మున్నగు పద్ధతులనుసరించవలెననిరి.

పాలు, నీళ్లు కాగదెట్టి త్రాగవలెను. పెరుగునమ్మకాది యెడలను, చాకలివాడయెడలను, బాగరూకత నహించవలెను. నిమ్మకాయరసము మున్నగు పుల్లరసపులను ప్రజలు ఉపయోగించుట మంచిది.

టీకాలు నేయించుకొనుటవలన యాకలరావ్యాధి ఈ కుండ పంకంపబడెదరు. ఇందుల కేమియు ఖర్చుకాదు. ఈ క్రింద వివరింపబడిన స్థలములందుచితముగా కార్పొరేషను వారిచే టీకాలువేయబడును. ప్రతిచోటను ఉదయము 7-11 గంటలవరకును సాయంత్రము 6-8 గంటలవరకును టీకాలు వేయబడును.

87 నూర్యనారాయణచెట్టిపేర్, రాయపురం, 8 ఎ. రికవల్లూర, మోకాడు ప్రాకారాలపేట, 82 అక్కియకశిధియన్నడి, 286 వింటుపేర్, 1 కలంపేర్ పార్కులోను పొట్టాపేర్, 55 పురయంతోళి కోట్ల, బాలయ్యనాయుడు దిప్పనసరి వేక్కినడిపా పూనమల్లి మోకాడు, 11 నో. పి. రాస్వామియ్యగారిపేర్, 676 బాకము, అడబాలచలనాయకపేర్ చింతాడిపేట, 689 మై. కాఫ్టూకోట్ల, 25 మై. కాఫ్టూకోట్ల రికవల్లూర, 69/92 కచ్చేరికోట్ల మైలాపురం, ఆయాస్థలములకు బోయిటీ కాసునేయించుకొనవలసి వారికిగూడ సచితముగ వారిగృహములందు టీకాలువేయబడును.

వి:ధసంస్థలందుగలపరివాండ్రకు వారివారి వైద్యోగ్య గులవలన ఆధికారులు టీకాలువేయించవలెను. ప్రయత్నము పెడికల ఆశీషముగూడ యావయమునన తోడ్పడవలెను. ఆట్టివానికి ఆంజీకలరావేక్కిను ఉచితముగా నొసగబడును.

మద్రాసుసంస్కృతవిద్యత్సభ

ఉపన్యాసములపోటీ
ఈనెలాఖరువారమున ప్రెసభవారు సంస్కృతమునందు ఉపన్యాసముల పోటీవేర్తును జరపుదురు. ఇందుపాల్గొనవచ్చే కించువారు ఏదైన నొక భారతవిశ్వవిద్యాలయ గ్రాడ్యుయేటు లయయందవలెను మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ ఓరియంటలు మైటిలహోల్లెగ్గును, సంస్థానములందును ఇతరసంస్థలచేతను యోగ్యతాపత్రములను బడసినవారును ఇందుపాల్గొనవచ్చును. ప్రతి తరగతిలోను ప్రధానమైనవారికి బహుమతులొసగబడును. దరఖాస్తుల నీక్రిందిచిరునామాకు పంపవలెను. లిటరరీ సెక్రటరీ, సంస్కృత ఎకడమి, నె రి రు ఆలంగాతపి శైవధి లి:వలిచ్చేడి మద్రాసు అవి వ్రాయవలెను. దరఖాస్తులన్నియును ఈనెల 20 తేదీలోగా చేరవలెను.

లోకమాన్యునివార్తి కోత్సవహిరంగసభ:—లోకమాన్య రిలతువార్తి కోత్సనమును జరపుటకు రేపుసాయంత్రము 6 గంటలకు రికవల్లూరపేటనుప్రదీరమున గొ!దా! యు. రామారావుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొకవిహిరంగసభ జరుపబడును.

సత్యమూర్తి, రంగస్వామి ఆయ్యగారు, గొ! వి. రామరావుగారు, ముత్తురంగ మొదలియారు, బషీర్ అహమ్మద్ సయ్యద్, కురంబై, మున్నగు నాయకులు ఉపన్యసించెదరు.

బాల్గోలి సత్యాగ్రహ విజయము

ప్రతికా ప్రశంసలు

కలకత్తా, ఆగష్టు 8:- బాల్గోలి సమస్య పరిష్కారమునకు తెలిపినట్లు ప్రజలందరూ చాల సంకోచించిరి. ప్రతికల్పము ప్రభుత్వమువారిని రహితులనుగూడ ప్రశంసించుచు ప్రధానవ్యవస్థలను ప్రశంసించిరి.

భార్యభర్తలకు యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- బొంబాయి గవర్నరు 15 రోజులక్రిందట నిర్బంధవిధానమునకు దిగవనని యుపసాహించి, నట్టివర్తమానమునకు వివేకపథము నవలంబించుట శ్రేయోదాయకము. బాల్గోలి సత్యాగ్రహము వ్యాపకమునకు గవర్నరు ప్రేరణప్రభులకు లక్ష్యముచేయక ప్రశంసించియుగా ప్రవర్తించిరి.

ఇంగ్లీష్ మేజర్ ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- సామాన్య సమస్యలను ఉద్వేగప్రసారముననే చక్కజెట్టువలెను. టిట్లుచేయుచునే సరి గొప్పతెగాదాగావరింపించి దేశమంతటినీ అల్లకల్లోలముచేయును. రెండవతరగతివారును తమప్రతిష్ఠకు భంగములేకుండ పోరాటమును విరమింప వీలులేకుండును అని బాల్గోలి సత్యాగ్రహము తెలుపుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్)

ఫ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి నుభావోద్ధారణగా యభిప్రాయముడుగగా భారతీయులందరకు నీవిజయము ఉత్సాహకరముగా నందుననియు, భారతదేశాంతరీయం దీవిజయము నువర్ణనములతో లిఖించబడదగినదనియు వర్ణించిరి. ఫ్రీ ప్రెస్.

రాజగోపాలాచారి యభిప్రాయము

(ఫ్రీ ప్రెస్)

మద్రాసు, ఆగష్టు 8:- బాల్గోలి సత్యాగ్రహ విజయమునకు రహితులను ప్రశంసించుచు శ్రీమత సి. రాజగోపాలాచారిగారు వల్లభానికి తిరిగివచ్చిరి.

ఫ్రీ ప్రెస్ విలేజులో మచ్చటించుచు రాజగోపాలాచారిగారు రిట్లుచెప్పిరి:- బాల్గోలి విజయము దౌర్జన్యరహిత పోరాటముయొక్క ప్రశస్తియును చాటుచున్నది. దీనిఫలితములు చాలముఖ్యమైనవి. వ్యాపకమునకు ప్రజలు సాత్వికముగా పోరాడినచో నాయద్యమును తత్వక జయించునట సత్యము. జప్తుద్రావలను మరల నిచ్చుటకును, సత్యాగ్రహవైది లను విడుదలచేయుట కొప్పుకొనుటలను ప్రభుత్వమువారి కీర్తి యునుపించినది. ఈవరకును పునర్విచారణ కేరతము ముఖ్యములు. ప్రజాపరిపాలనను నిలబెట్టుట మాత్రమే కాదు; ప్రభుత్వమును లోంక్షించుటకు సానర్థ్యమే ప్రజాపరిపాలన యగును. అత్యంతక్షయమును కాపాడి సభావిధానముకన్న నిట్టి ప్రజాపరిపాలనమే కొరదగినది.

బొంబాయి క్రాసికర్ ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- చాల ఆలస్యమైన ప్రభుత్వమువారు చూపిన వివేకమునకు వారిని ప్రశంసించవలసి యున్నది. అంగ్లపాలనలో మన ప్రభువులు దౌర్జన్యరాహిత్యముమీదను, త్యాగముమీదను వాదారపడి యున్నప్పుడు సాగించు జల నెదిర్చుట కిదియే ప్రభుత్వము. జయమునకు కారణభూతులగుచు బాల్గోలి సత్యాగ్రహులే. (ఆ. ప్రెస్)

గుంటూరు మునిసిపల్ సంఘమువారి

యభినందనము

గుంటూరు, ఆగష్టు 9:- బాల్గోలి సత్యాగ్రహమును జయప్రథమగా నడపిన శ్రీమత వల్లభాచారిని అభినందించుచు గుంటూరు మునిసిపల్ సంఘమువారు తీర్మానము నామోదించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

వల్లభభాయి పటేల్ గారి ప్రకటన

తనకు అభినందనప్రత్యయ నంపినవారినందరకు ప్రత్యక్షము కొంగును శ్రీమత వల్లభభాయిపటేల్ గారు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

బాల్గోలి సత్యాగ్రహము జయప్రథమమందులకు నన్నభి సందించుచు వ్రాసినవాబులకు నాకు అపరిమిత సంకోచము కలిగినది. ఈ అభినందనములను నమ్రభావముతో నంగీకరించుచు వీటికి అర్హులగు వారు దైర్ఘ్యకాలుకు ను త్యాగశీలరును నగు బాల్గోలి ప్రజలను, ఈసాత్వికపోరాటమున సర్వతరము సాయపడిన కాంతివైకుంఠాని నేను కాదని మనవి చేయుచున్నాను. ప్రభుత్వోద్యోగులను, కాసన సభ్యులను, సంచీకి తోడ్పడిన మరియు నందరకు అభినందనమునకు తగియున్నాడు. ఇకమిందు బాల్గోలిలో జరగవలసిన కార్యక్రమమునందగునాడ యదివరకువలెనే అందరకు తోడ్పడదని కోరుచున్నాను. బాల్గోలి చాలార్ తాలూకాలలో జరిగిన ప్రజాబోధము ఫలవంతము కావలెనన్న విచారణసంఘమునె డల సాత్వికము తయారుచేయుటకును అంతకంటె బాల్గోలిర యిటులలో విశ్వాసకార్యక్రమము కొనసాగించుటకును ప్రజల పహాయమును, యుఖ్యముగా కాంతివైకుంఠ సహాయము అత్యంత అవసరములు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

మదనమోహన మోలవ్యగారి యభిప్రాయము
కాళి, ఆగష్టు 8:- అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి తో నుచ్చటించుచు శ్రీమత మదనమోహను డిట్లుచెప్పెను.

బాల్గోలి సమస్యపరిష్కారము నాకు చాలసంతోషము కలిగించినది. ఈ సందర్భి ఒకవంక గవర్నరు, ప్రభుత్వోద్యోగులను, మరియుకవంక వల్లభభాయి అతనియనుచరులగు బాల్గోలి ప్రతినిధులను ప్రశంసాపాత్రులు. సత్యాగ్రహవిధాననిర్మాత యగు మహాత్ముడుగూడ ప్రశంసాపాత్రుడే. చాంతానలో సత్యాగ్రహమునకు ప్రథమజయము కలిగెను. ఇది రెండవది. చాంతరావకంటె గొప్పది బాల్గోలి సత్యాగ్రహవిజయము ప్రజల కర్మలకలభకారి. ఇప్పుడు ప్రారంభమయిన శ్రోత్రకములో పాఠశాల నిరంకుశముగా ప్రవర్తించ వీలు లేదనియు, పాలితుల యజ్ఞోపవీతము ప్రవర్తించవలె ననియు యాచారాటములను వ్యక్తమైనది.

వానపాములవలె నుండకుడు

ఫ్రీ ప్రెస్ కోథారీగారి యభిప్రాయము

ఫ్రీ ప్రెస్, ఆగష్టు 8:- ఫ్రీ ప్రెస్ కోథారీగారు యాద్యానములో నువ్వనించుచు మజిలీలో కోథారీగారు బాల్గోలి సత్యాగ్రహ పరిశ్రమ సర్వించుచు వికమర్మము గలిగియుండవలసిన దనియు, వానపాములవలె నుండగూడదనియు నువ్వనించిరి. ఫ్రీ ప్రెస్

ఫ్రీ ప్రెస్ విడుదల

టైముస్ విలేజులో బాబు

బొంబాయి, ఆగష్టు 8:- టైముస్ అఫ్ ఇండియా పూనా విలేజులో తగ్గింది విజయములను చెప్పుచున్నాడు:-

బాల్గోలి ఖయదీయ విడుదలచేయబడినది అనేక తావుల చెప్పబడుచున్నది గాని దానిలో సత్యమేమియులేదు. ప్రభుత్వమువారట్లు యొకవంక అనుజ్ఞ యివ్వలేదు. గుజరాతు సభ్యులు ఒప్పుకొనిన సంచీకరతులను రహితులు ఆదరణలో నందినగాని ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞ నివ్వరని తెలియుచున్నది. కొందరు సత్యాగ్రహ వైదిలకు బాల్గోలిలో స్వాగత మొసంగబడినదనుట నిజమేగాని వారు శత్రుకాల మైనతరువాత విడుదలచేయబడిన వారు. ప్రభుత్వమువారు త్వరలో అనుజ్ఞనిచ్చుటకు చాల అనుభూ పడుచున్నారనియు, తన్నిమి తమె ముగ్గురు రహితులయొక్క దలను కనుగొనుటకు మారకుతు తెలియజేసినవారనియు తెలియుచున్నది. కలాలింగునాడ వనలలో చేర్చుకొనుమరి ప్రభుత్వమును కోరలేదు. ఇంకొక ముఖ్యవిషయముగలదు. ఈ పోరాటములో కాసనసభ్యులు నిజముగా ప్రజలప్రతినిధులే యున్నవ్వకమైనది. ఈకోణ ఉదయము గుజరాత్ సభ్యులు 9 మంది గవర్నరుగారిని పందెంచి వారి కృషిని అభినందించిరి. (ఆ. ప్రెస్)

అన్నామలైవిల్లెగారి ఆరెస్టు

రిక వచ్చామలై, ఆగష్టు 8:- ఓడియండియన్ రైల్వే సమైక్య సదస్యములో 107 నెకను ప్రకారము అన్నామలైవిల్లెగారు విల్లుభురము సమైక్యజస్టీలు గారిచే ఆరెస్టు చేయబడినది.

జామీనుమీద విడుదల చేయబడిరి. కడపూరు జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారణ జరుగును. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 1/1928

పిటీవనరు:- పబ్లికల్ డిస్ట్రీబ్యూటరు మరదల ముల్లు, వైశ్యకలం, వర్తకననం, కరదది.

కొంటరు పిటీవనరులు:- (ముగ్ధాతలం) పీఠకం చెంచయ్య, మరికొందరు.

1920 సం॥ ఆక్టో 5 తొని 20 శతాబ్దమునందలి వైదుద వారితలపడిన పిటీవనరు, యాకోర్టువారివల్ల 2-8-1928 తేదీని యిన్ సాల్వంటుగా తీర్మానించబడినది. ముగ్ధాతలం తమ పాత్రులను గుంటూరుజిల్లా అఫీషియల్ రిజిస్టరు యెదుట విశద పరచుకొనవచ్చునని యందుమూలముగా తెలియజేయబడినది.

విడుదలకాలం 2-8-28 మొదలు 6 నెలలవరకు. పబ్లికల్ డిస్ట్రీబ్యూటరు, బాపట్ల. యస్. వెంకటసుబ్బారావు, పిన్సెట్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘము

బాల్గోలి విజయముగూర్చి తీర్మానము

నిన్న (8-8-28) మధ్యాహ్నము మహాసనభా మందిరమునందు తమిళనాడు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము శ్రీమత సి. ఎన్. మత్తయ్యగారుయొద్దగారి యధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. మోజరయిన సభ్యులలో నీక్రింది ప్రముఖులుండెరి:- శ్రీమతులు ఏ. రంగస్వామియ్యంగారు, ఎన్. సత్యమూర్తి డి. కందస్వామియ్యెట్టి, టి. ఆనారాయణయ్యెట్టి, అట్టులు నామోదుఖాను డా॥ పి. వరదరాజులూ, గార్లు

శ్రీమతి తీర్మానము లామోదించబడినది:- సరి సయ్యదు అమీరాల్, రామనాథుగారు, వండిత గోపబంధు దాసు, గుగనలూగాంధీగార్లు యశాలమరణమునకు తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘమువారు తమ దుఃఖమును వెలిబుచ్చుచున్నారని శ్రీమత వల్లభభాయి పటేలుగారు, బాల్గోలిరయితులను తమ హక్కులను నిలుపుకొనుటకు సలిపిన సత్యాగ్రహసంబంధములో గాంచిన యఖండ విజయమునకు ఈ సభవాక్యని సందించుచున్నారు.

కలకత్తా కాంగ్రెసున కధ్యక్షత వహించుటకు వండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారినిఈ సంఘమువారు నిర్ణయించేయచున్నారు.

రాజోత్త రాష్ట్రీయ మహాసభ రాజోత్త అక్టోబరు నూపములో రంజిత్రాతల్లలో జరపుట కీర్పాటుచేయుటకును ఇందునిమిత్తము శ్రీమతులు ఏ. రంగస్వామియ్యంగారు, సి. మరుదవంపియ్యె, సి. ఆర్. లక్ష్మీవరదా అయ్యంగారు, ఇ. మూర్యనారాయణయ్యంగారు, వి. వండితులు అయ్యంగారు, మునూడి గోపాలకృష్ణయ్యంగారు, యం. ఎస్. శివనాథస్వామియ్యంగారు, గార్లయొక్క సాయము గోరటకును, మహాసభాకార్యక్రమమును వీరికొప్పగించటకును, కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులకు అధికార మొసంగబడినది.

శ్రీమతి రుక్మావాయిసాండ్

ని సాయంకాలము 5.30 గంటలకు జరిగిన వరకురా మరాపుగారి లయను సర్కసు ప్రదర్శనమును రెండవ వర్యా యముచూచు భాగ్యము నాకు లభించినది. ఇందు ప్రదర్శనము గానించుచున్న శ్రీసాండ్ శ్రీమతి రుక్మావాయిగారు అన్ని విధముల అద్వితీయమును తమ కక్రిసావర్ణ్యములను ప్రకటించి భారత స్వయంజయ గొప్పకీర్తిని కలంగజేయుచున్నారని చెబవచ్చును.

కలియగభిముడని భావలిగాంచిన ప్రాథమిక కోడి రామమూర్తిగారిలో సహనముగ మోటారుబాడ్లను నిలువ సవాలు చేసిన ఈ యోధురాలిని చూచి భారతమాత గర్వపడవచ్చును

కడదిన వర్యాయము ఈమె ఆంగ్లదేశమున తన అమ్మ తత్రదర్శనములను ప్రకటించినప్పుడు అగ్నిగర్వములందు ఈమెకు గొప్పస్వాగత మివ్వబడినది. భారత శారీరవలులకు ఆదర్శ ప్రాయమై, భారత మహిళా జీవితమున నూతనయోగోదయమును సూచించుచున్న ఈమెప్రదర్శనములను అందరు చూచి ధన్యులు కావలయునని కోరుచున్నాను.

ఇం. కోటయ్యనాయుడు.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షత

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ వారి సిఫారసు

బొంబాయి, ఆగష్టు 9:- రాజోత్త కలకత్తా కాంగ్రెసుకు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సభవారు వండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి పేరును సూచించివారు.

కమిటీసమావేశములయందు సభ్యులకు చాపమీదకూర్చి నుటకష్టముగానున్నది గాన కుర్చీలు వేయించవలసినదని యొక సభ్యుడు తెచ్చినతీర్మానము చాలమందిసభ్యులు పాశ్చాత్యవర్ణకుల ననుకరించుట మంచిదికాదని చెప్పుచున్నను ఆమోదిబడినది.

బాల్గోలి సత్యాగ్రహములను ప్రశంసించుచు అమీరాళిగారి మృతికి కరితాసముఖాపును తీర్మానము లంగీకరింప. (ఆ. ప్రెస్)

భారతీయవిద్య, హిందీ

సర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారి యువన్యాసము
నిన్న (8-8-28) సాయంత్రమున తిరువళ్ళీటి హిందీ...

నేను విదేశములకు వెడలియుండిన సమయములలో ఆచార్యులు నివసించియుండిన భారతీయులతో ధారాళముగా సంభాషించుటకుంటిని. భారతదేశముయొక్క సామాన్యభాషాపరిచయవశ్యకతను నేనప్పుడు పూర్తిగా గ్రహించగలిగితిని. భారతదేశములో హిందీ మాటలాడుచున్న 12 కోట్ల గలరు. హిందీబోధవరుచుకొనగలగువారు 20 కోట్లకు పై వెక్కువగా నున్నారు. ప్రపంచములో కెల్ల నధికసంఖ్యచే మాట్లాడుచున్న భాషలు ఆంగ్లము, ఫ్రెంచి, మూడవస్థానమును హిందీభాష ఆక్రమించి యున్నది. కాబట్టియే హిందీ భారతదేశమునకు సామాన్యభాషగా నుండవలెను. దక్షిణయిండియాలో హిందీ ప్రచారసభచే జరుపబడిన హిందీపరీక్షలలో 4570 మంది ఉత్తీర్ణులై యున్నారు. వీరిలో 400 మంది స్త్రీలు 25 గురు ఉపాధ్యాయులు సభచే పాల్గొని పాఠము న్నారు. 3700 మంది విద్యార్థులు హిందీ నేర్చుచున్నారు. ఈ సంఖ్యలు ప్రోత్సహకరముగా నున్నవి. కాని మద్రాసు రాజధానియొక్క 4 కోట్లు 20 లక్షల ప్రజలలో నిది మహాసమాద్రముతో నీటిబిందువువలె నున్నది. మన స్వప్రయత్నమునకు కొంత మేర గలదు. అప్పుడు అధికారులు యీ కార్యమునకు బాస పడెను. పాఠశాలయొక్క విద్యాప్రణాళికలో హిందీ నిర్బంధభింపదలెను. హిందీ నేర్చుకొనుట చాల కులభము. బాగుగా మాట్లాడగలగుటకు 6 మాసములు చాలును. కాబట్టి దక్షిణయిండియాలో నున్న విశ్వవిద్యాలయములు మంచితెలివగుటకు తయారుజేయుటయే గాక, మంచిభారతీయులగుండ తయారుజేయవలెను. భారతీయులందరి నైకముగావించు సామాన్యభాషను తమ విద్యార్థులకు బోధింపవలెను. తమ విద్యాప్రణాళికయందు హిందీనిచేర్చుటయే గాక దానిని నిర్బంధింపవలెను. అంతర్జాతీయవ్యవహారములకు ఆంగ్లభాషయనసగునో, భారతీయవ్యవహారములకు హిందీభాషయనసగునో, ఆంగ్లభాష యొక వెక్కువగా వ్యాపింపకతప్పదు. కాని, యిది భారతప్రజాసామాన్యముయొక్క భావ యెన్నటికిని గాఢము. కాబట్టి దక్షిణయిండియాయొక్క విద్యాధితులందరిచేతను హిందీభాష సామాన్యముగా గ్రహించబడి మాట్లాడుటకు దినమునకు నేనాతురతతో జూచుచున్నాను.

పాఠశాలలో హిందీ విస్తృతభింపబడువరకును మనము చేతులు ముడుచుకొని గూర్చుండరాదు. మనయంతట మనమే అట్టి నిర్బంధమును గావింపవలెను

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

ప్రకటన

మనజిల్లాలో యంతవరకును గ్రామసంఘములు రేపుడి కాంగ్రెసు సభ్యులచేర్చి జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమును ఏర్పాటుచేయలేదు. అందువల్లను మనము ఆంధ్రరాష్ట్ర బాటియోన సంఘమునకు మనప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుటకు వీలులేకపోయినది. ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభ దేశీయమహాసభయున్న త్వరలో సమావేశముకానున్నది. యిప్పుడైనను సాధ్యమైనంతత్వరతో కాంగ్రెసు సభ్యులచేర్చి, గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములను యేర్పాటుచేసి మనజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యులనెన్నుకొని వెంటనే పంప ప్రార్థించుచున్నాను.

మకాం. మరరాను } కాజ వెంకట్రామయ్య, అధ్యక్షుడు.

పయోనిరుపత్రికపై కేసు

జిల్లీ, ఆగస్టు 8:—చేలూరు రైల్వేవిభాగమును గూర్చి ఫార్వర్డు పత్రికలో వ్రాయబడిన అసంగతపు వ్రాతలను పయోనిరుపత్రికలో ప్రకటించినందులకై యీప్పు యిండియను రైల్వే అధికారులు పదరు పయోనిరుపత్రికాధిపతులపై రి లక్షల నష్టపరిహారముకొరకై వాఙ్మము దాఖలుచేసిరి.

ఈకేసులో పయోనిరుపత్రిక తరపున వాదితులకై లేబుబహదూరు సమ్రాగారు పయోనిరుపత్రికాధిపతులచే నియోజించుకోబడిరి. (అ. ప్రె.)

మంత్రులురాజీనామా నివ్వవలెను

కేల్ కార్ వైద్యగార్ల లేఖ

శాగపురం, ఆగస్టు 9:—నేమిటా సంఘముతో నేనంబుధమును పెట్టుకొనగూడదని కాసవసభ తీర్మానించినను అత్యుపైటక మొమొరాండము తయారుచేసిన ప్రభుత్వము నుండి మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చుటనుగురించి తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయవలసినదని రె స్పాన్సివు సమాకారవత్ససభ్యులగు కేల్ కార్ వైద్యగార్లు తమపార్టీకి జేరిన యితర సభ్యులకు లేఖనంపికారు.

వీరిద్దరు మంత్రులు తత్తణమే రాజీనామానిచ్చి నై మన్ సంఘ బహిష్కారమును తీవ్రముగా కొనసాగించుటకు సాయపడవలెనని చెప్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

నెల్లూరు

బాట్టోలీ సత్యాగ్రహము

బాట్టోలీ సత్యాగ్రహ విజయమును (5-7-28) తేది వాటి పత్రికలను నెల్లూరు పురవాసులన్ని (6-7-28) తేది సాయంత్రము మహాత్మాగాంధీ సర్ వల్లభాయి ఛాయాపటములను ముఖ్యపురపిఠులగుండ మేళతాళములతో పూరేగించిరి. అచ్చటచ్చటను పువన్యాసములాపంగుడు భజనలతో పూరేగిరి

కొటా ఆదిశేషయ్య

వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ ఆగస్టునెల 9-వ తేది గురువారము

Table with 5 columns: ముఖ్యజిల్లాలం, గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రామం, అత్యధిక తేలికపాటి గాలి, గరిష్ఠ తేలికపాటి గాలి, గరిష్ఠ తేలికపాటి గాలి. Rows include గోపాల్ పూర్, విశాఖపట్టణం, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలము, కోయంబుత్తూరు, తిరుమనాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబన్, తిరునల్వేలి, తిరునేండ్రము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మేర్కార, కొడైకనాల్, మానూర్.

సర్కారులు:—మబ్బు సాధారణముగ నున్నది. పగటి రాత్రితేడివి 2 నుండి 9 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్క:—మబ్బు ఒక మోస్తరుగ నున్నది. కర్నూలులో పగటితేడివి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకడ:—కడపూరులో చినుకులు బడినది. మబ్బు ఒక మోస్తరుగ నున్నది. నెల్లూరులో రాత్రితేడివి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎ. వ. నారాయణ అయ్యరు, హోయ నానావరణావ్రుద్ధుడు.

బెంగళూరు అల్లరులు

బెంగళూరు, ఆగస్టు 8:—బెంగళూరులో యిటీవల జరిగిన అల్లరుల హిందూమహమ్మదీయ వివాదములతో సంబంధము లేదనియు అడికేషన్లు కోమానేసులై చెలరేగిన ప్రజల యొక్క క్రేవేళ వణ వల్ల కలిగిన కలవరమే యనియు తెలియుచున్నది.

పాఠశాలానరణలోనుండిన గణపతి విగ్రహమును పాఠశాలలోని యొకగదిలో పెట్టుటవల్ల విద్యార్థులలో ఉద్రేకము కలిగెను. పాఠశాలలో ఆగేసులు యీ ఉద్రేకమును ప్రజ్వలించజేసిరి. విద్యార్థులు సమ్మెచేసిరి. పట్టణములో కలవరము జనసంఘర్షణము కలహములు జరిగినవి. ఆనాడు జరిగిన దొంగిలాయందు తుపాకులు కాల్చబడినవనియే ప్రతివాదము చెప్పుచున్నారు. ఆ తుపాకులు గాలిలోనికి ప్రేల్చబడిన వోజనముపై ప్రేల్చబడిన వోమాత్రము నిర్ధారణగా తెలియుటలేదు. (అ. ప్రె.)

నూతనమహమ్మదీయపక్షము

పంగరాష్ట్రకాసనసభలో బెంగాలుమస్లిము కాన్సిలు ఫెడరేషను నునొక క్రొత్తరాజకీయపక్షము బయలుదేరినది. ఈ రాజకీయ పక్షములో యితరరాష్ట్రకాసనసభలలోని మహమ్మదీయులుగూడ సభ్యులుగా జేరవచ్చును. (ఫీ. ప్రె.)

బొంబాయి మిల్లులసమ్మె

బొంబాయి ఆగస్టు 8:—బొంబాయి మిల్లులలోని రెండవ జట్టుమిల్లులకుండ తేరవబడినవి. కాని ఒక్కపనివాడైనను పనిలోనికి రాలేదు. సమ్మెదారులు భీష్మించియున్నారు. ఉపద్రవములు లేవు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి సమ్మెదారుల పహాయార్థమై సమ్మెదారుల నాయకులగు యకా. యం. జోషీగారి పరమగా ఇంగ్లాండునుండి కార్మిక నాయకుడగు టాంమెగారు 650 పాస్లు పంపిరి.

మిల్లుయజమానులు వనివాండలతో రాజీపడుటకై చాలా ఆతురత కనుబరచుచున్నారు.

కలకత్తావాండ్లకునహాయము

కలకత్తాలో పాకీవాండ్లు యిటీవల సమ్మెచేసియుండిన దినములలో సమ్మెదారులు చేసియుండిన ఋణములను వారు విముక్తిచేసికొనుటకై వాటికి సహాయార్థమై కలకత్తాకార్పొరేషనువారు 16 నేల రూపాయలు గ్రాంటుయిప్పించవలయునని కోరుచు ఒకతీర్మానమును ప్రతిపాదించ దలచినట్లుగా 12 మందిసభ్యుల సంతకములతో నుభానుచంద్రబోసుగారు స్పెషల్ ఎమిటింగు సమావేశసభ్యులనైనదని కార్పొరేషను అధ్యక్షునికి తెలియజేసిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బహుమానపత్రములు

1928 సంవత్సరమునకు ఈక్రింది విధముగా పత్రములు బహుమాన మొసంగబడెనని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రార్ గారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలు

1. సర్. ఆర్. వెంకటరత్నం ఇంటర్మీడియట్ పత్రము పి. వి. ఎల్. నరసింగరావు మహారాజా కాలేజీ, విజయనగరము

2. ఆంధ్రనాటక పితామహ ధర్మవరం కృష్ణమాచార్య పత్రము. జి. రాజేంద్రరావు వెంకటగిరిరాజా కాలేజీ, నెల్లూరు.

బి. ఏ. పరీక్షలు

3. మొట్టమొదట ప్రోఫాన్సలరు పత్రము కే. శాగభూషణము పితాపురంరాజా కాలేజీ, కాకినాడ.

4. జనరల్ మెట్రిక్ నాల్గుపత్రము-సి. వెంకటదీక్షితులు మహారాజా కాలేజీ, విజయనగరం.

5. సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం బి. ఏ. పత్రము. కె. నాగభూషణము పితాపురంరాజా కాలేజీ, కాకినాడ.

6. చేపూరు సన్యాసిరాజా పత్రము కె. శాగభూషణము, పితాపురంరాజా కాలేజీ, కాకినాడ.

7. కొనుగ్రాజా వెంకటలక్ష్మణరావు పత్రము, ఎ. ఎల్. నరసింహమూర్తి గవర్న మెంటు ఆర్ట్సుకాలే, రాజమండ్రి.

8. అండర్స్ అనాటమిపత్రము ఎం. బి. బి. ఎస్. సి. బాల్ మెడికల్ కాలేజీ, విశాఖపట్నము.

కామేశ్వరి విశ్వగాధపత్రము యీ సంవత్సర మొసంగబడదు.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

విచిత్రమైన విశేషము

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—నేటికి నమూనా ప్రారంభమందు ప్రశ్నోత్తరకాలమందు సభకులలో నొకరు అదీగిన ప్రశ్నకు విద్యాశాఖామంత్రిగారు నవాబు హుమరూఫ్ హుస్సేనుగారు ప్రత్యుత్తరము నొసంగుచు నిట్లు చెప్పిరి.

యూరోపియను బాలబాలికలకొరకు ఏర్పడియున్న ప్రైవేట్ స్కూళ్లలో మనవి 1-కి రు 48 తి చొప్పునయున్న సెకండరీ స్కూళ్లలో మనవి 1-కి రు 50-తి చొప్పునయున్న ప్రభుత్వ గ్రాంటు యిష్టమగుచున్నదనియు, భారతీయవిద్యార్థుల కేర్పడిన ప్రైవేట్ పాఠశాలలోని పిల్లలకు మనవి 1-కి రు 1.80 చొప్పునయున్న, సెకండరీ పాఠశాలలోని పిల్లలకు మనవి 1-కి రు 4.90 చొప్పునయున్న మంత్రమే గ్రాంటు యిష్టమగుచున్నదనియు మంత్రిగారు చెప్పిరి.

యూరోపియను పాఠశాలలకును భారతీయపాఠశాలలకును ప్రవృత్తయ్యుచున్నదయందు దింత తేడా యొందులకు గురైన మంత్రిగారిని సభకులు అడిగిరి.

మంత్రిగారు జవాబు చెప్పి తేక సమాధానమొసంగుటకు వ్యవధికాలయినని చెప్పి తప్పించుకొనజూచిరి.

కాని యంతాక సభ్యుడు తిరిగి ఆ విషయమునే ఇంకొకరిగా అడుగగా మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానమేమనగా యాభిప్రాయము ప్రకటించి అది నాదీనమందు అచారముగా వచ్చుచున్నదని బహులచెప్పిరి.

మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానములోని "అనాది" శబ్దమున కర్కషేమిటి ఆ ఆంధ్రాక సభ్యుడు అడిగెను. కాని మంత్రిగారికి ఏమి చెప్పటకును తోచక వెలువెల్పుచుండగా సభాధ్యక్షుడు మంత్రిగారి కావన్న వారకలై సభాకార్యక్రమమునందలి తరువాత విషయముల చర్చనారంభించిరి. పై విషయము నందలితో ముగించి మంత్రిగారికి సమయోచితముగా తోడ్పడిరి.

బెంగాలు టెన్సెస్ సవరణ చట్టముయొక్క ద్వితీయ ప్రతిపాదన జరిగినది. సభలో భిన్నపక్షములు లేకయే చట్టము యారంభమారు ఆమోదించబడినది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్యోచనము

ఆగస్టు 8:—సయ్యద్ అమీన్ అలీగారి మరణమునకై కలకత్తా కార్యోచనమునకు తమ యనుకూలమును నేటి సమావేశమునందు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

బర్మా శాసనసభ

రంగూన్, ఆగస్టు 8:—బర్మాకుండి ఎగుమతి యగు బియ్యముమీద ఎగుమతియగురావా నుంకమువిధించి ప్రమాణము చేయకూడదని హోంలేనింగుగారు తీర్మానమునొకటి ప్రతిపాదించిరి. ఈ ఎగుమతినుంకమునకు బర్మాబియ్యము నుంట్లమైన ధరకు అమ్ముడుపోవుటలేదనియు బియ్యమువదలు చాలా నిలువయుండుననియు వారుచెప్పిరి.

ఈ విషయమై ఇండియాగవర్నరు మెంటువారు విచారణ చేయదలంచి ర న యు ఈ వి చార ణ జ ర గు మ న న్న డి గ ను క వి చార ణ సా రాం క ములు నిర్ణయము అయ్యెననకును తీర్మానమును తిరిగి ప్రతిపాదించవలదనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు బహులచెప్పెను.

ఈవిషయమై చర్చ లేపు తిరిగి జరుగును. ఒకవేళ తీర్మాన ప్రతిపాదకుడు యీ తీర్మానమునుగూర్చి సభలో ఓట్లు తీసికొనవలసినదిగా నొక్కి వక్కాణించేయెడల గవర్నరు మెంటు సభ్యులు తలపడుగానే యుండవలయును బర్మా గవర్నరు మెంటువారు యీ చర్చనంతకు ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారికి నిశ్చయించి యూరకొనవలసినయు గవర్నరు మెంటు సభ్యుడు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆగమనము

మదరాసు కమ్యూనికేషన్ల కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—దాక్షిణ్య వాణిజ్య నిలకడ్యు చాదరిగారు లేపు ఉదయము నీతోనూ బోటుమెయిలులో మదరాసుచేరెదరు. శ్రీ వెంకయ్యచాదరిగారు గుంటూరుజిల్లా కుమ్మపూడి వాస్తవ్యులు. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయములో బి. యె. పరిక్షయందు తీర్చులై, అటుపిమ్మట కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము న యం. ఏ. బి. యల్. పరీక్షయందు తీర్చులై, శ్యాంకాస్రమందు పండితత్వము పొందుటగాను 1925 సంవత్సరము నెప్టెంబరు మాసమున యంగ్లండునకేగిరి. యల్. యల్. బి., బారిష్టరు, యల్. యల్. డి. పరీక్షయందు తీర్చులై, శ్రీ దాక్షిణ్య గారికి స్వాగతమిచ్చుటగాను ఎగ్మూరుస్టేషనుకు విచ్చేయ కమ్యూనికేషన్లకు వేడుచున్నాను.

మధ్యరాష్ట్ర ముల శాసనసభ

బహిష్కారము విడువదు

డా॥ మూంజిగారి నమ్మకము

నాగపూరు, ఆగస్టు 8:—బొంబాయి, బెంగాలువంటి పెద్దరాష్ట్రముల శాసనసభలు మెనును సంఘమునకు సహాయము చేయ ఉపసంఘము నియమించు చిన్న శాసనసభలకు మధ్యరాష్ట్రములు మున్నగు రాష్ట్రసంస్థ లేమిచేయునని ప్రశ్నింక డా॥ మూంజిగారు హిందూమహాసభాధ్యక్షులు యిట్లుచెలిపిరి—

"మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభయందలి జాతీయపక్షము నందును, మావత్తుమావారును మంత్రుల జేబాభిమానము; త్యాగ బుద్ధియందు జాతీయంతో విశ్వాసముగలదు. బెంగాలు శాసన సభయందలి వచ్చినవారై మాకు ఆశ్చర్యము కలిగించినను, బొంబాయి శాసనసభ జాగ్రత్తగా దాని నిజమడిపజేసినను, మా శాసనసభవాడుమాత్రము యీ వార్తలవలన మోషబోక యెడటి నిర్ణయములనే ఆనుసరింతురని విశ్వసించుచున్నాడు. మామంత్రులు ధైర్యముగ నై మ గు క మి న ను వా రి ని బహిష్కరించిరి. యికమందగుడ కమిషనుతో ఉద్యోగరీ త్యాగాని యంతర్రాగాని యెట్టిపంకకము ఉండుకొనకుండుటకు సిక్ష్మించుకొన్నాడు.

శాసనసభవారు యివివరకే సయమకుకమిషన్ను బహిష్కరింపవలెనని తీర్మానించుచున్నాడు. తిరిగి ప్రభుత్వము వారు ఉపసంఘము నియమించవలెనని తీర్మానింపవలెనని చానినచిలిరి నిరసనభావముతో త్రోసివేయుచుదనుటకు సంజయములేదు. ఏమగుచు మహమ్మదీయసభ్యులు సహకారముజేయ యెంతప్రయత్నించిననుసరే.

"నేనునుకమిషను నియామకము ఇండియాకు ఆవమాన కర్మమైనదని కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించుటచే ఆ యవమానము హిందువులకెట్లో మహావృద్ధి యులకల్లే. దానికి ప్రతీకారముగ బహిష్కారమునకే గడంగినచో హిందువులు మహమ్మదీయులు గూడ సరిసమానముగ పనిజేయవలెను. వారికి స్వవిషయము లం చెట్టి భేదాభిప్రాయములన్నను సరే బహిష్కారమందకు కలసియుండవలెను. (అ. ప్రె.)

భీమునివట్టణము

(శుద్ధిసంస్కారము-కై) స్తవ్రుడు హిందువుండగుట)

పూర్వము ఏలూరు వాస్తవ్యులను, ప్రస్తుతము పదు నైదు సంవత్సరములనుండి యీ ప్రాంతమున సశ్యాసాత్రమును స్వీకరించి భగవద్భక్తుడైయున్న శ్రీ తన్నీరు వెంకటాచార్యులను నతడు తనకు గల్గిన గుల్మ సంబంధముగ వ్యాధిచే భాగవదు మండగా శ్రీస్తవ్రులు చెప్పినమాటల ననుసరించి యూరోగము పూర్తిగా గుడిరిపోవునను విశ్వాసముతో శామతము రీ నెలల క్రిందట స్వీకరించెను. మిషనువారు తాతని ఏరాపురము నొంద అగు వైద్యాలయములకు పంపి చికిత్స చేయించిరి గాని వ్యాధి కుదురలేదు. ఏకార్యము శాశించి యస్తవ్రుల స్వీకరణముగా వించెనో యాకార్యము కుదురుట లేక మున్ను విసిగి జన్న ప్రభుత్వ నను శ్రీస్తవ్రుగ వచ్చెడిపుత్రమే తన కిహవరసాధకమని తత్వము గ్రహించి, పురజనులను సాంఘికములను (బ్రాహ్మిం, 2-8-28 వ తేదీ లక్ష్మీవారమునాడు సాయంకాలము మ-రా- శ్రీ పిల్లారమ్మ నరసింహారావు నాయుడుగారి యాధిపత్యయన జరిగిన జమీందార్గవధలో తన కష్టములు, వక్కాల్తాపము మొదలగునవి వెల్లడింపకొని హిందువులను సాంఘికములను పునర్వ్యవస్థాపకకార్యము ఆజ్ఞ యిష్టమయినను కోరిరి. అచ్చటి సభ్యులు "వక్కాల్తాపము నొందినవారిని తమింపవలెననెడి" శాశ్వత సమసరించి యంగీకరించిరి.

మఱువారు గోస్తనీనదీ సాగరసంగమయన మంగళ వాద్యములతో వారికి శుద్ధిసంస్కార విధులు బ్రహ్మ శ్రీ విశ్వ శాధ వెంకటరమణయ్య గారిచే యధావిధిగ నిర్వహించబడెను. పిమ్మట స్నానము జరిగినతోడనే పూజండలం తిరుమడి తిరు చూర్ణములు ధరించి గంగసంక్తి రసముగావించుచు భజనమందిరము నకు దోడ్కొని వచ్చిరి. అనంతరము శ్రీరాములవారి ప్రసాదాదికములు స్వీకరింపజేసిరి. ఇట్లునే ముదగిరి ముడన్యాది నాయుడుగారికి పూర్వ మీపురమున బ్రహ్మ శ్రీ తల్పాల అన్నయ్యశాస్త్రు గారు శుద్ధిసంస్కారము గావించి సక్యవారా యుగా ప్రతాదికములు వారికి జరిపించిరి. ఇట్లు సంస్కారములు జరిపించి సంఘప్రయోజివ్యధికార దోడ్పడిన యెల్లరకు నభివందనము లర్పించుచున్నాడను.

రాంపిచర్ల శింగరాగార్యులు

తిరుచినాపల్లి, నాగపట్నముల

రైల్వే కారికసితి

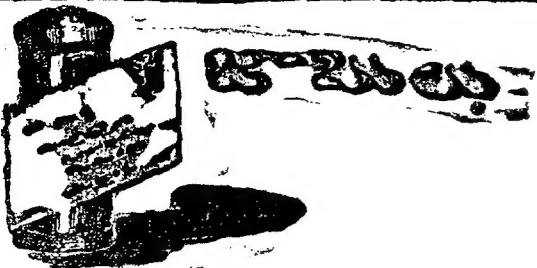
శ్రీయుతులు ఎన్. ఎం. జోషీ, వి. వి. గిరిగార్లపై 144 సెక్షను

శ్రీయుతులు ఎన్.ఎం. జోషీ, వి.వి.గిరిగార్లు తిరుచినాపల్లి నాగపట్నములలోయి, యచ్చటి కారికపరిస్థితులను కనుగొని నేటి యుదయము మద్రాసువచ్చిరి. శ్రీమెన్నుప్రతి నిధిచే సందర్శింపబడగా యీక్రిందివిషయన నుడిపిరి:—

7 వ తేదీన మేము గోల్కరాకువద్ద కొన్నిగంటల కాలముగడిపిమి. అచ్చట పూర్తియగు కాంతియందుంట గను గొంటిమి. పనివాలడలో నెక్కువమంది రాజీనామాలు నొసగి యున్నారు. వీరిలో కొందరు అచ్చటి జీవితపరిస్థితులతోను పోలీసు జాలాముతోను వినుగుండి యున్నాడు. తమ బాకీలను పనూలుచేసికొనినతరువాత ఆస్థలమును కాశ్యతిముగా విడిచిపెట్టి సిక్ష్మించియున్నాడు. మరి కొందరు ప్రస్తుత తగాదా గౌరవముగా పరిష్కరింపబడుచో పనిలో మరల జేరట మద్దేశించియున్నాడు. దురదృష్టవశమున నాయకులందరు అరెస్టుచేయబడియుండుటచేతను, తమకు సలహానొసటకు యితరులెవరు లేకుండుటచేతను, యీ తగాదా పరిష్కారమునకు దారి తెన్ను తెలియక నల్లాయువున్నాడు. మేము నాగపట్నంవద్దగూడ కొంతకాలము గడిపిమి. ఇచ్చట గూడ వరేవిధముగ పరిస్థితులుగాంచిమి. పనివాలడ పూర్తిగా కాలక్షేపంతోనే యున్నాడు. కాని, బోలీసు జాలాయు యింకను యజేచ్చగా నడుచుచున్నందున యచ్చట కాంతివాతావరణ మింకను యేర్పడలేదు. పనివాలడకు సలహా నొసగుటకు గూడ అ ను య ల ను రా నీ య కుం డ మేజిస్ట్రేటుఆర్డరు లద్దపడుచున్నవి. గోల్కరాకు, నాగపట్నం, తరిసితులను కనుగొనినవిట్లు మేము రైల్వేయేజంటును గలిసికొనగలిగి యుండుముకాని నాగపట్నంవద్ద మేజిస్ట్రేటు ఆర్డరు మాకందుటచే, ఆస్థలము తిరుగామే విడువవలెనని మేము అందు గోరబడుటచే, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో యేజంటును జూచుటవలన ప్రయోజనముండనని మేముదలచిమి. ఈతగాదాతో ప్రారంభమయిందేము మాకు సంబంధములేనందునను, పరిస్థితులగూర్చి తగినంత కాలమింకను మేము విచారింపవలెనను, అచ్చట మేము సలహానొసగుట కవకాశములేనందునను, పనివాలడకు మేము ఖండితముగ సలహా నెదియుగూడ నొసగవలసినదిమి. కాబట్టి పనివాలడగావించు సెట్టి నిశ్చయమునకుగూడ మేము దౌధ్యత వహించగూడదు కాని, పనివాలడ, తమ బాకీలు చెల్లించబడిన త త్త ణ మే తమ జనులలో మరల జేరబోరనియు, ప్రస్తుతము వారు పట్టియున్న పట్టణ విడువక నిలిచియుండురనియు మాకు దోమచున్నది. నాగపట్నంవద్ద సభలో నువ్వస్వీకరింపవలసినయు, పురమును తిరుగామే విడువవలెననియు, రెండు నెలలవరకు పురమునకు రాగూడదనియు, మాకు త్తరవొసగిన మద్రాసు ప్రభుత్వముయొక్క చర్యను మేము తీవ్రముగా ఖండించుచున్నాము. నిజముగా మేము నాగపట్నంవద్ద సెట్టి యువశ్యాసము గూడ నొసగ నుద్దేశించియుండలేదు. కాని అచ్చటి పనివాలడ మా యొక్క సలహా దీసికొనబడుగాను యొక సెట్టితోటలో సమావేశమయినందున, మేము వారితో సంభాషించి వారికి తగు సలహా నొసగవాలియుండుము. ఈతోటలో పనివాలడ దప్పయి త రు లె వ రు ను గుమిగూడి యుండలేనందునను, ఉపశ్యాసముల నొసగు నుద్దేశము మాకులేనందునను, దౌర్జన్యమున కెట్టి యవకాశమును లేకుండెను. నిజముగా నాగపట్నంవద్ద మకాంచేయు నుద్దేశముమాకు లేనందున, మేజిస్ట్రేటు ఆర్డరు మాకార్యక్రమమునం చెట్టిగూర్చును గావించలేదు. ఆర్డరురాకపూర్వమే మేము జోషీ నుద్దేశించియుండిన రైలుబండి మీదనే మేమాస్థలమును విడిచి సెట్టిలమి. కాబట్టి యీఆర్డరు ఆనవసరాందోశన ప్రేరేపింపబడు గవ్య మురయింకను నుకయోగింపలేదు. రైల్వేయేజంటుగారు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు, తగాదా సాధ్యముగునంత శ్వగో పరిష్కరింపబడగోరుచో, పట్టి, ప్రవృత్తును అనవసరముగా వ్యర్థపరిచుండ కాపాడదలచుచో తమ ప్రస్తుత నిర్బంధకార్యములను వెంటనే విడిచిపెట్టి, పనివాలడకు తమకు దోచినవారితో సలహా దీసికొనట కాలంకపరువగూడదు. (శ్రీ. ప్రె.)

జమ్మదుపూరుసమె

జమ్మదుపూరు, ఆగస్టు 8:—ఈ సమ్మేర: సాగరము హోమిగారు జమ్మదాసు మెహతాగారిలో సంప్రదించుటై యీనెల 8 వ తేదీన బొంబాయికి వెళ్లిరి. సమ్మేర్యరలోనే కాంతించగలదు. (శ్రీ. ప్రె.)

కీ. శే. సుంకవెల్లి వెంకట సుబ్బారావుచౌదరిగారు
 తూర్పుగోదావరిజిల్లా రాజోలుతాలూకా పద్మవర్ణ గ్రామకాపుకలను, తామరేయి పాగాకువ్యాపారముకొరకు నుమా రిడవర్షి ఫంక్షనరీలనుండి విశేషించి కాకినాడనివాసులును, కమ్మకులజాతిను, విశేషించి దేశారాధనకులును, అగు సుంకవెల్లి వెంకటసుబ్బారావుచౌదరిగారు కేరళ రుగ్మరచే విగతజీవులై రవి వినుటకెంతయు చింతిల్లుచున్నారు.

వీరు కాంగ్రెసు ఆదేశమునందుకొనినది నిందలు ఖచ్చిత వస్త్రధారణలై ఖచ్చితభివృద్ధికి మిగుల ప్రోత్సహమును చూపిరి. దేశభివృద్ధికిరమగు మండలపథలము, తాలూకాపథలమును, రాష్ట్రపథలమును సేగుచు అందుదేశభివృద్ధియనున కనువగు ట్టుపన్నునియ్యుండిరి. కాకినాడలో జరిగిన దేశీయమహాసభకు అధ్యక్షులగు శ్రీమత మాలాకా మహమ్మదాలీగారికిని, చిత్రరంజనదాసుగారికిని తూర్పుగోదావరిజిల్లాతెలుగులక్షణమున నొసంగిన స్వాగతప్రత్యుత్తుల విశేషించి వీరి ప్రోత్సహమే అయియుండెను. ఇట్టి దేశసేవారాధనపథలని యాత్మక కరుణా మయుండగు శ్రీపరమేశ్వరుడు శాంతినిసంగుకాత. మమిశ్రులగు యీ వెంకటసుబ్బారావుచౌదరిగారి మరణమువలన గుండుచున్న చారి కుటుంబమునకు యిందుమూలమున నుద్ధారమును దెలుపుచుంటిమి.

కాకినాడ. కర్త సత్యరాజు.

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతి పరీక్ష 1929
 రాజోలు ఫిబ్రవరి నెలయొక్క మొదటి కనివారమున ఆదివారమున జరుగును.
 ఈ పరీక్ష ప్రారంభించినది మొదలు ఆంధ్ర జనాభా యవతీమణు లెందరో విద్యాభివృద్ధిని బొందిరి. బంగారు పతకములను బడసిరి. ఇంకను అనేక అమూల్య పుస్తక బహుమతులను గైకొనిరి. ఒక గ్రామమునుండి మరెయ్యి గ్రామమునకు పోవుకర్ణమును బొందకయే మాపరీక్షకు హాజరైనవారు. ఇంటివద్దనేయుండి చదువుకొనవచ్చును. పోస్టాఫీసు ఉన్నప్రతి గ్రామములోనూ మాపరీక్షను యేర్పాటు గావించుము. క్రిందటి పరీక్షకన్న యీపరీక్షకు బంగారు పతకములు పెచ్చుగా నుండును. శ్రీ పితాపురం మహారాజుగారు మా యుద్యమమునకు నిండుదయతో రాజపోషకులుగా నుండియున్నారు. గాన నో సోదరిమణులారా? పచ్చేఫిబ్రవరి 5, 6 తేదీలలో జరుగ బోవు మాపరీక్షకు వందలాదిగా దరఖాస్తులనుచేసి మాచే నెలకొల్పి జడ్జి సరస్వతీదేవీపూజకు సర్వి విద్యాభివృద్ధినిబొంది మా నవనైవేత్త ఇచ్చుగొనుటగాక.

పరీక్షా విధానము
 1919 సం॥ ఫిబ్రవరి 5, 6 తారీఖులలో పరీక్ష యీవిధముగా జరుగును.

సాహిత్యము:-
 పద్యకావ్యము 5-2-1929 తేదీని 11 గంటలు మొదలు 1 గంటవరకు వచనభాగము డిటా 2 మొదలు 4 గంటలవరకు వ్యాసరచన డిటా 4-10 మొదలు 5-10 వరకు తెక్కలు 6-2-1929 తేదీని 11 గంటలు మొదలు 1 గంటవరకు శాస్త్రము డిటా 2 మొదలు 4 గంటలవరకు తరఖాస్తులను యీసంవత్సరపు దీక్షంబరు 15 వ తేదీలో గా దరఖాస్తు ఒక్కంటికి రు 0-4-0 లు రుసుముతో కార్యదర్శివద్దకు పంపవలెను.

వతనీయ గ్రంథములు
 ప్రాచీనపాత పరీక్షకు పతనీయగ్రంథములు యీక్రింది ధనున యేర్పాటు గావించబడెను:-
 పద్యకావ్యము 1. భాగవతములోని రుక్మిణీకల్యాణము (విడిగా న్నల్పపద్య దొరకును) 2. భావమురలి పుట రు 0-4-0 లు. గ్రంథకర్తయొద్ద దొరకును. గ్రంథకర్త:- శ్రీయుత కవి కొండల వెంకట్రావుగారు బి. యె. బి. యల్. పక్షిలు నర్సాపురం.

వచనము శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహగారియొక్క కర్పూరమంజరి (మొదటిభాగము మాత్రము) గ్రంథకర్తకు రాజమహేంద్రవరమున వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

మ.రా:- సాహిత్యమునందలి సామాన్య వ్యాకరణ నూత్రములను పద్యములు సాధారణ వృత్తులగుట విభజనము చక్కగా నేర్చుకొనవలయును.

వ్యాసరచన కయిన చెక్కుబడ్డ గ్రంథములనుండియు ఇంకా ఇతరసామాన్య అంశములనుగూర్చియు ప్రశ్నలడుగవచ్చును.

శాస్త్రము:- గృహనిర్మాణకళ (Domestic Economy) గ్రంథకర్త శ్రీయుక్తేశ్వరరాజు కామేశ్వరరావుగారు బి. యె. ఎల్. టి. (రామా కంపెనీ, యెలూరు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అనివ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను) పుట రు 1-0-0.

గణితము:- ఏ పుస్తకమునయిన నుపయోగపరచుకొని ఈ క్రిందివిషయములను నేర్చుకొనవలయును.

- 1 లక్షలవరకు సంఖ్యానీకము. సంఖ్యల సంకేతముల అంకెలను అక్షరములతోను వ్రాయుట.
- 2 సామాన్య సంకలన, గుణకార, భాగహారములు, +; -; X; ÷; =; ఈ గుణకుల అర్థము, ఉపయోగము.
- 3 రూపాయలు, అణాలు, పైసలు, మైదు, ఫర్దాగులు గజములు, అడుగులు, అంగుళములు, బాడములు, మణుగులు, పీతలు, శేర్లు, ఘములు, తులములు.
- 4 ఎకరములు, తెంటులు, గజములు, రీములు, దస్తాలు, గ్రోసులు, డజనులు, ఇవి ఏమి వివిధ సంఖ్యల వ్యవకలన గుణకార, భాగహారములు యొక్కతెక్కలు.
- 5 సామాన్య వాడుకతెక్కలు (Simple Practice)
6. $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \frac{1}{6}, \frac{1}{7}, \frac{1}{8}, \frac{1}{9}, \frac{1}{10}, \frac{1}{11}, \frac{1}{12}$ ఈ భిన్నములు.
- 7 చతురశ్రహ పనుకొనుములు గల వస్తువులు లేక ప్రదేశముల చతురము.
- 8 "సగటున" ఇవ్వచ్చు చిన్నతెక్కలు. (Average)
- 9 "అసలు" నకు వడ్డీ, మొత్తము కనుగొనుట.

మ.రా:- 1 యొక్కతెక్కలన్నియు ప్రతిదినము ఉపయోగము లొనడుచు వ్యవహారము ననుసరించి యుండును. అందలి సంఖ్యలు వాడుకలోనుండు మొత్తముల వినియోగపడుచు.

2 యొక్కతెక్కలు పై అంశములను గ్రహించిలో లేదో యని తెలిసికొనుటగాని, గూఢముగాను కఠినముగా నుండవు.

3 నిత్యోపయోగమునకు పనికిరాని కేవల గణితసాధనమునకే యుపయోగించునట్టి పెద్దతెక్కలుండవు.

4 ప్రథమసూత్రములను పరీక్షించు ప్రశ్నలు వస్తురూప కములమీద నుండునగాని జటిలంకలమీద నుండవు.

అద్దంకి బిందుమాధవరావు

కార్యదర్శి.

వగుల్లకు తెలము

డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. లో 0-11-0
 అరికాట్లు, అజిచేరులు, చర్మముకారకములను, కేశకలిసలన పగిలినకాయలయు, జిలపుట్టులయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన వగుల్ల మాని జల పోయి మంచిదక్కన రాగిలదు. వగుల్లకొప్పియుండదును. వ్యర్థక్రయము.
 అమ్మతాంజుల దీపో. బొంజాయి. ము. దాగు

రాజరాజేశ్వరీ జ్యోతిషాలయం

మిశ్రాతముగాని, తేజస్వయుగాని పంపిన జైమిని శాస్త్రోక్త 20 లక్షములు కట్టి ఆయుర్విషయము, యోగ విషయము, కళత్రవిషయము, సంతానవిషయము వ్రాయుటకు రు 5-0-0 దశాంతర్దక్షిణగరవారు ఉత్తరముద్వారా తెలిసికొనవలయును. ఆయుర్విషయము యోగవిషయము కళత్రవిషయము సంతానవిషయము తెలుపుటకు. 2-0-0 4972 బెజవాడ, పూర్ణానందంపేట

దీర్ఘరంగవైద్యశాల

వేటపాలెం : ఆలవదలిన మొండివ్యాధులను స్థాంపు మీద గ్యూరంటీయచ్చి కుదుర్చుచున్నాము. మాకేని పరీక్షచేయుటకు సవాలుచేయుచున్నాము. "ఏ వ్యాధికినైనను మందు రు 8-0-0."

లేబరు కమిషనరుగారు

శ్రీయుత బి. శివరావుగారిల్లు వ్రాయుచున్నారు:-

లేబరుకమిషనరుగారి మూలమున యీరాష్ట్రములో కార్మికస్థితి బాగుపడగలదనుకాళ గలిగియుండినవారిలో నేనొకడను అయియుంటిని. రెండేండ్లక్రిందట మేము నలోముమేయరుగారి కొక రాయబారమునంపి, ఒకసీరమును నువ్వోగముని నియమింపగోరియుంటిమి. పరో బార్లి ప్యాడిసనుగారు విరమించినతరువాత స్టేటుగారి నియామకమువలన నాకుగొంత యాత బుట్టియుండెను. వీరితో నాకొకసంవత్సరము అనుభవముగలిగిన తరువాత నాయాశలన్నియు నడుగంటినవి. లేబరుకమిషనరుగారు కార్మికక్షేత్రమునకు మేలైనవ్యక్తులనుండుటయేగాక, గొప్పయూటలకు ముగాగుడ నిలుపుచున్నారు.

గత ఆరు లేక యేనుసంవత్సరములో నేను జూచి యుండిన లేబరు కమిషనరులలోకెల్ల స్టేటుగారి నే నెక్కువ నిర్దాక్షిణ్య హృదయులుగా గనుగొంటి. మాపనునకు 2500 రూప్యముల వేతనము. 500 మొదలు 1030 రూప్యములవరకు ప్రయాణభత్యము పగైరాలు, పొందుచున్న సివిలు యుద్వోగమును మాపనునకు 10 నుండి 15 రూప్యముల వేతనమును పొందుచున్న భారతీయ పనిచాని కష్టములను గ్రహించుట కష్టముగాబోలు. స్టేటుగారు ఒక సంవత్సరము లోపున పరో బార్లి ప్యాడిసనుగారికంటె నెక్కువగా పర్యటనము సలిపియున్నారని నే నెరుగుదును. అయినప్పటికి, వీరు లేబరు కమిషనరుగా కార్మికక్షేత్రముయొక్క విశ్వాసమును గడించుట కొక్కమంచి కార్యము నయినను నేనియుండుట నేనెరుగను. ప్రభుత్వ శ్రమపుగా భావించబడజాలని ఎం. సి. రాజాగారు సయితము స్టేటుగారి చర్యలతో విసుగు జెందియున్నారు. స్టేటుగా రివ్వకు తంజావూరునకును తిరుచునాపల్లికిని బోయియున్నారు. అప్పటి రైల్వేసమ్మె తరువాత పరిస్థితులను కనుగొనటమున, మంచి ప్రయాణభత్యమును పొందుటకునుగూడ వీరిచ్చటి కేగియున్నారు. ఎస్. వి. ఆర్. ఏజంటు తనకును పనివ్రాండ్రుకును గలభేదముల వరిమార్చుము లేబరు కమిషనరునకొప్పగింపబడిచియున్నారు. కార్మిక తగాదాల పరిమార్చు విషయమున స్టేటుగారిమాన్యులను నేను బాగుగా తెలిసియున్నానుగావున, ఎస్. వి. ఆర్. పనివాండ్రు వీరిపలలో జిక్కుకొనవలదని నేను హెచ్చరించుచున్నాను. వీరుయేదంటుతోనే ప్రత్యక్షముగా రాయబారముపలిపిన బాగుండును. తత్ఫలితము లుత్పత్తి క ర ము గా ని చో స్టేటు గారి జోక్యములేకుండ నొక స్వతంత్రబోర్డుద్వారా తగాదా పరిష్కరింపబడవలెనని నేను సలహాకొనవచ్చుచున్నాను.

లేబరు కమిషనరువదలని తీసివేయుటగాని, లేనిచో స్టేటుగారికి తమకు తగిన జోక్ యుద్వోగమునిప్పించి, యొక భారతీయుని కమిషనరుగా నియమించుటగాని, ప్రభుత్వము గోరవలెనని, యీ రాష్ట్రమునందలి కార్మికసంఘముకు నేను సలహాకొనవచ్చుచున్నాను. నేనింతకుపూర్వము జెప్పినట్లుగా, లేబరు కమిషనరు ప్రస్తుతము నిజముగా యజమానుల కమిషనరుగానున్నాడు. స్టేటుగారు తమ పూర్వకులంటె నెక్కువగా నాయం దీయభిప్రాయమును గలిగించియున్నారు.

కీ॥ శే॥ రామ్మూదురాజుగారు

దా॥ వరదరాజులునాయుడుగారిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:- రామ్మూదురాజుగారియకాలమరణమునకు రాజుడు భిరుచున్నాను మూరేండ్లక్రిందట రామ్మూదు సంస్థానాధిపతి ప్రెంచివారికి సాయముజేసినందున ఆకాలముననే ఇంగ్లీషువారిసంస్థానము నొకజమిందారికి విడిచివేసి ఈసంస్థానమెల్ల వ్యక్తును లేమిలేవాంగ్లయునునకు ముఖ్యులయియు గానున్నది. ఈసంస్థానము దానశిలక్యమునకు భ్యాధిపహించియున్నది. ఈకారణముచేతనే వారి తెండ్రెగారి కాలములో నిది ఋణములూ యొప్పును, వీరు ఋణములనున్నటిని దీర్చివేసిరి. వీరికి విద్యయందభిరుచియొక్కవగానుండుటయేగాక తమ సంస్థానమును పాలించుట యందుగూడ నెక్కువసామర్థ్యము జూపియుండిరి. వీరినేక సంవత్సరములకాలము కాపనసభ్యులుగా నుండిరి. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా పిలిపింపిననీవు, ముఖ్యముగా కొనియాడబడదగియున్నది. ఇతరరాజులు, నవాబులు, పలేగాకవీరికి దేశభక్తియొక్కపగానుండుటచే, జాతీయోద్యమముపట్ల వీరుకత్తభావము జూపియుండలేదు. వీరు మంత్రివదని సంగీకరింపకుండుటకుగూడ వీరిదేశభక్తియే కారణమయియుండెను. వీరి రాజకీయాభిప్రాయములు సునయభిప్రాయములకు భిన్నముగా నుండవచ్చునగాని, వీరి జీవితాంతమువరకు జాతీయోద్యమమునుపట్ల కత్తభావ మెన్నడును బూనియుండలేదు. వీరి మరణమువలన లేమిలే రాష్ట్రమునకు గొప్పకొరతవాటిల్లినవి. వీరి భార్యకును, పిల్లలకును, వీరి సోదరులకు శ్రీయుత రాజారాంపాండ్యును గాకిని నాహృదయ పూర్వక సానుభూతిని దెలుపగోరుచున్నాను.

కార్మిక సంభవము

దక్షిణాంధ్ర రైల్వే కార్మికుల

శిక్షలు

కనకూరు, ఆగస్టు 7-143 నెక్కు 145 నెక్కు నెల ప్రకారము నిండియున్న 42 మంది సమ్మెదారుల కేసు విచారణ కడలాడు ప్రేమనరీ సబుమేజిస్ట్రేటుగారియందు జరిగినది.

ఇద్దరు ప్రైవేటునులకు చెరియొక రూ 5 లు జరిమానా విధింపబడినది.

విక్రమసింహ అగ్రస్తులేయబడియుండిన రిరీ మంది సమ్మెదారుల విచారణ జరిగినది. వారికిని జరిమానా విధింపబడినది.

ఆగస్టు 9 తేదీకి కేసు విచారణ వాయిదా వేయబడినది.

కూనూరు కర్మాగారములు

కూనూరు, ఆగస్టు 7:-కర్మాగారములు తెరువబడిన తొడగి 5 గురు పనివాండ్లు గ్రామములో తేనికారణమున పనిలోకి రాలేదు. వీరిని అంతమాత్రముచేత కర్మాగారాధికారులు బర్తరపుచేసిరి. అత్యాయమానగా వీరిని బర్తరపుచేసిన కారణమున కార్మికులందఱు సత్యాగ్రహ మవలంబించిరి. 75 మంది కార్మికుల రాజీనామాలు దాఖలుచేసిరి. మిగిలినవారందఱు రాజీనామాలు దాఖలుచేయుదుమని బెదిరింపిరి.

ఇంతలో పోలీసువారు వచ్చి పనివాండ్లను పనిచేయునలసినిగా బోధించిచెప్పిరి. బర్తరపుచేయబడిన పనివాండ్లుకూడ తిరిగి చేర్చుకొనబడిరి. కర్మాగారములలో పని యధాప్రకారము జరుగుచున్నది.

యస్. యం. జోషి, వి. వి. గిరి, వి. దట్టియ్య, ఆర్. నాయుడుగార్ల వాగ్బంధమున

గిరిగారి ప్రకటన

నాగపట్నం, ఆగస్టు 8:-యస్. యం. జోషి, వి. వి. గిరి, వి. దట్టియ్య, ఆర్. నాయుడుగార్ల తంజావూరు మీదగా మోటాడకాకుమీద నాగపట్నం విచ్చేసిరి.

నేటి ఉదయం 10-30 గంటలకు 144 నెక్కు ప్రకారము వాగ్బంధపు టుత్తరపులు జారీచేయబడినది.

నాగపట్నం మనకుమీద వరిపరములలో 5 మైళ్ల ప్రాంతము నకుగారి తంజావూరుమలరకను వీరు ఆడుగుబెట్టరాదనియు వీరు విచ్చుటకు కల్లోలము, దౌర్జన్యము, రక్తపాతము కలుగునని ధిరిగానుండుటకు మేజిస్ట్రేటుగారి నీతి తక్షణపు జారీచేయడమైనది తెలియజేయబడినది.

వి. వి. గారి ప్రత్యుత్తరము

యస్. యం. జోషి వి. వి. గారి లిఖించి రీతిగా ప్రకటనచేసిరి:- అఖిలభారత రైల్వే కార్మికసంఘమువారి జోరిక ననుసరించి రి తేదీని గోల్డెనురాతనకు వెల్లిలిమి. అచట కొంత మంది కార్మికులతో మేము సంగతించి పరిస్థితులను తెలిసి కొంటిమి. ఆదేశప్రకారముగా చేయుటకై నాగపట్నమునకు గూడ విచ్చేలితిమి. మేము చేసినది విచారణకు కత్తపాతము దొమ్మియ్యదగు జరుగునని గవర్నమెంటువారు తెలయచున్నాడు. దీనిపట్ల ఏమిబోధపడుచున్నదనగా:-

ఈ కార్మికసమస్య పరిష్కారము కాకుండ ఇదే విధముగా ఎల్లకాలము ఉండవలయునని గవర్నమెంటు అధికారులు జోరుచున్నట్లున్నది. కేవల వాణిజ్య పారిశ్రామిక సంబంధమైన యాతగాదాలకుండు గవర్నమెంటువారు అనుసరమైన జోక్యమున కలగజేసికొనుచున్నట్లుగా కన్పించుచున్నది.

ఈ తగాదాలను మేము పరిష్కరించుటకై యియ్యదలచిన సలహా సహాయమును వారు త్యజింపించి నిరాకరించుచున్నారు. (ఫీ. పే.)

దంత చూరము

దట్టి 1-3 నా 0-2-0; 12-3 1-4-0

ఈ దంతచూరములో తంజావూరుమలన చిట్ట 9. 4 రుసు. చిట్టకునుండి రక్తముకాడకుండును. శోటదుర్బలమున తేలికగానుండును. తంజావూరుమలన తేలికగా నుండును.

చిట్టకు తేలికగానుండును. శోటదుర్బలమున తేలికగా నుండును.

దగ్గులకు, జలుబులకు,
గొంతు నొప్పికి తొమ్మపడిక
మునకు పీల్చదగినమందు
నివారిణి.

PEPS

పెప్సీ బిల్డలను మింగినవంటనీ, అందుండి మందుపంపుమైన పొగ వెలువడి, క్యాచికోశనులందఱును వ్యాపించును.

క్యాచి నాశము నందును నుపశమనముగలిగించును. కఠమును తగ్గించి, దగ్గుల పొగొట్టుకు ఇన్ ఫ్లూయెంజా, నుమోనియాసంబంధమైన విషక్రిములను సంహరించును. బాధ అంతయు నివారణమగును.

నేడే ఒకసేపానుకొనుడు రూ 1 కి రూ 1/- నుండులంగళ్లపై యందును దొరకును.

బొంబాయిపౌరుల అభినందననధ

బొంబాయి, ఆగస్టు 7:-మరాఠీ మహావిద్యాలయ భవనములో వార్డోలీరుకుల సభిసంఘములకు సభికూడెను. జమ్నూదాస్ మహాశాసనధ్యక్షతవహించుచు వార్డోలీరుజయము భారత దేశముయొక్క భూమినిస్థు విధాన సమస్యను పరిష్కరించినదని చెప్పెను. అతడు త్రియుత వల్లభభాయి పటేలు గారి సత్కృత మొగ్గడించి సత్యాగ్రహము సామ్రాజ్యమదము నొంచలించి, నిరూపించినవా దీక్షజే యని చెప్పెను.

మనీగా రిట్టుపన్యసిందిరి:- వార్డోలీ శేడు భారత దేశముయొక్క ఆయువుపట్టుయినది. భారతదేశమునకు కీర్తి తెచ్చినది యు, రాగల పోరాటము లో భారతదేశ దాస్య విమోచనమునకు తోడ్పడగల ప్రదేశము వార్డోలీయే.

మాలనా మోతాతీగాదు వార్డోలీ విజయము సత్యాగ్రహవిజయమే యని వాడెచ్చిరి.

కాశిలో ఆనందము

కాసి, ఆగస్టు 7:-వల్లభభాయిగారివరకు లంగీకరింప బడినవరి తెలిసినతోడనే యిప్పుట ప్రజలు చాలసంతోషించిరి. ఆదేశప్రకారము వార్డోలీ రంపుకులకు తస్మాద్యుడుగు సర్దార్ పటేల్ గారి సభిసంఘము ప్రధానవ్యాసము వ్రాయుచు నింత కంటే గౌరవనీయమగుసంధి యుండబోదనియు, దౌర్జన్యరహిత సత్యాగ్రహము జయించెననియు వ్రాయుచున్నది.

(ఆ. పేన్)

నేన్ గుప్తాగారి యభిప్రాయము

(ఫీ. పేన్ ప్రతినిధి వార్డోలీ తగాదా పరిష్కారము విషయమై తన యభిప్రాయమును అడుగగా నేన్ గుప్తాగారిట్లుచెప్పిరి. వార్డోలీ విజయము మహాత్మాగాంధీ ప్రతిపాదించు దౌర్జన్యరహిత సత్యాగ్రహోద్యమ విజయమని జెప్పవచ్చును. వార్డోలీ ప్రజలకు వల్లభభాయిచేసిన నిష్కల్మష సేవకు వారు సర్దార్ అను బిరుదమునిచ్చుట చాల సమంజసముగా నున్నది. పటేల్ గారు నాయకత్వము వహించుటకు ప్రజలు తప్పుదు సూర్యుల పట్టియుండుట. ఈ ఉద్యమ విషయము భారతసహాయనిరాకరణోద్యమమునకు దోహదమొసంగక మానదు. ఈ యుద్యమము కేవల స్థానికసమస్య యని మహాత్మా డెంతచెప్పినను మంచి శిక్షనొందిన నాయకులను ప్రజలును ఉండినచో సహాయనిరాకరణము దేశమునందంతట జయప్రదము కాగలదనియు, భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము సమకూర్చగలదనియు నాకు నమ్మకము గలదు. (ఫీ. పేన్)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 9-వ తేది గురువారము

ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలిని ,, ర 42 కని రు 12 12 0 18 0 0

నెల్లూరిని ,, డిల్ 18 8 0 14 0 0

శిల్లి ,, డిల్ 15 8 0 17 8 6

రానుల ర. 164 ఇస్తా 1-3 ,, 11 0 0 12 0 0

శువ్వలు ,, ,, 18 0 0 23 0 0

ధాన్యముపన్నులు

కందులు బస్తా 1-3 ర 207 ,, 15 0 0 16 0 0

నెమగలు ,, డిల్ 12 14 0 13 3 3

పెమలు ,, డిల్ 14 0 0 16 3 0

మిగుములు ,, డిల్ 14 0 0 17 0 0

ఉజనలు ,, ర 195 ,, 11 0 0 11 5 0

నూనెపన్నులు

శువ్వలునూనె కా 1-3 ,, 145 0 0 150 0 0

నెయ్యి ను 1-3 ,, 14 0 0 21 0 0

మిమకా తేలనెమగవత్త కా 1-3 ,, 50 0 0 52 0 0

చీలితోకొట్టిన ,, ,, 43 0 0 46 0 0

జీలనెమగనూనెగానుగ కా 1-3 రు 119-0 మిమకా నూనె 115-

అముదము కా 1-3 106 0 0 109 0 0

చిల్లరపన్నులు

చాయపనుపు కా 1-3 112 0 0 115 0 0

కూరపనుపు ,, 75 0 0 80 0 0

నెరవకాయలు(గుంటూరు) కా 1-3 77 0 0 84 0 0

దనీయాలు ,, కా 1-3 91 0 0 105 0 0

గుంటూరుపొయకట్టు నీలిమండు ముంగు 1-3 రు 40,45

కాళసా నీపొయకట్టు ,, ,, 50,55

తెల్లము కా 1-3 రు 26 0 0 49 0 0

అస్కాచక్కర బస్తా 4-5 ,, 26 11 0 27 0 0

చింతపండు కా 1-3 ,, 28 0 0 30 0 0

ఇనుము

వట్టారకం కా 1-3 ,, 81 0 0 88 0 0

సవరం ,, 29 0 0 31 0 0

రవ్వండు ,, 26 0 0 31 0 0

నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి రు 8 2 0

నెం 6 ,, కట్టారి ,, 6 8 0

నెం 24 ,, లాకి ,, 6 0 0

నెం 20 1/2 రెట్టెత్తెయి ,, 7 10 0

నెం 40 బామ్మరు 10 నా ,, 11 18 0

నెం 44 సాండో ,, 6 0 0

నెం 40 రాటి ,, 10 12 0

నెం 4 బెన్ని మసీది ,, 4 12 0

దూది

కోండాజెట్టు బాదన 1-3 రు 897 8 0

లోహములు

నండి 100 రులం 1-3 రు 62 12 0 68 0 0

బంగారు రులం 1-3 ,, 21 0 0 21 2 0

సవరం 1-3 18 7 9

ఇత్తడి కా 1-3 ,, 225 0 0 230 0 0

కాగి కా 1-3 ,, 268 0 0 278 0 0

రంగులు

తేలు స్వీట్లరలాండు అలిజరయిన్ సింహం

సీపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 58 0 0

,, సీలిరం 1 రతి 1 10 0

,, 14 రతులు 1 10 0

,, 28 రతులు 1 2 0

,, 56 రతులు 1 8 6

,, 1 అంచు 1 8 0

రేర్మలు పొక్కుస్కాల్ రేల్ అనగా (బర్ని, రేడ్) 3 4 0

కాగో 3 రి 1 0 0

చిరు 3 రి 1 2 0

వృత్తాంతలేఖలు

ఆడయారు

(స్వకీయ విలేఖరి)

దివ్యజ్ఞానసమాజ ఎన్నికలు

డాక్టరు బెసెంటుగారి అధ్యక్షత

ఆడయారు, ఆగస్టు 6:—దివ్యజ్ఞానసమాజాధ్యక్షుని యొక్క కలం ఏడేండ్లకొకసారి జరుగుచుండును. నేడు సమాజమునకు అధ్యక్షులుగ నున్న డాక్టరు అనిబెసెంటుగారి అధికారకాలము ఈసంవత్సరాంతముతో ముగియఁగా, వీరిపదవికి 1908 సంవత్సరమున వచ్చిరి. అప్పటినుండి యంతసేరకు సమాజమునకు అధ్యక్ష నియామకపు పేర్లను జరిగియుండెను. ఈ ఎన్నికలలో బెసెంటుగారి విజయముగాంచి యుండెడిది. సమాజనియమముల ననుసరించి, డాక్టరు బెసెంటుగారి యాచారములను అనుసరించి కాళ్ళకాళ్ళముగ నెన్నుకొనుటకు సమాజసభ్యులకు స్వాతంత్ర్యముగలదు. కాని, బెసెంటుగారి రెండలకు అంగీకరింపక, నాలుగవసారి, అధ్యక్షపదవికి, సామాన్య ఎన్నికలలోనే నిలుచుటకు సమ్మతించినందున, ఈసంవత్సరమున దివ్యజ్ఞానసమాజ కాఖలుగల అన్నిదేశములలోను ఎన్నికలగుడ అయి దారు సాసముల నుండియు జరుగుచున్నవి.

ఎన్నికల ఫలితములు

ఈసంవత్సర ప్రధాన కార్యసాధనమునకు వచ్చినది. ఎన్నికల నిర్వాహకులగు స్వార్థ్యురారు అన్నిదేశములవారలను డాక్టరు బెసెంటుగారి అధ్యక్షతపదవికి ఎన్నుకొనఁజేసి రెండు ప్రకటించి యున్నారు. ఈయెన్నికననుసరించి డాక్టరు బెసెంటుగారు 1908 వ సం॥ వరకు అధ్యక్షత స్థానము నలంకరింతురు. అధ్యక్షతపదవి కన్నిరీతుల అర్హురారు డాక్టరు బెసెంటుగారిని ఆంధ్రులపక్షమున మే మభినందించుచున్నాము. వారి యధికారకాలమున, ఆంధ్రులు పూర్వముకన్నను ముతవిషయమునను, కౌశల్యవృద్ధికరములగు సమస్త విషయములలోను ముదంజలేయుచు భవ్యులయ్యెదరు గాక!

డాక్టరు బెసెంటుగారు, ప్రస్తుత సంచార కార్యక్రమము ననుసరించి ఈనెలాఖరునకు బొంబాయిచేరి ఆఖరుభారత రాజ్యాంగ సభలో బాల్గానుటకు లక్ష్యము పెట్టెదనని తెలియుచున్నది.

దివ్యజ్ఞాన కలాశాల

ఈ సంవత్సరము కలాశాలలో విద్యార్థుల యొక్కయు, విద్యార్థినులయొక్కయు సంఖ్య చాలవరకు పెరిగినది. ఇందులో ఆంధ్రదేశమునుండి వచ్చినవారి సంఖ్య చాల విస్తారముగ నున్నదని వ్రాయుటకు సరిపించుచున్నాను. ప్రస్తుత యాక్రమములు చాలవరకు, కలాశాలవారు, శ్రోతృభవము లనేకముల నిర్మించుచున్నారు. భవన నిర్మాణమున ఆంధ్ర సోదరు లనేకలు ద్రవ్యసహాయముచేసి తోడ్పడిరని వ్రాయుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము.

కలాశాలాధ్యక్షులగు ప్రొఫెసరు జి. వి. నుర్సారావుగారి యొక్కోహితే సంచారకార్యక్రమము జనుప్రదముగా నెరవేరినదనియు వారనేకదేశములకు సందర్శించి అచ్చటి విద్యాపద్ధతులను ప్రత్యక్షముగ గాంచిరినియు వినుచున్నాము. సెప్టెంబరు మాసమున నుబ్బారావుగారు మాతృదేశమునకు విచ్చేయుదురు.

శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు

శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు ఆమెకొఖండ సంచారమును ముగించి, ప్రస్తుతము హేలందురేయన, ఖాళి యాక్రమముల ఏమననవచ్చుచున్నాడు. అచ్చట ఈవారమున నానాదేశభారత సభ్యుల మహాసభ జరుగును. సభకు బారధ్యక్షతపొంది, సభాకార్యక్రమమును నడుపుటకు ఈ మహాసభకు ప్రపంచమునందలి అన్నిదేశముల నుండియు ప్రతినిధులు పెక్కుమంది వెళ్లియున్నారు. భారతభూమినుండి నైతికము ప్రతినిధుల లనేకలు వెళ్లియున్నారు. సభాకార్యచర్య అచ్చటికి చేరినకోడనే ప్రయోగపరగలును. ఈ మహాసభ ముగిసిన తదనంతరము పొంతకాలము శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు యూరోపుదేశమున సంచారముచేయుచు శ్రీకొంబనెలకు మాతృభూమిని చేరుగలరని తెలియుచున్నది.

బందరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఉద్యోగుల మార్పులు

బందరు, ఆగస్టు 5:—కృష్ణాకలెక్టరు బోల్ల నుగారిని కొలవిరాజులలో పబ్లిక్ కలెక్టరుగ నియమించి, ట్రాన్సుగూరుచేయుట రనియు, స్కాట్టు ట్రాన్సుగూరు కృష్ణాకలెక్టరుగా వత్తురనియు తదంతిగ నున్నది. నెహ్రెబరు మాసంతమున వచ్చుచుగోదావరి కలెక్టరు టాకగారు తెలపుమిద నీచువబోవునపుడు, వారి సారే ఎఫ్. డబ్లియూ. స్ట్రెన్గ్ నుగారు వచ్చిన రనుకొనుచున్నాడు.

కలరా

ఈసంవత్సరము మావట్టామలో కలరావ్యాధి బానిగనే వ్యాపించినది. పూటూరు ముప్పదియవ వసోయిరి. ఆంధ్ర బాతీయకళాశాల రైటుగోడండి తన శ్రద్ధాశక్తుల నన్నిటిని కళాశాలకై ధారపోసిన భోగ రాజు సదాశివ శుబ్రహ్మణ్యగారు కలరావ్యాధితో బాధపడి మరణించిన తెలుగు చింతిలు చున్నాము.

బార్ అసోసియేషను

ఈయేడు బార్ అసోసియేషను యొన్నికలలో ఏరిగి పురాణం కృష్ణమూర్తిగారిని అధ్యక్షులుగను ముడుమారి తీరభద్రయ్యగారిని కార్యదర్శిగ నెన్నుకొనిరి. శ్రీయములు శిలం జగన్నాథరావు, ఎలమంచిలి నాగభూషణం, వి. వి. కె. నుబ్రహ్మణ్యం, బొల్లిని నారాయణస్వామి నాయుడు, పెంపటి నర్సింహంగార్లు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనిరి.

ఇండియన్ బ్యాంకి

మద్రాసు ఇండియన్ బ్యాంకివారు యిప్పుడూడ నొక బ్రాంచిని అనతికాలములో స్థాపించుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

మున్సిసిపల్ ఎన్నికలు

ప్రతిసంవత్సరం మున్సిసిపల్ ఎన్నికలు నెహ్రెబరుమాసములో జరుగుచుండెడివి. ఈసంవత్సరమునూడ నట్లు జరుగునో లేదో తెలియవచ్చులేదు. ప్రజాసంఘమువారు మాడ తా మిదివరకుమాసిన యాత్నాసాధుడు మాడించు సూచన తెమియు గాన్పించుచున్నది.

దక్షిణ యిండియా రైల్వే

రామస్వామినాయకరుగారి కేసువిచారణ

ఈకోడ్లు, ఆగస్టు 7:—ఇ. వి. రామస్వామినాయకరుగారు దక్షిణయిండియా రైల్వేసమ్మె సంజర్మములో అరెస్టుచేయబడిరి. వీరికేసు విచారణ ఈనెల 10 లేదని జరుగును. నాయకుగారు కిమరపున ఏదీమైనవాదన చేయ దలంబుకొలేదు. గోబిక్లెట్లాతెనినాను లైన నుబ్బన్న ఆసారిగారు 144 సెక్షనును ఉల్లంఘించినందున వీరుకూడ అరెస్టుచేయబడిరి. వీరికేసుగూడ 10 లేదని విచారించబడును.

ఆమెకొఖండమున కాలిఫోర్నియా రాష్ట్ర ప్రాంతమున వీరు నిర్మించిన అనంతాశ్రమమున మేనెలలో అక్రమ్యుతమున మహాసభ జరిగినది. ఈసభలో బాల్గాని శ్రీకృష్ణమూర్తిగారి యావదేశికావ్యుత్తమును గ్రోలుటకు, ఆమెకొఖండమునందలి అన్నిదేశముల వారును విచ్చేరిరినియు, సభలో వారిచ్చిన యుపసాధ్యమము విజుటకు, తారకసంఘసభ్యులేగాక, తదితరులు నైత మనేకవచ్చి యానందించిరినియు తెలియుచున్నది.

భారతదేశమున నైతము ఇట్టిమహాసభ రాబోవు సంవత్సరప్రారంభమున మదనపల్లెపై చేయవచ్చు యుగి. పూర్వప్రాంతమున జరుగును. సభకు జనుప్రదముగా నిర్వహించుటకు మదనపల్లి విద్యుత్ విశ్వవిద్యాలయము అన్నియేర్పాట్లను చేయుచున్నాడు. ఈసభలో నైతము శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు పాల్గొని, కార్యక్రమమును నడిపురును.

ఆంధ్రదివ్యజ్ఞానసభలు

ఆంధ్రదేశ దివ్యజ్ఞానసమాజ వార్షికసభలం ఈ మేనెల 18, 19 లేదని కో కర్నూలు నగరమున జరుగును. డాక్టరు బాల్గి అందుకుగాను అధ్యక్షత వహించురు. సమాజపక్షమున ఆంధ్రదేశమున పనిచేయుచున్న నాయకు లనేకలు సభలకు విచ్చేసి యుపసాధ్యమముల నిర్తురు.

శ్రీమతి దుక్కిణిదేవిగారు నైతము ఈసభలకు విచ్చేసి, భారతదేశాభ్యుదయమున శ్రీలంకల బాధ్యులను గురించి ప్రత్యేకోపద్యాసముల నిర్తురు.

తిరుత్తుని

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానము

ఆగస్టు 7:—ఆకాశమునందప్పుడప్పుడు ముప్పులు గ్రమ్ముచున్నవిగాని, వర్షము భారాశముగా వర్షింపక తుంపరలు మాత్రమే పడుచున్నవి. తాలూకా మొత్తము వర్ష వింతదనుక భూస్య మెసోయినందున బావులు, గుంటలు, చెరువులు నీరులేక యెండిపోవుటయే గాక పువ్వాళిపెద్దు, రాగి, సజ్జ, కొట్టువగైరా పెదలన్నియు గూడ నిలువున యెండిపోయినందున రైతాంగ మల్లాడుచున్నాడు.

కలరా

ఈసంవత్సరము కలరాదేవత యీ తాలూకా మొత్తమునకు ప్రతి గ్రామములోను బాహులుగా సంచార మొనర్చుచున్నది. ఎర్రాభావముచే బావులుగరుదును గుంటలుగరుదును, జలవనతి తగ్గి మరణిసేసే ప్రజలు త్రాపటచే యీవ్యాధి సర్వత్ర వ్యాపించి పోయినది. జిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారులను నాకార్యేటివగరం తాలూకా బోర్డువారును వ్యాధిబాధితులకు ప్రజలకు గావించిన సాహాయ మెంతయుకొనియాడవగియున్నది. ఈ యూరియందును కలరా ప్రకటించి కొంతయలబడిన గలిగించినది. ప్రస్తుతముగూడనీ యూర కలరాగలదు గాన 9-8-28 తారీఖునరాగల ఆడిక్పత్రిక తెప్పాత్సవమునకీయూరికి యాత్రికులు రాగూడవని అధికారులు విరివిగా ప్రకటనములు గావించుచున్నారు.

నీటివనతి తక్కువ

ఈయూరియందుగల బావులు మంచినీటిగుంటలు వర్షలోపముచే సంపూర్ణముగా ఎండిపోయినవి. జలాభావముచే ప్రజలుబడుచుండు కష్టములు వర్ష నాతీతముగా యున్నది. రానున్న ఆడిక్పత్రిక తెప్పాత్సవమునకు వచ్చి వేలకొది యాత్రికుల కష్టములు గూడ నీవత్సర మధికముగానే యుండగలవని భయపడుచున్నది.

యూనియన్ బోర్డు

ఈయూరి యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయములు బావుకూరు మునిరత్నము నాయుడుగారు పురాభివృద్ధికి వలయు కార్యము లనేకములు విధివిగాచేయుచు బోర్డుసరిపాలనమును చక్కగా సాగించుచున్నారు. రాగల ఆడిక్పత్రిక తెప్పాత్సవమునకువచ్చి యాత్రికులకు వలయు ఆరోగ్యాధివసతులకై శ్రీ నాయుడుగారు జేయుచుండు ఏర్పాట్లను విక్కిలి కొని యాడతెలియున్నవనుట కెంతయు సంతసపడుచున్నది.

గ్రంథాలయమునకు విరాళము

ఈ యూరియందలి రీడింగురూమునకు అనుబంధముగా నెలకొల్పబడి ఉపదిశాభివృద్ధిని గాంచుచుండు “సర్ త్యాగరాయ మెమోరియల్ లైబ్రరీ” కి మా చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారు, 28-7-28 లేద జరిగిన జిల్లాబోర్డు మీటింగులో మారురూపాయలు విరాళముగా నిచ్చుటను తీర్మానించి గ్రంథాలయోద్యమాభివృద్ధికి దోడ్పడినారనట కెంతయు సంతసపడుచున్నది.

ఖద్దరు ప్రచారము

నారాయణవరం పాస్తవ్యులగు శ్రీయముల సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు తమ ప్రచారకులతోడను పలురకములు నుంచి ఖద్దరువస్త్రములతోడనువచ్చి నీయూరియందుగల తాలూకాబోర్డు భవనమున దిగి ప్రచారముగావించుచున్నారు. ఆడిక్పత్రిక తెప్పాత్సవమును బురస్కరించుకొని వారీయూరియందు నుమారువారముకోజులందురని తెలియుచున్నది.

ముద్రాక్షరశాల

ఈ యూరియందలి ముద్రపద్ధి పుస్తకనిక్షరణ శ్రీయముల ఎ. కె. చెంగల్వరాయ శెట్టిగారు కృష్ణామూద్రాక్షరశాలయందు “పేజెట్” నొక ముద్రకాయంగ్రహము నెలకొల్పి యున్నాడు. దీనిచే పరిష్కరములవారికి అచ్చువగైరా పనుల కెంతయు సాహాయకారిగా యున్నది.

విలేంతు వివాహము

“అన్యైశ్వర్యలబాడును మదనపల్లె బావురమును యగు శ్రీయముల గండి రంగయ్య శెట్టిగారు 18 సం॥ వయస్సు గలిగిన విలేంతుకన్యకు మదనపల్లెలో ఆగస్టు 19 వ లేదిన హిందూధర్మశాస్త్రానుసారముగ వివాహము చేసుకొనబోవుచున్నాడు.”

యం. వి. పాపన్నగుప్త,

కార్యదర్శి.

ప్రకటన ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు వసూలు చేయుట మొదలగు సాకర్యములు తేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామపల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సాకర్యములు తేనవారు మా ఏజంట్లుగా వ్రాసి పత్రికలు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము			
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్దాహ	24-0-0
" ఆజమానములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు } క్రొత్తది "	1-4-0	"	1-0-0
చందాబార్డుకు			
జండాబార్డుకానివారికి "	2-6-0	"	2-0-0

భారతి (నచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విద్యాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, పరిశోధక, గాన, చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమై ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దాహ	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	"	3-9-0	"	3-0-0
విశిష్టపత్రిక	"	0-12-0	"	0-10-0

పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక" 7, తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర-శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క-శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు 9-5-0
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అభ్యుదయవ్యాసము 0-5-0
- 4 కమలాక్షి (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటశివుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. 0-5-0
- 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టసీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలెండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే తిలకభాషయందు రచియింపబడి పదపది యనేకభాషల బరిపరితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు 0-5-0
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
- 7 ధన్వంతరము (పద్యము): శాద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. శాద్ధమతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. 0-10-0
- 8 భీష్మరాజు (అయిదవకుమారుల నాటకము): నార్యేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నను గారి ప్రతిభను అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొన్నకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యే. (ఆనర్సు) 0-0-0
- 9 జీర్ణనిజయగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్ర సీతీయు నిందు వర్ణితము లైనవి. 0-5-0

కాశీనాథుని సాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

రు 500 లు బహుమానములు

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ., ఎల్.టి. గారు

రచించిన గ్రంథరాజములు

సుప్రసిద్ధగ్రంథకర్త. శాశ్వతములయిన గ్రంథములు

1 కురానుపరీపు-రు 4 లు, 2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు రు 2 లు, 3. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెలుగుపద్యములు రు 0-6-0 లు, 4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామికప్రభుత్వము రు 0-12-0 లు, 5. సంస్కృత లోకోక్తులు రు 1-0-0 లు.

800 పెట్టుమాత్రము విగిరియున్నవి. పయి 5 గ్రంథములను పెట్టుగా కొనువారికి కొన్ని పదుపాదులు కల్పించినాము. వీటిలో 50 పెట్టు బహుమానము లక్కరలేని వారి కుంచినాము. వీరికి పెట్టు రు 6 లు మాత్రము. తక్కినవాటిలో 125 గ్రంథాలయములకు, 125 ప్రత్యేక వ్యక్తులకు పార్సెల్సు కట్టి వేరేవేరే ఉంచినాము. మొదటి 125 లో 25 లోను, రెండో 125 లో 25 లోను పదిరూపాయల నోట్లు ఉంచినాము. ఏపార్సెలులో నోట్లు ఉన్నదో తెలియదు. ఆర్డరుచ్చువారి అదృష్టము. బహుమానము కావలసినవారికి ది స్కాంటులేదు. రు 8-2-0 లు ఖరీ దిచ్చుకొనవలెను. అందరి కిని పోటీజే ప్రత్యేకము. బహుమానము కావలసినది, అక్కరలేనది వ్రాయవలెను. ఇందువల్ల వచ్చేదనమును పెట్టి తెనుగులో ధర్మశాస్త్రములను ప్రకటించుము. ఈ గ్రంథములను 800 అచ్చువేయదలచుకొలేదు. త్వరపడుడు. తరుణము విం చినతరువాత నొచ్చుకొంటే లాభములేదు.

ప్రపంచ మత గ్రంథమాల

కార్యస్థానము,

రాజమహేంద్రవరము.

ఇంకను ఆలస్యమా

నెలలోనేసంస్కృతముతో మాట్లాడగోరువా తెలుగు లిపిలోనున్న మా ఆరు సంస్కృత పుస్తకముల చదువుడు. వాని వెల రు 2-2-0

వి॥ దుర్గయ్యశర్మ

3404

పెద్దాపురము.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము

రు. 3-0-0

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైవర్ణ్యరత్నావళి రు. 2, భన్మవశాళిక రు 1-2046) చార్మక శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రెజిశాద.

మహాసూర్యావర్తి

ప్రకృతమైన యోగము. ప్రతివారికి ఆపసరమయినది. కంఠికురుట, నోటిసిరుగుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి క, గుండెలలోమంట, మొదలగు వైకృన్యకారమునకు వక్రాధము. శ్రీ ముత్తైలరాజావారి సంస్థానమున రాయారంజి 2-నెల రు 1-కి రు 5/- 2124

ఆర్ధరసాయనశాల, ముత్తైల(కృష్ణా)

దక్షిణాపి కా

7042

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమాలలోని కిరివ కుసుమము

గ్రంథకర్త: దిగవల్లి వేంకటశివరావు బి.ఎ., బి.ఎల్.

ఇది దక్షిణాపి కా జీవచరిత్ర, భారతీయుల చరిత్ర, గాంధీమహాత్ముని జీవచరిత్ర, మనోహరముగైలి. 482 పుటలు. 22 ప్రకరణములు. 5 జీవచరిత్రములు. 6 బొమ్మలు. 6 అర్థబొమ్మలు. రెండు భాగములు కలిపిన కాలికా బైండు. భారతి హిందూపుస్తకాల ప్రకటింపినవి. వెల రు. 2-8-0. మాత్రమే. (విజ్ఞాన చంద్రిక చందాబాడులకు, స్త్రీలకు, విద్యార్థులకు మాత్రము వెల రు 2-0-0). పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. కొద్ది ప్రతులే యున్నవి. వలయువారు.

వలయువారు—దిగవల్లి వేంకట శివరావు

బి. ఎ., బి. యల్. రెజివాడ అని వ్రాయుడు.